

F

4096
2

F

F 4.096
2

ბუნების
ტბრიძე

ე
კიშა

1930

სხნელები

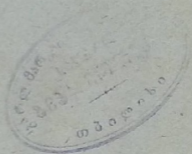
F 899.562.1-1

ბალახტიონ ტაბიძე

ე კ რ ძ ა

F 4.096
2

სახელგამი — 1980 — ტფილისი

ს. ს. მ. უ. ს. პოლიგრაფტრესტის 1-ლი სტამბა. პლეს. პროსპ., № 91.
შეკვეთა № 1677. მოავლიტი 1161. ტირაჟი 2000.

21583

17 სპ.

27,

დელეგატს
კომინტერნის
მე-VI კონგრესისას

მ ა რ ჯ რ ი
კ რ ლ ი ტ ს

და თორმეტ დელეგატს იმავე
კონგრესისას (ამერიკა, ინგლისი,
საფრანგეთი, იტალია, ჩეხოსლო-
ვაკია, ესპანია და სხვ.), რომლებ-
თანაც ერთად ვმოგზაურობდი სა-
ბჭოთა კავშირის სამრეწველო
რაიონებში კონგრესის დასრულე-
ბის შემდეგ, ამ წიგნს ვუძღვნი

ა ვ ტ რ ი

ტფილისი.
1 აგვისტო. 1929 წ.

ცეცხლივით ჩვენი ტრიალებს ხანა,
ჩვენი მნათობიც ცეცხლის ფერია;
მან ბევრი რული და მშვიდი ნანა
ქარიშხლის ხმებით მოიგერია.
მებრძოლ დროშასთან ელავს კალამი.
ეს ათი წელი — ათი აგური
დამკვიდრდეს. როგორც ძმური სალამი
მხურვალე, მხნე და ამხანაგური!
მრავალმა წელმა გაასწრო ჩარჩოს,
დრო ისევ ცდილობს ძალთა მოკრებას;
ინდუსტრიალურ აღს გაუმარჯოს
და პროლეტარულ აბოზოქრებას!

გაუმარჯოს ფიქრს, რომ ალებზე მნათი
ხავს მოკიდებულს, ნელს და ბორიოს
ააყირავენს ეს წელი ათი
ათიათასი წლის ისტორიას!
მკიდრო კავშირი ერთმანეთს შორის
დღეს საჭიროა, როგორც არასდროს!
რევოლუციონური დღის დირიჟორის
ამღელვარებამ რომ არ გაგასწროს!
თუ მსოფლიოში კვლავ შორით შორად
გიგანტიური იგრგვინებს ქნარი,
ჩვენ იმ ვულკანთან ვიქნებით სწორად:
გული, სიმღერა, შრომა — აქ არი!
ხელოვნებათა არმია! ჩქარი
ეპოქის გვერდით იარე, წადი!
თუ დღეს რამ არის გაუგებარი,
ხვალ ნათელივით იქნება ცხადი.
ხომ განვლილია ნაწილი გზისგან.
სხვა ამოცანა — აღმოსავლეთით.
როგორ შორსა ვართ იმ ნაპირისგან,
გემზე პირველი გზით რომ ავედით —
ოკეანესი ჰქუხს შუაგული!
და ახალ ნაპირს იმედათ ათოვს,
მზე, რკინასავით შემოდაგული...
ჩვენი მხურვალე სალამი მნათობს!
სალამი ხანას, რომ გასცდა ჩარჩოს
დროშას, გაწევას, ძალთა მოკრებას!
ინტერნაციონალის ხმას გაუმარჯოს,
ინტერნაციონალის აბობოქრებას!

ნუ ქვითინებს ჭიანჭური
 დააჩუმეთ თარი
 არაადამიანური
 ავი დარის დარი.
 ო. ნუ მღერი! როცა მღერი,
 ზღვები, მთა და ბარი
 ყველაფერი. ყველაფერი
 თითქო რიგზე არი.
 თითქო მწარე ჟრთებით, მქლავრი
 ქარი გულს არ სცემდა
 განუყრელი თანამგზავრი
 ხეტიალთა ჩემთა.
 არ ყოფილა თითქო ბნელი
 ძნელი ღამის კალთა
 თანამგზავრი განუყრელი
 ჩემთა ხეტიალთა.
 დააჩუმეთ ჭიანჭური
 ნუ ღუღუნებს თარი
 არაადამიანური
 ავი დარის დარი.
 მაგრამ, ჩუმად. ო. ეს რაა!
 მწარე ძნელზე ძნელი
 გაიღანდა ათასცხრაას
 მეთოთხმეტე წელი.

შემდეგი წლები.

სანგრები.

საგუშაგოზე სდგას ჯარისკაცი,
ლაშა. ყინავს.

სადღაც ორკესტრის ისმის კისკისი,
სადღაც მზე ბრწყინავს;

აქ კი. სახლის წინ რა ამინდია!

კედელზე შუქად,

ლურჯ ხაზებად და ტბებად ჰკიდია
ევროპის რუქა.

და ჯარისკაცი რუქის ლურჯ ხაზებს
თითებით სინჯავს.

მახლობელ სანგრებს ყინვა აბრაზებს.

და აი, დინჯად:

ტრანშეებიდან ამოდის ორი.

შემდეგ მრავალი,

ჯარისკაცების აჩრდილი შორი.

სჩანს მომავალი.

დახეულ ჩექმებს, დაღრღნილ ფარაჯებს

დაცვეთილ ქუდებს,

ქარის და ყინვის ფრთა უდარაჯებს.

და გულს ამტუტებს.

უცებ სანგრიდან ამოდის ბოლი

ქარი დაუბერს:

ველების სივრცე და მთების ზოლი.

ისმენს საუბარს:

— განა ეს არის ტანისამოსი?

— მხოლოდ ჩერებია?

— აჰ, მეომარი ბედის ნამუსი...

— ვაგკარებია?

- დაცხრილულია ფარაჯის ტევა
 - ტყეების დროა.
 - სადაც კი გავწევ იქვე ირღვევა —
 - ისე ვიწროა.
 - ჩემი ფარაჯაც სრულია მეტად,
 - წყევლა ამ ამბებს.
 - ო, ეს შარვლებიც მთლად დახრულია
 - ვითომ დაბამბეს!
 - თქვენ გეცინებათ, აი სიმრუდე...
 - სხვა რაღა გვატკობს?
 - საოცარია რომ ეს ცხვრის ქუდიც...
 - ვითომ და გვატობს...
 - თქვენ გეცინებათ ეს სისასტიკე?
 - რომელიც ანგრევს...
 - სოფლებს, ქალაქებს ანგრევს და იგებს
 - წყევლა ამ სანგრებს!
 - წყევლა ამ სანგრებს!
 - ყინვაე, გეყოფა ასე ანცობა!
 - არ გინდა ბინდი?
 - ეს ქარიშხალი რამ გააცოფა!
 - ოჰოოჰ! გავყინდი!
- საგუშაგოზე სდგას ჯარისკაცი;
ვიღაც სწერს წერილს.
ვიღაც გულალმა მწოლარე ცას
შესცქერს და მღერის:
„არ ბრწყინვალე, არ ენთები,
გათენდი თუ გათენდები
ღამევ ბნელო.

“შუამთაზე ნისლი არის,
ათი შთა რომ გადიაროს,

ტყე და მდელი.

ეს სიტყვეც არეს ჰყინავს
ცხრა ღამეა რაც არ გვძინავს
მთიდან მთაზე,

თხრილში გვავსებს თოვლის მტვერი
არც მოძმე სჩანს, არც სჩანს მტერი,
და, ვართ ასე.

— რა დაგმართნია, კოჭლობ, ძმობილო?

-- ვკვდები იარით.

-- აბა რამდენი გზა კარპატების

-- გამოვიარეთ.

— მერე რა ცუდი და გრძელი გზები.

— ტალახი, ბანდი.

— შენც ხმა წაგსვლია, დახრინწიანდი?

— დავხრინწიანდი!

რას იზამ ეხლა საბნების ნაცვლად
ყინვით ნალები.

ბევრს ნიკოლოზ მეორის ხურავს
ბაირალები.

მომე „მახორკა“, დამიცხრეს დაღლა.

— ინებე, იახში.

— ო, გავიყინე! კარგია ახლა...

— სოფელში? სახლში?

კარგია წყაროს წყალი გემოთი
სუნთქვა სიოთი.

რომ მივდიოდი და ვეცემოდი
კვლავ მივდიოდი.

ზარბაზნების რომ ატყდა ქუხილი
გრგვინვა და ქექა,
მე ერთად ერთი მქონდა წუხილი
სოფლების დეკა.

შორს ერთად ერთი ენთო სანთელი
ბალის ტოტებით,
აქ კი გრიგალი, კორიანტელი
თაფგამოდებით.

— სოფელში თურმე ხვალ თუ ზეგ პური
აღარ იქნება.

— ბავშვებს შიმშილი ხოცავს, უემური

— ამდენი ვნება!

ეს ყველაფერი ომის ბრალია,
ომის ხიწვია.

მახსოვს პირველად სოფლიდან ომში
რომ გამიწვიეს.

ეგდო კიბეზე ოქროს კანკელი
ჩამავალი მზე ლურჯი ხელებით
და ღრიანკელი.

ცად მიმავალი ცისარტყელებით;

უდარაჯებდა ცელქი ბელურა
შურიან კატას ბოსტნის კარებთან,

სოფელს ეხურა

სალამოს ჩრდილი და მდუმარებდა.

ღროით აფრინდენ ხეზე ქათმები

დაუცხრომელი დაცხრა მერცხალი
იდგენ ატმები.

გამოჩნდა კვარი და ნაპერწკალი,

გადაქცეული ცისფერ გრძნობებად

სალამოს ბოლი ბედნიერ სოფელს

ემშვიდობება...

ემშვიდობება ნაცნობ-მეზობელს.

ვილაცამ ქოხის გაალო კარი

უხელოდ, უხმოდ სუნთქვა დამალა.

ეს იყო ქარი,

ეს იყო მისი ბინდის ამაღა.

და დავინახე: ახალი ზვარი

მახლობელ სახლზე დამტყდარი კასრი

ეს იყო მთვარე,

მისი ნელი ფრთა და მშვიდი აზრი.

შარაზე, ჩუმი ხეობის თავში

გვიან ტირილით მიდის ურემი.

კითხულობს ბავში: —

საით მიდიან ჩვენებურები?

არც ნისლიან დღის, არც ამიდიან

ან უამიდო დღის მოკრძალება,

საით მიდიან?

კითხულობს ვერხვის აშრიალემა.

მშვიდობით! ვიგრძენ რომ აღარ არი

ბედნიერება გრძნობა მდებელი

დარეკეს ზარი.

მსოფლიო ომის მაუწყებელი.

ეხლა? როდესაც მზე კვლავ ამოვა.

ის გააშუქებს სხვაგვარ თაობას,

ცხედრების გროვა

ცვლის მიუწლომელ სანახაობას.

საცაა, ასე გაზრდილი რიცხვი

ვით მეზღვაური ტალღათა შორის

დაჰკივლებს რისხვით

და ეკვეთება ერთი მეორეს.

მაგრამ მოვა დრო, იგრძნობს იარას,
და ახალ გრძნობას შეაშენდება.

დაჰყრის იარაღს

რადგან ერთობის დროა თენდება!

— მოვა დრო ჯარი დაჰყრის იარაღს,

— იშლება გროვა.

— ჯარის სხვაც ბევრმა გაიზიაროს.

— ო, ეს დროც მოვა.

გეთაყვა კითხვა ვერ ვისწავლე ჯერ,
ვიცოდე ნეტა.

მაშ წამიკითხე აბა რასა მწერს

მოხუცი დედა.

მეორემ სწრაფად გახსნა ბარათი:

„ძვირფასო შვილო.

მომკლავს მე შენი ხსოვნა მარადი

ღამე უძილო...“

უკაცო სახლზე გრიალებს კოხი

ცეცხლი ძლივ ღვივის,

ღამის სულ თავზე დაგვენგრეს ქოხი.

მაგრამ ვინ სჩივის —

შენ დამიბრუნდი ჯანმრთელი გმირი.

არაფერია.

ეს ძღვენიც მცირე, რასაც გიგზავნი

შენი ჯერია.....“

ო. შვილო წერვა არ მისწავლია.

თუ არ დაღალდი...

რომ დამეხმარო შენი ვალია...

ჩემი ქალღალდი....“

ამ დროს ვიღაცა დაიწყებს ნელა.

აბარბაცებით —

და ამ სიმღერას აჰყვება ყველა
ჯარისკაცები.

„არ ბრწყინვალეა არ ენთები
გათენდი თუ გათენდები
ღამევე ბნელო.

შუამთაზე ნისლი არის
ათი მთა რომ გადიაროს
ტყე და მღელო.

ეს სიცივეც არეს ჰყინავს
ცხრა ღამეა რაც არ გეძინავს
მთიდან მთაზე

თხრილში გვაგვებს თოვლის მტვერი
არც მოძმე სჩანს, არც სჩანს მტერი
და ვართ ასე!“

ღრმა სიბნელიდან მოხუცი ქალი
გამოდის ჩანთით.

მან ჯარისკაცებს მოავლო თვალი.

„აჰ, თქვენ არ სჩანდით“.

და სანთლით ხელში ათვალიერებს
სანგრებს და ჯარებს.

და ჯარისკაცებს მაგრებს, ძლიერებს,
იპყრობს ღუმილი.

— საბრალო ქალი შევებითაა
იგი მოსილი

შორი კუთხიდან. მრავალ წამებით
არის მოსული.

თვალეში ბევრჯერ ჩახედა სიკვდილს.
როგორც მორიგი

ვეებერთელა ფრონტზე თავის შვილს
დაეძებს იგი

- მე დავინახე იგი სანგრებში
 — ის შვილს ეძებდა
 — ის ხშირად მოკლულ ჯარისკაცებში
 თვალს აცეცებდა.
 მას არ ჰქონია გზა მოთაფლული,
 გზაა საზარი
 ჯარი მიწაში არის ჩაფლული
 უხარმაზარი.
 მაგრამ, ჩუ, აგერ, ისიც მოვიდა —
 მოხუცი ქალი;
 მან მხოლოდ ერთ ჯგუფს მრავალ გროვიდან
 მიაპყრო თვალი.
 — იქნებ იცნობდეთ შვილო, გეთაყვათ,
 ან გაგეგონოსთ,
 მოჰკლეს, დამარხეს და სხვა ჯარს გაყვა.
 ის ჩემი შვილი?
 დიდიხანია არ მიმიღია
 მისგან წერილი;
 დარდებით გული მაქვს დასერილი
 მოვკვდი, ვეწამე!
 ტანზე თარაჯა ძველი აცვია
 რუხად ნაფერი.
 ერთი საწყალი ჯარისკაცია
 სხვა არაფერი.
 — არა დედი, არ გაგეგონია
 — არა, სწორებით.
 — დამაცა ვცნობდი სადღაც მგონია
 — იქ... მოშორებით...
 ვინ იყო? სიდან ან რა კაცია.
 ვინ და რაფერი?...
 — ერთი საწყალი ჯარისკაცია

სხვა არაფერი!
— არა დედი, არ მოგვისმენია
— დაღალული ხარ, ჩამოისვენე.
— სანამდე ვინმე შვილს არ მაჩვენებს
მანამ ქვეყნად მე რა მომასვენებს
ო ცეცხლო, ცეცხლო!

გადაბიზინება,
ცეცხლო, შენმიერი
აღთა ხვეულები
სოფლებს მიანებეს
ქვეყნად იფინება
მინც მშვენიერი
მკვდარი სხეულები
ადამიანების.
ხმობით საშენელი
თხრილში ჩაჩრილები,
ნისლი მორგებია
სახე ფითრებული
ეხლა საშინელი
გროვა დაქრილების
თითქო მორგებია
დასახიჩრებული.
მინდვრის ბალახები
იგრძნობს ადამიცა
ამეტისტებიან
ხეთა ჩეროები
მოდის ქალაქები
მოდის დედამიწა

სადაც იზრდებიან
 რკინის ღეროები
 მაგრამ... საათია
 ხანა აღრიანი
 დაღლილ მოსანგრეებს
 სძინავთ დალაგებით
 სამოცდაათიან
 სანტიმეტრიანით
 შიანგრ-მოანგრიეს
 იგი ქალაქები.
 ველი ქალაქს იქით
 ომით დაირღვა-რა
 ერთი მეორეში
 წვიმით იცომება
 განა სისასტიკით
 რაც აქ დაიღვარა
 სისხლის მორევები,
 გამოიზომება?
 მხეცი თოკიანი,
 დაჭრის უვნებელი
 ქვეყნებს შევლებია
 ცეცხლის მეზოდენი
 დადგა ოკეანე
 დაუსრულებელი...
 ეს ხომ ცრემლებია...
 მაგრამ ესოდენი?"
 მოხუცი ქალი თვალცრემლიანი
 სიღრმეში მიდის.
 ო, ღრმაა ძალა მისი ზიანის,
 განცდების დიდის.

4096
 2
 1

და ვინ გაიგოს რამდენ ნაპრაღში
 არის მალული,
 ჯარისკაცები მისებრ საბრალო
 და დაღალული.
 ან ყველას როგორ უნდა უძახო,
 ვართ მიწიერი,
 მასსა უბრალო, მასსა უსახო
 მასსა ძლიერი.
 განწირულებაც მათ არ აომებს,
 როს აქცევს სითხეთ
 სასაფლაოებს, სანატორიებს
 და თხრილებს ჰკითხეთ
 საწყალი კაცი
 დაღალული ჯარისკაცი
 ჰაერში დაკიდულს
 ჰკითხეთ ტერრასას
 და შემკრთალ ხეებს,
 ჰკითხეთ ცას რიდულს
 ავადმყოფ რასსას
 სნეულ სახეებს.
 სნებას თქორიანს
 ვინ გადურჩება!
 ილურჯება
 სანატორია
 და შეღამება
 შორი მილულევით
 კვდება წამებით
 და წყველაკრულკით:
 — საწყალი კაცი

— დაღალული ჯარის კაცი
 — ომი, სასაფლაო და რკინის გზები
 მკვლევლობათ რიცხვი
 ადამიანის სასიკვდილო ხრიალი სტკება
 ოქროთი მოვარაყებულ სირცხვილი.
 მსოფლიო ოჯახის ისტორია
 სხვაგვარ წარსულის მქონე ტრიალი
 სანატორია...
 ეს მომაკვდავის არის ხრიალი
 ომი, რომელმაც გაბედა
 ომი უცაბედათ
 ტყვია... რა მწარეა ის, რაზედაც ჩუმიად არიან
 მთელი საუკუნე მიღის სხვებისთვის
 მინდვრების საიდუმლო
 მთების საიდუმლო
 სასაფლაო და რკინის გზები
 ეს მომაკვდავის არის ხრიალი
 მინდვრების საიდუმლო,
 მთების საიდუმლო
 საიდუმლოა —
 საწყალი ჯარისკაცის,
 დაღალულ ჯარისკაცის!
 მსოფლიო იყო ძლიერი ღომი
 კლანკებში მსხვერპლით
 ეპარებოდა საზარი ომი
 ცეცხლიან ფერფლით
 ის მოჩვენებას ელოდა მრავალს
 მოვარდნილს დამით
 და სულში ზრდიდა სუსხიან ყვავილს
 აღსავსეს შხამით.

აღსავესე სისხლით
 შუროსძიება თვითეულ მარცვლად
 მისხლითი მისხლით
 არის შშვენიერ ქალაქთა ნაცვლად.
 მოხუცი ქალი თვალცრემლიანი
 სიღრმეში მიდის
 ღრმა არის მისი გულის ზიანი
 და ტანჯვის დიდის.
 უცებ სანგრებთან მიტოვებული
 განათდა სახლიც.
 მთავარ სარდლების მოსჩანს კრებული.
 ვერ ეტყვიტ დაღლილს.
 შეეჭყვევიან უძველეს ღვინოს.
 ღვინოს და ბანჭოს.
 ვილაც ამღერებს ძველ ჰიანინოს
 როგორც უმანკოს.
 ჰიმნები სახელმწიფოთა.
 აყრუებს დარბაზს,
 ჰიმნი გაისმა და კრება მთელი
 დგება ბარბაციო.
 ჯარისკაცებო — თქვენ სულში ნისლით
 დიდხანს ეხეტეთ..
 ვისთვის იღვრება ამდენი სისხლი?
 აბა, შეხედეთ!
 თქვენ დაიხსომეთ ეს გზა, ეს არე.
 ეს თოვლი სადა.
 სახლიდან ხმები მოისმის ცხარე:
 მიდიხართ? სადა?
 ფანტომებივით გამოცვივდება
 სახლით ქალები

იმათ თვალებში არ გაცივდება
 ცეცხლთ მხურვალემა.
 ახალგაზრდული თავდავიწყებით
 თუ გაგიჟდა, ვინ?
 მათი უგონო ცეკვა იწყება.
 ჯარისკაცთა წინ.
 ფანტომი მიჰქრის და თავს იმეტებს.
 განცდა — ავია.
 ძვრიალი გააქვთ კასტანიეტებს
 რა ამბავია?

- ნეტავი მართლა ქალნი არიან?
 - თუ გვეჩვენება.
 - სინამდვილეა თუ სიზმარია?
 - ან შეჩვენება?
 - ხედავთ, აქ ცეკვავს ხანჯლებით ყველა
 - ეს ფანტომია?
 - არა, მსოფლიო არის კოშმარი
 - იგი — ომია.
- ომია, რაიც ამრავლებს ტანჯვებს
 და ჟრიამულში.
 ცეკვავს, გიჟდება; ო. იგი ხანჯლებს
 დაიცემს გულში.
 აააჰ!

უეცრად მთებით მოჰქრის რაკეტა
 თვალს ესიცხება.
 და ჩოჩქოლია... ომი? აგეთი?
 აჰა, იწყება.
 ჯარის უფროსი ყვირის იერით: —
 თოჯი დატენეთ.

მტერი უღმობელს იწყებს იერიშს
მოემზადენით.

საცაა ასე გაზრდილი რიცხვი
ვით მეზღვაურნი ტალღათა შორის
დაჰკივლებს რისხვით —

და ეკვეთება ერთი მეორეს.
საბრალო ჯარისკაცი.

დაღალული ჯარისკაცი.

ჯარისკაცებო, თქვენ სულში ნისლით
დიდხანს ეხეტეთ

ვისთვის იღვრება ამდენი სისხლი?
აბა, შეხედეთ.

აიენიდან ხმა: — იერიშისთვის!

ჯარის ხმა: — არა!

ვისთვის ვიბრძოლო? მთავრობებისთვის?
ომი ომს! კმარა!

— გაუმარჯოს ინტერნაციონალს.

— გაუმარჯოს გაფიცვებს.

— გაუმარჯოს აჯანყებას.

— ამხანაგებო, ომი ომს!

— გაუმარჯოს რევოლუციას.

ჩვენ ვგრძნობთ ტკივილებს, მწარე იარას.

ვერ დავრწმუნდებით —

ამ მიდამოებს, სანგრებს იარაღს

ვტოვებთ, ვბრუნდებით!!!

საბრალო ჯარისკაცი

დაღალული ჯარისკაცი

ტოვებს ფრონტს, ბრუნდება.

აღმოსავლეთით და დასავლეთით
ისმის ლოზუნგი:
ომი ომს.

აღმოსავლეთით და დასავლეთით
ვომება ომს —
საბრალო ჯარისკაცი,
დაღალული ჯარისკაცი!

აღმოსავლეთში —
ცეცხლმოდებული დღეა მკათათვის,
იწვის აზია, იწვის აფრიკა
აჰა, შექმნილი
მბრძანებელთა და მონათათვის
სასახლე ციხე, ქოხი, ფაბრიკა
ხვეულად ჰქარგავს მრავალფერ ქარგებს
მათ სხეულებზე, ვინაც ვნებიან
სიმბურვალეთა სულის სუნთქვას არ აისარკებს
და „კულტურული“ ბორკილის ქვეშ იმყოფებიან.
ცხელი ცა სავსეა უთეთრეს კრავებით
რას ნიშნავს ასეთი დუმილი?
სადნობი საკირე, აღმური, ღუმელი
ელვარე გადასაკრავებით.
გადამწეარ ხრიოკებს
მზე დაუნდობლად ხრავს, აწიოკებს.
კლდეები სიცხისგან სკდებიან შუაზე
რღვევის და სიმწარის მოისმის ხათქანი
გველები გროვებად აცურდენ რუაზე

ყველაზე ბოროტი კი, ერთი მათგანი
გადაწვა მზისაკენ ცქერაში გართული
ეს მზერა აწვალებს მზეს, როგორც გენია,
და ვიგრძენ ამ თვალში თუ რაოდენია
სიბრძნე წარმართული.

სძინავს აღმოსავლეთს...

გაფრენილ დღეებს ის არ მიჰკივა
ერთი და იგივე, ერთი და იგივე
მას ეფარება სიზმრების ღვარი
და მისი ძილი არის კოშმარი.

სძინავს აღმოსავლეთს

ის მძინარე ქსოვს ხალიჩა-ფარჩას
ხატავს ყვავილებს და იალონებს
რომ ქსოვილები მშვენიებად დარჩეს
ისევ ევროპის მდიდარ სალონებს
მხარეს ურკინესს,

როკფელლერს, სტინესს.

ზის კრეზი ევროპის

არა ერთს იგონებს მშვენიერ ელენეს
მრავალი ძვირფასი ახსოვს ასპაზია
ქალები პარიზის, ხსოვნა მიტელენის
მცხუნვარე აზია,

შენ კლეოპატრა შიშველი მკლავები
ოხვრა მესსალინა, ისევ შენეული
უფრო ენთებიან ცაზე ვარსკვლავები
აღმოსავლეთისგან მათთვის შეღეული.
რამდენს მეტყველებენ ვარდნი უენონი
ფიქრი ოაზისზე ალთა მონთებისა
დარჩა სამუდამოთ დრონი მენტენონის

დარჩა მენუეტი ლოლა მონტეზისა
ევროპის კრეზისტების.
სძინავეს აღმოსავლეთს.
იგი უგრძნობლად იღებს ფერადებს
მაგრამ თვალები,
თვალები მიდის ეფემერამდე
შხარისკენ,
სადაც სანიშნო ბურთად
მიწა აბოლდა, კვამლი ედება
სადაც სურვილი გაუღაბურდა
და აღარ არის თავგამეტება.
ღრუბელთა წყება ცაზე აჩქარდა
დარიგდენ მთების მწყობრი რაზმები
ყინვა მოსხმული გუნდი ლაშქართა
ღრუბლების კონკი და ფანტაზმები.
თეატრებია დიდი, პატარა.
ბრწყინავს კაბარე.
კინემოტოგრაფს შემოატარა
სული გარყვნილი და მომთაბარე.
ბრწყინავს რეკლამა,
ნერვებს აწვალებს
აგერ საექვო გამოჩნდა დამა,
შანსონეტკები იფერენ თვალებს
იქ ოპერეტკა, აქ კიდევ ფარსი,
იღუმალეებით სავსე პიესა
აქ ყველაფერი მოდუნდა ბასრი
სიცილშიც ჩუმი მოისმის კენესა.
მხოლოდ ლორნეტებს მომეტეორეს
მწარედ დაღალულ თვალს აფარებენ

თავს აწონებენ ერთი მეორეს
 სხედან, დადიან ან ამთქნარებენ.
 ვინ იცის, გრძნობენ თუ არა გრძნობით
 რომ სულ ახალი დროის ჰამლეტი
 მოჯადოებულ ბურუსში მყოფი
 სდგება, იღვიძებს აღმოსავლეთი.
 მას არ აშინებს ცეცხლის ფანტელი
 და მუხლებამდე ქვიშა სადები
 არც უდაბნოს კორიანტელი
 არც მომავალი ბარიკადები.
 დახეტილობს ცეცხლის ამური
 მოულოდნელი სიმხურვალეთი
 მან მოიარა ყველა ქვეყნები
 და ინახულა აღმოსავლეთიც.
 ცეცხლის ამური და ტყდომა ღერის
 თავისუფლების ნაზი ფერია
 მღეროდამასზე და ესლაც მღერის
 როგორც არავის არ უმღერია.
 და თუ მოვიდა გრიგალი ისევ
 და გაზაფხულის ველი მოლია.
 ის სიცოცხლისთვის იბრძოლებს ისე
 როგორც არავის არ უბრძოლია.
 დაარტყამს ქარი და მოგზაური
 ბაწარზე წავა როგორც ობობა
 დაიძვრის ქვეყნის აურზაური
 და აღელვებათ ავადმყოფობა
 ის მიისწრაფვის და ეჩვენება
 რომ სულ ახლოა ბედის ხომალდი
 მუქარა, წყვეა და შეჩვენება
 თავისუფლების მზემდე, ბრძოლამდე

ო. რა საამოდ სულს ეფერება.
 ცეცხლით იწვება ქვეყნიერება...
 და აი,
 იფეთქა რევოლიუციამ...

ეპოქა იშვა და გაიხარდა
 სამოქალაქო ბრძოლების რკალში
 ტყვიისმფრქვეველის კორიანტელში
 და ზარბაზნების მედგარ გრიალში
 მოგონებანო.
 ხან სავესე სპაზმით,
 გრძნობას რომ ველარ აუთავდებით
 ხან აღგზნებულნო ენტუზიაზმით,
 გმირული რწმენით და თავდადებით.
 იყო შიმშილი ოცდაერთი წლის,
 იყო სიცივე და წყალდიდობა,
 ყირიმს მიწისძვრა ანადგურებდა
 და საქართველოს უამიდობა.
 ზღვისგან დაღეწილს ჰგავდა ბათუმი,
 ტფილისს მოაწყდა მშვიერთა კვეთა,
 იყო კერზონის ულტიმატუმი.
 იყო ჩინელი მუშების უღეტა.
 ამ დროს, ევროპა, შენ უფრო ძლიერ
 სერავდი ხალხის მძიმე იარას.
 უფრო და უფრო და განუწყვეტლივ
 აქლარუნებდი მის წინ იარალს.
 ის მაშინ იყო კლასის, რომელმაც
 წყენით დასტოვა ალი ქურისა,

და ერთის დაკვრით გაანადგურა
 შემოსეულნი ყველა ჯურისა.
 ვის შეუძლია უსაყვედუროს,
 რომ მას არ ჰქონდა მშრომელთა ცნობა,
 დიდი შეგნება და მოხერხება
 და უდიდესი სიმტკიცის გრძნობა?
 მისი პასუხი არ იყო განა
 არა მშიშარა და დაბუგული
 ხმა საჰაერო ესკადრილის,
 მრავალრიცხოვან მოტოროთ გუგუნნი?
 მისი პასუხი არ იყო განა,
 რომ დარაზმული როგორც მზეობა
 იბრძოდა წითელ დროშასთან ერთად
 მთელი მშრომელი მოსახლეობა?
 რა დარჩა შემდეგ დანგრევის გარდა?
 შრომა მიეცა სხვა ამთავრებას,
 რევოლიუციამ ახადა ფარდა
 ამშენებლობას, ცოცხალ ცხოვრებას.
 და მილიონთა მძლეობა მძლეობა
 კილოვატებში გაეშვა ისრად,
 პასუხისგება, მოვალეობა
 მრავალთან ერთად მას დაეკისრა.
 არ იყოს სიტყვა „არ შეიძლება“,
 ჰაის და ჰოის
 ხმა ხომ ქვევრია
 და შეცდომებიც ახალი დროის,
 რაღა თქმა უნდა, ბევრზე ბევრია.
 მაგრამ როდესაც შენდება მხარე,
 როცა კულტურის ხე-ტყე მკვრივია —

ხარაჩოებში, ხეტყეში, მწარე
 შეცდომა მუდამ ბუნებრივია.
 ისე ბევრია ხეტყეში ჟვერი,
 ისე ბევრია იქ ნახერხები,
 კირი, თლილი ქვა, ცემენტი, მტვერი,
 ხელსაწყოები, ლოდი, ვერხვები.
 უხერხულია იქ სიარული,
 მათზე გადასვლა და მიმართება
 მაგრამ შენობა მაინც შენდება,
 შენობა შრომით მიიმართება.
 ხუროთმოძღვარი რკინის კონებით
 რომ იმორჩილებს დროის სიფიცხეს
 სავსე ახალით და შთაგონებით,
 იგი არასდროს არ დაივიწყებს
 და არ ივიწყებს ეხლაც კი უფრო
 მოაწესრიგოს სუყველაფერი,
 მშენებლობას რომ არ ასცილდება
 ზედმეტი ქვა და ზედმეტი მტვერი.
 და მასზე ცაა გადასახული,
 შენობა მძლავრი — არა მონური,
 უხარმაზარი, ჯერ არ ნახული,
 რევოლიუციონური.
 დროა კულტურის რევოლიუციის?
 ყოველი ლექსი ამნაირ ხმაში,
 ის მომენტი, როდესაც სიტყვას
 უნდა ჰვარავდეს მქუხარე ტაში.

სალამოხანად
 მთაწმინდას რომ დაჰფარავს ნისლი
 არაფერი სჩანს
 და არავის ახარებს ქუჩა,
 მხოლოდ ხანდახან,
 ბლუჯა-ბლუჯად ვით მჩქეფი სისხლი,
 ავტომობილმა
 გაისროლა შუქების ჰქუჩა.
 რა უყამური ამინდია.
 თქვენ სახლში ზიხართ,
 თქვენ გაქვთ ცისფერი,
 ყინულივით ცივი თვალები,
 გრძელი თითები
 და ხელები თეთრი ვით თიხა
 ხართ მშვენიერი
 როგორც ყველა ჩვენი ქალები.
 ნისლიან ამინდს
 შვენის თბილი ნათება ბუხრის
 ღრმა სავარძელი და
 კომფორტი, ასეა შიგნით,
 თქვენ მიწოლილხართ სავარძელზე
 და შუქი მწუხრის,
 მღერით წინანდელ პოეტების
 საყვარელ წიგნით.
 თქვენს ცხოვრებაში
 ყველაფერი ისევ მშვიდია,
 თქვენ ცხოვრებაში
 ყველაფერი ისევ ისეა —
 წიგნის შრიალი,
 ლურჯი მთვარის გზებით მიდიან

რაც კი ამ ქვეყნად
 ოცნება და სიხალისეა.
 აქვე კი გვერდით
 უცნაური კამათი ისმის
 საკითხს სვამს ცაკი,
 არა ერთხელ, ისევ-ისევ —
 რომ ამერიკის
 გიგანტიურ კაპიტალიზმის
 ზრდას — იარაღით
 სურთ შეებან ინგლისელები.
 ხვალ, შეიძლება,
 ჩაესვენოს ინგლისის ბედი
 და ამას მოჰყვეს
 გართულება თავისი რიგით,
 ჯერარნახული,
 შეიძლება. ავარდეს სვეტი
 და ბევრი, ბევრი
 რამ გაისმის
 თქვენს ოთახს იქით.
 გამოერკვიეთ!
 ყველაფერი ისე როდია
 როგორც სიმშვიდის
 და სიზმრების ავტორს ჰგონია,
 შეხედე: აქნებ
 მთვარის შუქში ეხლა მოდიან
 სოციალური
 გამძაფრება და აგონია!

იმიტომ ხდება რევოლიუცია
 რომ გაიტანტოს აბრაკადაბრა,

პოეტი ეხლა ამერიკანულ
 მიღწევებიდან არ მიდის დაბლა.
 იმიტომ ხდება რევოლიუცია,
 და დაფარფატებს მსოფლიოს თავზე
 ჯვარედინებზე მყოფი პოეტი
 ახალ სიკოცხლით შეიქმნეს სახვე.
 იმიტომ ხდება რევოლიუცია
 რომ მოიტანოს დიადი რწმენა,
 გვეჯეროდეს საქმე და სიხარული,
 აღფრთოვანება და აღმაფრენა.
 იმიტომ ხდება რევოლიუცია,
 მისთვის გაისმის ტყვიის ზუზუნნი,
 რომ პოეტების არ გაისმოდეს
 უიმედობა კვნესა, წუწუნნი!
 იმიტომ ხდება რევოლიუცია
 იყოს ოჯახიც ახალით სრული
 და არა ძველისძველი რუტინით
 შებორკილი და შეწუხებული.
 სასოწარკვეთა, უსასოობა.
 ძველ ხანას ჩვენთვის რომ მოუცია
 უნდა გადიწვას და აღიგავოს,
 ამიტომ ხდება რევოლიუცია.
 იმიტომ ხდება რევოლიუცია,
 რომ ამიერით არ გვეფარება
 მწუხარე ხანა დეკადანსისა:
 დაცემა, გახრწნა, გადაგვარება.
 პოეტი, ეხლა გამდგარი განზე,
 დროგადასული და მოხუცია,
 უნდა შეერთო მასიურ ტალღებს,
 ამიტომ ხდება რევოლიუცია,

ფიფქს რომ ააცლის გზას საბერველი
და აიტაცებს ჰაერში მალლა
გადაიარა სახლთა მწვერვალი,
ავიატორი ცაშია ახლა.
მძლავრად ზუზუნებს მისი მანქანა
თავგადაკლული ელავს სხივები.
თავგადაკლული ტრიალებს ფრთები —
სად მხოლოდ მზეა და არწივები.

დაპკვირვებიხარ ტრიალა კარებს?
იგი ჩავითრევს როგორც ბზრიალა
არავის შენთან არ მოაკარებს
თუ ერთხელ მაგრად დაგატრიალა.
რიგი წავიდა და მოდის რიგი,
გათენებაა, კიდევ იალა
იქ ერთად ერთი ბულვარის ირგვლივ,
ბრუნავს ქალაქი, როგორც ბზრიალა.

გამოსაკეტი ფულის უჯრიდან
არავითარი ისმის ამბავი
ჰყინავს. ათასგვარ კლიტეს უჩრიდა
უჯრას სერთუკი დაუბამბავი
ამნაირი დღე, იცი, რას უდრის?
ფეთქავდა ტვინი გამძაფრებული
ვით გასაღები მღელვარე ქურდის
დაკეტილ განძთან, ჩასაფრებული.

დღითა და ღამით ტელეფონები
• გაიძახოდენ: ალლო! გარაჟი!
დღითა და ღამით დანამონები
ატრიალებდა კარებს დარაჯი
და აშვენებდენ ავტომობილებს
აქეთ გუგული, იქით ოფოფი
და ღრიალებდა მწარედ გაზეთი,
სახელგანთქმული კატასტროფები.

ამ ცხოვრებაში ბევრია შხამი,
დაუნდობლობა, გაურკვევლობა,
ჰოსპიტალების მოთეთრო დგამი,
სასტუმროების მარტოხელობა
შხამი წარსულის და მოგონების,
უცხო ფარდები, უცხო-მდგმურები
დაუცხრამლობა გრამოფონების
და გაცრეცილი გრავიურები.

როს მტვირთველები ტვირთავენ გემებს,
გემთან ირევა გამცილებელი
მუშებს თავს ადგას უფროსი მათი,
მაღალი, მეხის ამცილებელი.
მაინა! ვირა! ვირა!! მაინა.
ტვირთების მთელი დაიძრა კორდი
ქალების ქუდთა, საყელოების
და გლიცერინის არის იმპორტი.

დეკორატორი ამზადებს ფარდებს,
სდგამს ტყეს და იქით ქოხებს თოვლიანს
შენ ამ პიესის, მითხარ, რა გმართებს
ან მანფრედები როსმე მოვლიან?
სცენა სუნთქვავა გახშირებული,
საწამლავები იღვრება ქიქით,
რამდენი მახსოვს ატირებული
ამ დერეფნებში, ამ ფარდებს იქით.

„აეაშენებო, როდისმე დოკებს!“
ეხლა? რკინისებრს მაგარ მკლავებზე
რომ გადაიდებს უმძიმეს თოკებს
და მიდი-მოდის სახურავებზე.
გამურულია ქვარტლებით თითქო
არასდროს ის არ ჰყოფილა თეთრი.

ღვიძავს რკინისგზის სახელოსნოებს:
ბორბლებს, რესსორებს, რონოდებს, ლერძებს
ქურა აღვივებს და ასხივოსნებს
ყველაფერს, რასაც აქ შრომა ეძებს.
აქ ძახილია ლიანდაგების,
აქ ტრიალია სემიფორების
შორი ძახილი სადგურებისა,
მოსვლის, შეხვედრის და განშორების.

რკინის მადანი, რკინის კარები,
ლიანდაგების ცხოვრების, ბინის
ჰაერი, სუნთქვა და ჟრიამული
ყველაფერია აქ მხოლოდ რკინის
სახურავები, ხიდი, ლურსმნები,
თვითონ სიგნალი სადმე თუ არის
კვლავ ყველაფერი სუნთქვაა რკინის
უზარმაზარი რეზერვუარის.

ამ ფერადებში შველა არაა:
გახლისდება ასე მგონია
აღმოსავლეთის ქარის მარაო
ან გეიშების იაპონია.

აქ რაღაც უცხო ახალი ვნახეთ
გამოხვეული: წარმტაც ბადეში
ხანდახან ქალაქს უნდა გახედო
ასეთ შუშების სიფერადეში.

გადიკეცება შუაზე შუშა
გახურებული ისვრის სმარაგდებს
და სარკეებში უყურებს მუშა
აზურმუხტებულ ფიროსმარაგდებს.

ცისკრისას ოდეს შემოგცინოდეს
აღმოსავლეთი ფერებში სხმული

იქ გადასული ოცნება სრული
ვისზე იქნება გამოსახული?

ო, მახსოვს, მახსოვს! შვების ამომქსოვს
ფიქრს რომ დაადე ბორკილი, ბადე,
ყველაზე ადრე გამოიჩადრე,
შენს უნებურად, განთიადამდე.

დაიძინე ალვის ტანა,
ბევრია კი შენისთანა?
მშენებლობის დიდი ღროა
რომ არ თქმულა იმისთანა.
იქნებ ძილში პრესსა ჩაგყვა თანა,
ან რადიო დაგეზმანა?
გაქანება და მატორი...
სიხარული არის განა?
წინანდელი თოხის ყანა,
დარჩა მამაბაბასთანა,
შეესია ტრაქტორები,
კვალიკვალზე გაიტანა,
ინჟენერი თუ ხარ განა,
ცოტა არის გამოცანა?
სახლი დადგა იმისთანა,
საუბრობდეს ღრუბლებთანა,
ნეტა რაა იმისთანა,
ამომავალი მზისთანა,
შრომასთან რომ დროშეებია,
გაერთიანებისთანა!

თოვლიან ღრუბლებს
ლაჟვარდოვან ცის კუნძულებში
გადავაფრინეთ ჩვენ ტყვიები
ქარის ფრთიანი
თავისუფალი,
მონავარდე ვით არწივები
და როგორც გველი
შხამიანი, განგებიანი
და ცის სივრციდან მზემაც გეტყორცნა
ოქროს ტყვიები
გადმოიშორა
მოხვეული სიგანთიადე
ტბაში ჩაეცა მზის სხივები
და ანარეკლად
მწვანე ნაპირზე
აკანკალდა ეს ოქროს ბადე.
ჰაერში იბრძვის ორი ქროლა
ტყვიები ცაში გატყორცნილი
ამაყ ქვეყნიდან -
და ის ტყვიები
რომელთ ძალუძთ მგზნებარე ფრენით
ოქროს სიმძიმე მოიტანონ
ლაჟვარდი მზიდან.
ნომ ყველაფერი
შექმნილია მხოლოდ მიწისთვის
ვერც ერთს ვერ ფარავს
დავიწყების მტვერი და ჟანგი,
შენმა სიმღერამ
შეაერთა ორი სიმღერა

რომ ძირითადათ
დარჩეს მიწის მქუხარე ჩანგი.

ახალგაზრდა ხარ, მბორგავი,
არც ღვინო და არც მაჭარი
და შენც თავს იკლავ... გათავდა!
ლაჩარი ხარ და ლაჩარი
შენ უთრთი, შენ გეშინია
გარბიხარ მხდალი, მშიშარა
ბრძოლა ჯერ არც კი გქონია,
მაგრამ გრძნობებმა გიშარა.
ო, გაქცეულო! წაშლილო!
მუდამ ვიქნებით მკიცხველი
როს მოგიგონებთ და დაგეწევას
შენს მაგიერად სირცხვილი:

ის მონა არის, მონა საბრალო,
თვალთმაქცი მონა და უბედური,
ამაოდ ეძებ მასში თანაბარს,
ან ამაოდ გასურს იძიო შური.
დღე ღრუბლითაა გარემოცული,
მიმალულია მნათობი ცისა,
ღირს მასზე ფიქრი? არა: ეძიე,
მხოლოდ ჰანგები სიხარულისა.

შენს მრწოდებას, შენს სიმთაყუნერას
 ყურს უგდებს მასსა სულგანაბული
 და გრძნებებს ფარულს, როგორც სიყვარულს
 ის აორკეცებს გამოწაფული
 უყვარს მას ეს ხმა, გამოშუქება,
 მიმავალ დღეთა დიდი დიდების
 მასში განითქვა მრავალი სიტყვა
 ბრძოლათა მძლავრთა გაბედითების.

როცა უწყალოდ იღვრება სისხლი
 ახალთა დღეთა არის დამდეგი
 დაეჯახება ერთმანეთს რისხვით
 დღეს კლასი კლასის წინააღმდეგი.
 დეე, მქექარე შენი ხმა ქუხდეს,
 ხმა სიმართლისა, ძლიერი, ურჩი
 ესმოდეს მშრომელს მთელი ქვეყნისას
 რომ მტკიცე არის მომავლის ბურჯი.

შორს მოსჩანს მთები ამწვანებული
 და სილაყვარდის სიმალღე მწვანე
 მაგრამ ახლოა ნავთსაყუდარი
 მისკენ მიილტვის მეთაღქანე.
 სიმშვიდის გრძნობით გული ევსება,
 ხეტიალს უგზოს ეღება ბოლო.
 ო, რა რიგ ძალგდის, მოახლოებაე,
 გული იმედით ააჩოჩოლო.

როს, უცხოეთში, იალქნიან ნავს
 ვრიგალმა ნაპირს მიაღწევინა
 მიწამ აღირსა შორით ალერსი,
 ნაეთსაყუდარმა არ მისცა ბინა,
 ვერარა ჰპოვა უცხო მხარეში
 ფილისტერების და ქუჩყის გარდა,
 ისევ შუოთიან ზღვას დაუბრუნდა,
 ისევ სივრცისკენ გაინავარდა.

ამოდის ბოლი. კვამლებს რკალმა
 მილის დეროსთან იწყო თამაში
 გამოუქროლა ბორიოქარმა
 და გაიტანა სახლთ აკლდამაში
 ნისლი ერევა სიშავის ფენებს
 და ნაპერწკლებიც ერევა თვალში.
 იყვავილებენ ეს ყვავილები
 წარსულში, ეხლა და მომავალში
 არა დამქნარი და გაცრეცილი,
 როგორც რვეულში, ჩარჩება რკალი
 სადაც გაისმის ქარხნის გუგუნნი
 და ეჯახება ბორბალს ბორბალი.

ზღვის ზედაპირი გარინდებულნი,
 და იყო ცეცხლი გულში ნთებული
 მშვიდათ სუნთქავდა ცა მოწმენდილი,
 იყო საღამო შებინდებულნი.

იყო საღამო თვალუწვდენელი,
ხარობდა ჩემად სამყარო მთელი
თითქო შორიდან მოვიდა გემი
და გამოცოცხლდა დღე დღევანდელი.

ანთო შვება და მძლავრი ღამე
ალარ ეშვება სულს სითამამე
სტიქიის გრძნებით არ არის უხამი,
ძლიერი ხმებით ვიმღეროთ რამე.
მეზღვაურებო, ეს ოკეანე
მოიბურება ქარივით მწვანე
შენ ხარ სამშობლო, ნავთა სავანე,
არ დაგვაობლო:
იქ მიგვიყვანე.

აღმოსავლეთით და დასავლეთით
სახელოსნოთა რკინით ნაგები
ჰკივიან, ჰგრგვინვენ სიმძიმე-დავლით
გადაკვამლული ლიანდაგები
ბორბლები ბორბლებს ეჩქარებიან
რომ დაკარგული დრო ნაარმია
აღმოსავლეთით და დასავლეთით
ეს უძღვევლი არის არმია.

ჩარირამას და დრანანაპუჩას
 გამოძახილი კი ნუ გგონია
 უზარმაზარი მქედლები ქუჩის
 აღტაცება და სიმფონია
 გრგვინვა, გრიალი, რეკვა, ტეხილი,
 ელვა, ქურაზე მაჯა მაგარი,
 ფოლადი, რკინა გადაგრეხილი
 გადააბრუნე, ასწი დაჰკარი!

ქარხნის ლანდების დაგადვა რიგი,
 სულ შავი როგორც ეშმაკის ხარო,
 ბევრი გინახავს: ამნაირი კი
 დრო არ გიგრძენია არასდროს, მტკვარო!

გზა სახითათო. როგორ მკვიდრია
 ბროლის მინები, ოქროს აკვანი
 ფეხი გაუსხლტა... „რა სიმდიდრეა“
 და უეცრად ძირს მოსძვრა ბრაგვანი.
 „ღმერთო! მოსტენე ბურჟუაზიას
 კისერი, თავი, ძვალი ზურგისა
 როგორც მან უქმად გამოიგონა
 პარკეტი პოლკის და მაზურკისა.“

გაწლილო ველო! ტყვიებო კოხის,
 რა წამებაა თქვენთან იობის?
 აქ საიდუმლო პატარა ქოხის
 საიდუმლოა კაცობრიობის!

ვინ? ამნაირი გამოძახილი
 არაფერს ქვეყნად ჯერ არ ქონია
 მას ხომ თავისი არ აქვს სახელი
 მისი სახელი — ლეგიონია.

ტყე დაბურული
 პროექტორმა აანთო შორით
 ეს შუქი იყო
 ბროლივით წმინდა და გამჭვირვალე
 ის მტერს ეძებდა
 ჩასაფრებულ გორითიგორით
 სისხლის მწყურვალე.
 გაღმა ჰკივოდა ბნელი ქოტი,
 გამოღმაც ქოტი,
 ეშურებოდა წყარო ჩქრიალა,
 უეცრად ჩაჰქრა პროექტორი,
 ავარდა შფოთი
 და ზარბაზნებმა დაიგრიალა.

ამ პლაკატების უამრავ გროვამ
 შარშანწინისწინ, კორიანტელზე,
 გადაიქროლა საქართველოზე,
 როგორც სამუმმა უდაბნო ველზე.
 თუ პლაკატები გაიძახოდენ
 სიტყვას ჯერ ახალს, სიტყვას ჯერ უთქმელს

და ყველგან, ყველგან წინ უხვდებოდნენ
ლიმილს დამცინველს, ლიმილს დამთუთქველს;
განა ეს სული მომაკვდავია?
შეხედეთ, აი კიდევ პლაკატი —
სხვადასხვა კუთხით მუშათა გროვა
შეერთვის როგორც ნაკადს ნაკადი.

ნუ გგონია რომ სიმღერას
შენსას ვერვინ გაიგონებს,
ვერ გაარღვევს მწუნარებას
და ვერავის დაიმონებს,
არა, მუდამ ახალია
და ძლიერი შენი სიტყვა
იგი წინათ ხალხის გულში
დათარულად გამოითქვა.
ძლიერია ჩანგის ხმაზე
ბევრის წრფელი ლამით თევა
და იდუმალ სიმღერაზე
სულის ცეცხლად გადაქცევა.

რატაციონის მანქანის გრგვინვა
ცხრაას ჩვიდმეტ წელს მე მომაგონებს,
ხან ალტაცებით მევესება გული
ხან უცნაური ხმა დამალონებს,

ხან ისმის მარში სამგლოვიარო,
თვალწინ დროშების შრიალი კრთება,
ხან გაიქროლებს აეტომობილი,
რომ მოაგონოს ხალხს გამარჯვება.

ის პოეზია გაჰქრა,
იგი ოქრო და ვერცხლი,
დრომ ძველ მიდამოს გაჰქრა
ცოცხალ ცხოვრების ცეცხლი;
და უბოლოოდ მიჰქრის,
როგორც გაშვება ქორის
მწარე გათიშვა ფიქრთა
და სინამდვილეს შორის;
მაგრამ მე მოველ! მოველ!
მძლავრი გუგუნე ქნარის
ძალაუფლება ყოველ
დღის ახალახალ ქარის,
რა საჭიროა ნანა
ან მოგონება ხშირი
დღეს თანასწორად დგანან
მზე, პოეტი და გმირი.

ნამდვილ ვარდების გვერდით
სდგას ხელოვნური ვარდი
თქვენ სივრცეებზე სწერდით,
როგორც ნამდვილი ბარდი.

ფეოდალიზმის ნანა.
მიუსესესა და ვერლენს
დღეს მოიგონებს ხანა
როგორც გარდასულ მწერლებს
რა გამოიტანს ეხლა,
რაც სამუდამოდ გიჟის
ინტელიგენტის გულში
შეჭრილ შხამიან სინდისს?

„სინამდვილეზე უფრო ძლიერი
არისო ფიქრი“ — ამბობს ბალზაკი.
მე ფიქრზე ვსწერდი და იპარავდა
სინამდვილეში მას ავაზაკი.

განათებათა რიგი
ეთამაშება ლანდებს
და არ ღალატობს იგი
ძველი თაობის ანდერძს
დავიწყებული, ძველი
ფელეტონების წყება
მათი ცრემლებით სველი
მხოლოდ ობობა ძღება,
ქარი მწერვალებს ხრიდა
და აფარებდა ფოთლებს

უცებ გასული წრიდან
ართმევს ვეავილებს ბოდღერს.

ო, რა თქმა უნდა! ბრძოლა,
დაუნდობელი მოდის
მოაქვს ახალი ქროლა
სამოქალაქო მოტივს.
გამოურკვეველად მიდის
მოსაგონებლად მწარე
გამოურკვეველ ბინდის
და მისტიციზმის მხარე.

წუთთა შვენება თანდათან ჰქრება.
მიჰქრიან დღენი, მიჰქრიან წლები
და სიბერის ჟამს კვლავ მაგონებს თავს
ეს ტირანიის ძველი კედლები.
მომაგონდება მოთქმა, გოდება,
მკაცრ დესპოტების შური და მტრობა
და მოგონებით კვლავ გამახარებს
ძველი ერთობა და მეგობრობა.

კვლავ მიხარია ძველი კორდიდან
რიონის ზვირთთა თვალის დევნება

დაუცხრომლობა გაზაფხულისა
და ფერადების აშადრევენება
რალაც ახალის და კარგის ნახვით
ამიღელდება იმედით გული
ო, მომავალზე მიმდევნო ფიქრო,
რა წარმტაცი ხარ, რა დიდებული!

ახალგაზრდობა, მომავლის ძალა,
სწუხდა ჯვარედინ ფიქრში გართული
მათ ჰქონდათ გული იმ უდროობის
მწუხარებაში გამოკვართული
მაგრამ ელოდენ რევოლიუციას,
ყოველთვის ახალ გრძნობას რომ ბადებს,
და თავგანწირვით უერთებოდენ
სიმართლისათვის მებრძოლ ნაკადებს.

სთქვი: რისთვის გერქვას ადამიანი
და მომავლის გეძახდეს ვალი
თუ დაიკარგა შენი გულიდან
ნების ნაკადი თავისუფალი?
რომ გრძნობდე ამას, მოგაშველებდა
თავის მარჯვენას მთელი ქვეყანა,
რომ მოისურვო მხოლოდ და მარტო...
მაგრამ სურვილი შენ ძალგის განა?

სიცოცხლე! დიად, სიცოცხლე გვინდა!
სიცოცხლე გვინდა ასი, ათასი!
შორი ალბების წყაროზე წმინდა,
სამხრეთის მზეზე უღიადესი.

გზას არ ასცილდე, სულთამხუთავი
რომ მოგეხვევა ბურუსი შემდეგ.
ბილიკებს მოჰყევ, იარე მარცხნივ.
მზეა — იარე. ხრამია — შესდეგ.

ასე, ამგვარად... ეხლა დადინარ
და შენს აღსასრულს გულმშვიდათ ელი.
არ იცი ვინ ხარ, არ იცი რა ხარ,
რას მოგცემს შემდეგ ცხოვრება ძველი
იცოდე, ერთი, აუცდენელი,
ბედი თავისით კარს მოგადგება...

ნუ მინდობ, შენსა ლხენასა!
მთლად მიმეც აღმაფრენასა
შენს ხმებს ვუმონებ, გეოაყვა,
მდეღვარე გულის ძგერასა
მოყვრის გულს გავახალისებთ,
მტერი დაგვაკლებს ვერასა
დაჰკარი მარჯვნივ და მარცხნივ,
ჩხიკეს, შავ ყორნებს და ძერასა.

კვლავ სიჩუმეა გამეფებული,
 ზღვა არ ბობოქრობს, ტალღა არ იძვრის
 წყალზე ლამაზად ფერს ილამაზებს
 ლაქვარდი სახე გაშლილი სივრცის.
 ვდგევარ ნაპირზე და იალქანი
 ნათლად ბრჭყვიალებს, მზის სხივით სტკება
 ოჰ, აღელდება ნეტავი კიდევ,
 თუ არასოდეს არ აღელდება?

ვეგებებოდით ნაცნობ ქარიშხალს
 და აღტაცებით გვიძგერდა გული.
 მოვა დრო, ისევ მივეგებებით,
 დიდხნით იმას დაშორებულნი.
 საბრალო ნავი!

გულშემწარავი

ტალღა შეასკდა იმის სუსტ ნაპირს
 ტალღას გადაჰყვა აბობოქრებულს
 და სხვას არაფერს
 ცხრაასჩვიდმეტის ზღვა შეხვდა მწარე,
 ბრძოლაში მოკვდა სიმშვიდით, წყნარად.

თუ მე არა მსურს? როცა არა მსურს
 ამოა არის ძალა და მცნება
 ჩემს სულს ბრძოლაში ქცეულს ფოლადათ
 კვლავ ასხივოსნებს ერთი ოცნება
 იგი, მოვა დრო, მწარედ იფეთქებს
 დიდხნის გზნებით უხვად გამთბარი
 გაანგრევს კლდეებს და გადალევავს
 ის სწრაფი ტალღა და ნიაღვარი.

ო, განთიადო! მუნჯ ბორკილებში
მე გავატარე ღამე წყეული
გამაცოცხლებელ მზისა სხივების
ლოდინათ ვიყავ გადაქცეული
ფეხისხმას მოგვარ ქუჩაში ყური,
ახლო ქვაფენილს გაეკრა ლანდი
სწრაფად დარკინულს მივადექ სარკმელს
მაგრამ მზის შუქო, შენ არსად სჩანდი.
დაიკაკანა ტყვიის მფრქვეველმა,
იარალებით გამოჩნდა ფორდი,
და ზარბაზნების ხანდახანი ხმა,
ძველი ცხოვრების იყო აკორდი!

ჩემო მენავე, შენი ფიქრი
და შენი ზრუნვა
გაუზიარე შენს მეგობარს:
მშვიდობითა ზღვასა
ნუ შეგაშინებს მისთა ტალღათ
მრისხანე ბრუნვა
გულს ჩაუკვირდი და მიზეზებს
სხვასა და სხვასა.

ნუ გამაგონებ ნურასოდეს
ფიქრებს მწუხარეს
ნუ ითვალთმაქცებ ცხოვრების წინ,
ნუ დაეცემი

დიდიხანია გზა ბრძოლისკენ
გადაუხარეს
შენ მათ ფიქრიდან ისევ ლელვას
გადაეცემი:

ვარსკვლავთ ციმციმი
და ზღვის სუნთქვა აღარ დაგატკობს
არ გაგიტაცებს
მყუდროება დაკარგულ ცისა,
შენი სიმღერა
სხვანაირად გულებს გაათბობს
როგორც სიმღერა
განწირულის და მებრძოლისა.

მიდამოებო,
ეს ოცნება თქვენი ნერგია
საქირო არის
თუ არ არის სინათლეთ ღვარი
მეტი სისწრაფე,
მოძრაობა და ენერგია
თავი და თავი
დღევანდელ დღეს აი რა არი..

არის ცხოვრების უსამართლობა
 შენთან მოსული მწარე ფიალით
 ის ეკლის გვირგვინს შუბლზე დაგადგამს
 და შუბლი ელავს სისხლის სიძლით
 ნუ დაუმაღავე ხალხს ამ იარას,
 დადექ იქ, სადაც შუქი ინთება
 ეკლიან შუბლზე უფრო ძლიერი
 და ანთებული მზე გაბრწყინდება.

დილით მსწავლულთა გროვაში გართულს,
 მწუხრით ბალებში მიგქონდა ბინა
 მაინც ვერა რამ დროის ნამდვილი
 სიხარული ვერ გაგაგებინა.

შენ გაღიმებით მისჩერებოდი
 მორთულ-მოკაზმულ უცხოელ ქალებს
 შე ვნახე შენი ღია თვალები
 როდესაც სხვები ნაბავდენ თვალებს
 მაგრამ მათ სულაც არ ჰქონდათ გული,
 მოწყენილობა ფარავდათ დაღათ
 შენში კი გულმა ბუნებრივობა
 უცხოეთშიაც კი შეინახა.
 შენზე ამბობენ: რა სიმარტივის
 უბადრუკ ნიმუშს ხატავსო, ბედო!
 მაგრამ ცუდ რამეს ვერავინ იტყვის,
 ხსირებულსაც ვერ დავარქმევთო.

რა საჭიროა ის მეშხანური
და უცხო გულის კრთოლვა-ცივება,
ამ ხელუხლებელ შვენების შემდეგ
შენ ყველაფერი გეპატივება.

მის წლოვანების შესაფერ ფიქრებს,
ვერ შეაჩვია, ვერ დაუბრუნა
„ჩვენს ბავშურს და ზნეუვერულ დროში“
ბავშვებზე ქარმა გადიგუგუნა.

ყმაწვილი, პირველ შეხედვით ყველას,
ის უსათუოდ მოეწონებდა
მაგრამ წუთს შემდეგ... რალაც სკეპციზმით
დამწვარი სხვაგან მიჰქრის გონება.
ისე შრიალებს მოწყენილი დღე,
როგორც ქარისგან მოტეხილი ხე.

შენის სიმღერით აღელვებული,
ცისკარო, ნისლით თხემზე რომ იწვა
გადმოექანა როგორც თეთრი ზღვა
და ფანტომებათ დადნა, დაიწვა
დაე, ისმოდეს კვლავ სიმღერაში
ახალი დელვის ელვა ტყეური
გულს შიეც სული და დაიქუხებს
იმისი ლტოლვა ტიტანიური.

მეტეხს იქით ცა, აჰა, ნათლდება,
მზე ეფინება მიდამო-არეს
და როგორც მთელი ქვეყნის ვედრება
აწყდება ბნელი ტფილისის კარებს.
მისვენებისა ნაცვლად რას ელი,
სამარადისო რას მოგცემს ძილი?
ახალი ერის დასაწყისია
ყოველმხრიდან ხმა, ყველგან ძახილი.

ულრუბლო მყინვარს დიდი ხანია
ჩვენი ზრუნვები ვერ ეკარება
მხოლოდ ხანდახან უცნაურ ამბად,
ტურისტი მხრებში შეეპარება,
ის ტფილისიდან ფიქრობდა მასზე,
ახლო ენახა მთების დიდება
რომელიც არღვევს საუკუნეებს
და დავიწყებით არ იბინდება.

მთებში, სიმშვიდით გარემოცული,
განმარტოებით შენ ისევ მღერი.
ერთის მხრით ვრცელი ტყე, დაბურული,
მეორე მხრით კი ძეწნა და შქერი.
სალამი მთებო ტოტებგაშლილო,
სალამი შორო და მწვანე მდგელო
მუხაო, დროთა ფიქრში გართულო,
კლდეებო ირემჯიხვთ სამფლობელო.

სპექტრი, შუქთ გუნდი მოაწყდა კარებს,
სხივთა ისარი გულზე დამასო.
ისევ გაბრუნდა და მე მომესმა
მისი ძახილი: იცოცხლე არსო.

ჩვენ გვასწავლიდა რაზე ვიღწოდეთ
ან რაა ჩვენი დანიშნულება
თავდადებულთა ძლიერი რიგის
მუდამ ახალი და მძლე თქმულება.
ბევრს დიად საქმეს დაუნანებლად
აქ განაგებდენ მაგარი ხელით
ასრულდა ბევრი რასაც ველოდით
და ასრულდება ის, რასაც ველით.
და ბევრ ადგილას, სადაც კი დღემდე
ვერ მკვიდრდებოდა ახალი რკალი
ენლჷ უკვდავი გრგვინვით გაისმის
დაუძლეველი ინტერნაციონალი.

საღამო მშვიდი, საღამო წყნარი
დღემ ამართულ მთებს გადაათვარა,
დუმილს მიეცა შორი სოფლები
და ყაზიბეგის თეთრი ქალარა,
უკანასკნელის მზისა აღერსით
აწითლებული და მოელვარე
დასავლეთისკენ ჩასვენდა ალი,
გაურკვეველი, ჩუმი, მთვლემარე.

ქვევით ნიაღვრით გადარეცხილი
ჩაყუდებული პიტალო მთები
თითქო ფიქრებად გადაქცეულან,
როგორ ჰკედებიან მზისა სხივები,
პატარა ქალი სასწლავით ხელში
კორდიდან კორდზე დახეტილობს
საყვარელ ლექსებს იმეორებს და
აყვავილებულ სალამოს ჰგალობს.

მუდმივი ბრძოლით და შურისგებით
შთაგონებული, ცეცხლით გამთბარი
შეურიგებელ, ნათელი გრძნობით
სავსეა, როგორც ცეცხლით ლამპარი
ამ დროს იმისი მთელი არსება
სხვადასხვა ფრთებად ირგვლივ ვრცელდება
მისი აზრები სავსეა სიტყვით,
რომელიც საქმით ხორციელდება.

სცენაზე მიდის
ადამიანთ შური და მტრობა
ხან სიხარულის,
ხან ტირილის გულღვარძლი გრძნობა
სანახაობა!
ყველაფერი რუტინის გარდა
არ გვაშორებს მას
მშვენიერი თეატრის ფარდა.

ძრწოდე სამყარო. ეს ჩვენი დროის
დაუნდობელი მზე და ნისლია
მის წინააღმდეგ წასვლა არ ძალგის,
მის წინ განძრევაც არ შეგიძლია
ციურო სულო, დაუმორჩილდი.
დედამიწაზე აიღე ხელი.
შენ ცა გეკუთვნის — მას დედამიწა.
შენ ძლეული ხარ — ის უძლეველი.

არარა ჰგებებს უკუნისადმე,
სუყველაფერი მიდის და ჰქრება
ღრუბელს ამართულს უზრუნველ ცამდე
იდუმალება არ ესიზმრება.
მშვენიერების უხმო სიკვდილი
კარგად იციან, როდის მოელის...
შენთვის, ლაჩარო, კი უკვდავია
ხმა სატანასი და სამოელის.

უბრძანეთ არწივს მთის მწვერვალიდან
დაეშვას დაბლა და განადგურდეს
უთხარი ირემს მთაზე იმ მთიდან
ნუ ხეტილობს, სიკვდილი სურდეს.
უთხარი ცამდე ამართულ მუხას,
მუდამ იხვიოს ნისლი გრძნეული
ესლა უბრძანე ამ ბობოქარ ზღვას
იყოს პატარა და იქნეული.

არ შემიძლია. შენში გულისთქმა
უვრო მძლავრია ვინემ ზღვის ბსკერი
სილამაზისა კვლავ გიტაცებს ხმა
დაუშრეტელი როგორც ჩანჩქერი.
ყოველთვის როცა ხედავ ან ისმენ
სამარადისოდ რასმეს მიმზიდველს
შენ სიხარული აგაფრთოვანებს,
ვით მწუხარება უდაბნოს ტიტველს.

ესპანიოლკით,
პარიზიდან დაბრუნებული
ის ბრძნულად სდუმდა.
ტუჩზე ღიმი სჩანდა დამცინველი
ამ სახისაგან
მე ვილტოდი გაფითრებულნი
ის მაშინებდა
როგორც უცხო შავი ფრინველი
საით მიდიხარ! —
მომჩხაოდა დაუთრგუნავი
„იქ სადაც ყველა“ —
გუპასუხე და გავეჩანე
სად ხალხის ჰქუხდა
უკამარობათ დაძრული ზეავი
სადაც ვიპოვე
მღელვარე ზღვა და ოკეანე.

აბა რა იყო შენი ბავშობა!
 მამა არ გყავდა, დედა არ განსოვს
 არც სიყმაწვილე, არ თამაშობა
 სულ სილარიბე გართმევდა სასოს.
 გყავდა გამდელად ქუჩა, ის გზრდიდა.
 საკუთარ სახლად მას უცქეროდი
 თითქო ეს ბინაც მწარედ გდევნიდა
 და შენ მომავალ ბრძოლებს მღეროდი.

განსოვს? განსოვს ის ქარბუქი
 რომ ფანტავდა ფოთლებს დილით
 ეხლა... ეხლა კი სიცილით
 ცის დასავლეთს როგორც ლუქი
 გადაეკრა ნორჩი შუქი,
 შემორტყმული ნაზი ლილით
 აფერადდა ყვავილივით
 სილაყვარდე მუქი... მუქი...

კლდეებს ამტვრევენ... ეხლა გაიგებთ
 შრომის კუნთების ძალას იღუმალს
 იგი მძლეველი ლომებით ანგრევს,
 ლოდათ ჩამოჭრილ კლდეთა სასთუმალს.

ზეცა შეშფოთდა. სული განაბეს
 ანგელოზებმა განცვიფრებულმა
 იდუმალების გაწყვეტილ სიმთან
 ამოიონრა ვარსკლავთ კრებულმა
 რაღაც უცნაურ სულისკვეთებით
 იბურებიან ღრუბელთა გზანი
 მისკენ საშინელ შურისძიებით
 მიეშურება ჰაეროპლანი.

გაზაფხულზე ყვავილები
 იმღერიან ქებათ-ქებას
 და ნაკადიც უზრუნველად
 მოიმღერის გამარჯვებას
 ყველაფერი, ყველაფერი
 მაისისას ერთვის გიმნებს
 ეფინება სიხარული
 მრავალ ვარდებს და გვირგვინებს.

მოგონებები ატოკებს
 ტბის ლელით მოსილ ნაპირებს
 ლალ-იაგუნდებს, ზურმუხტებს,
 თვალმარგალიტებს, საფირებს.
 მოგონებები ამბობენ:
 დასტკბი და გაიხარეო
 ცის კიდით-კიდემდისინა,
 მრავალთ მრავალო მხარეო.

სხვაურივ იაზრე კაცთა ყოფნის
არარაობა

იტანი ყველა საიმქვეყნო

მიწა და მტვერი,

იმ გრძნობის გარდა, დღეს რომ იბრძვის
ჩვენი თაობა

მსოფლიოს ჰქონდეს ერთი სახე
და ერთი ფერი.

ხელოვნებისთვის მთა ბუმბერაზი
და ვარსკვლავებიც ამბობენ ამბავს
მხოლოდ მასისთვის სიმღერა კარგი
უკვდავებისკენ გზას გაიკაფავს
არსებობს ხეთა მშვიდი ჩურჩული,
ისევ და ისევ მხოლოდ მასისთვის
სანატორიის მინდვრებზე ელავს
განმკურნებელი მზე აღმასისა.

ვერცხლის ცივ ნათელს შუქთა დამფანტველს
ფუნიკულორი მიდამოს ჰჳენდა
სულგანაბული ავტომობილის
სირენა სტვენდა
როგორც აგატმა. ხალხთა ნაკადმა,
კვლავ მიაშურა კინო-თეატრებს
ქარად არღვევდა, შარფებს არხევდა.
აჰა, გაარღვევს. აჰა, შეამტვრევს.
ხმა ბობოქარი, ხმა ჯადოქარი
გადმოიღვარა საღამო ხანად.

სალამო ხანად ვისმენდი ამ ხმას
ხან მწარე ქარად, ხან უტკბეს ნანად.
ცეცხლით აღვაესებ, გავიათასებ
ამ მშვენიერ ხმას ტყვემქმნელ გრძნობაში,
სალამო ხანად, ისევ იმ ნანად
ჩემთვის სანატრელ ბობოქრობაში.

მუდამ ახალი იწყე ცხოვრება
ახალი სხივი ედება არეს
ნუ დაენდობი სიტყვებს უმიზნოს,
არა ერთს მოგცემს ის სიმწუხარეს.
წარსულისაგან კვლავ დაიბრუნე
შენი მარადი თანამგრძნობელი
ჩემო სიმღერავ, იყავი მაღლა,
როგორც ცხოვრება, როგორც სოფელი.
საზიზღარ საზღვარს გადააცილე
შენი ამაყი სულისკვეთება
მეტი მზის სხივი შემოგეხვევა,
მეტი ნათელი შემოგედება.

რა ზღვისფერი და კარგი დილაა
ამწვანებულო ტყეთა დალალო
სიკვდილი მწარე სინამდვილეა
ლამისთვის მკაცრი და სავალალო.

სურნელებათა გაირღვა კონა,
ყვავილთა ეშხი გულზე დამასუ
ახალგაზრდული ყანის შვენება:
სინათლე, გრძნება და სილამაზე.

სალამოვ, ტყეზე ააბი ბინა,
შენმა ნიაგმა ააბიბინა
სოფლის ყანათა გულის ნადები,
სად გუგუნებენ ნადურს ნადები.
სადაც ჩქარია სიმღერა და ხმა,
სადაც ლერწამის ფოთლები დახმა,
სადაც თვითეულ ბალახსაც ესმის,
რომ შემოდგომის ისარი ესმის
სად გაუსწორე ტყეს შენა თავლი
და სიმღერები დღით შენათვალი
სალამოვ, მითხარ გულის ნადები.
ღამდება, სწყვეტენ ნადურს ნადები.

ორიო ყურძენო შემოდგომისა,
აღტაცებულო ქალის სიცილო
ახალგაზრდობავე, თვალების ელვავე,
რისთვის არ ძალმიძს შემოგიცილო.
ხეავით ვიხილავ წუთსა ბედნიერს,
მყუდრო სოფლისთვის უცნაურ წამებს,
გათენებული სიცოცხლის ისრებს,
და შეღამებულ თვალთა წამწამებს.

შენობლად კვლავ აღვიხარ გზას,
 ზეცა ჰქუხს, ზეცა ირღვევა
 ოთხივ მხრივ გადმოხეთქილი
 მთელი სოდომი იღვრება
 ელვანი იკლაკნებიან
 არის ელვა და ქუხილი
 შორით შორს ისმის, ხევებში,
 გზა დაკარგულთა წუხილი
 დაბრუნდი! ერთი მეორეს
 ამ დროს არავინ იცოდებს
 მშველელ ზელს მხოლოდ გრიგალი
 და ქარი გამოგიწოდებს.

ამ წიგნში მთელი საუკუნის
 ვიპოვე ბინა
 უცხო წალკოტში, სადაც კალთა
 გადაეფინა
 მზის ელვარებას და უსაზღვრო
 ძებნის სურვილებს
 ძველი ელლადით, ძველი რომით
 გადაბურვილებს.
 აღმოჩენილი სულ შემთხვევით,
 ნახევრად მკვდარი
 ძლიერ მომავალს უმღეროდა
 მომავლის ქნარი.

როგორც მნათობი მსოფლიო ცაში
ისე ერთი ხარ პოეზიაში
ქარიწხალივით მხნე, ბობოქარი.
ნიაღვარი ხარ მდუმარე მთებში.
სულს ნუ დაწოგავ მდეღვარე ხმებში
რა კი ქარის ხმას ყური მოჰქარი.

ლამის წყვედიადს ბოროტ გულში
განთიადმა სტყორცნა შუბი
წითელ სისხლით შეიღება,
ჰკვდება ღამე
საუკუნეთ იდუმალი
სხივი გულში დანაგუბი
ცის ტატნობზე გაიშალა
მოკამკამე.
ხრიკოში კი მიბნედილი
და სისხლისგან მთლად დაკლილი
დაკლაკნილი როგორც ზოლი —
ჰკვდება ღამე.
მედგარს მებრძოლს, ნორჩ განთიადს
მალლა ნაძვებ-ავარცხნილი
სიხარულით ეგებება
დღის საღამი.

უცქერ დიზელებს და სიხარულის
ნაცვლად ვაგებით გვესება მკერდი
ვაზაფხულია, არე მიდამოს
სიმწვანე ფარავს როგორც გავერდი
რა მშფოთარე და ტკბილია ნანა.
დაძინება გსურს. არავის უცდი.
ხედავ, რა მალე წაგერთო ძალა.
უდაბნო, ტყეო, როგორ მოხუცდი.
წყევლანი გულში ვერ დაეტია,
მწარე განცდებით აივსო სურა,
ქარმა და წვიმამ ასე გაგხადა,
ხანგრძლივმა ბრძოლამ დაგაუძლურა.
შენი ბორჯილი იყო სიბნელე,
მაგრამ ხანგრძლივი არის ის განა?
დაუგდე ყური ისევ დიზელებს,
რა მშფოთარე და ტკბილია ნანა.

დასძარ. დროა. დროა. ინჟენერია.
და ერთბაშად ახმაურდა სადგური
აგრიალდა დიზელების სერია,
განათებამ ღამე გაანადგურა.
ტყე და მთები საზღაპრო სურათია,
გაჩირადდნდა შენობათა ბურული
ცეცხლოვანი ზოლების გზა ანთია
სადაც წინად ტყე იყო დაბურული.

წყალს, გადაშვებულს ტბიდან ანაზდათ
 ცისარტყელათა დაადგა ზოლი
 გადაფუნგულა ორომტრიალი
 ტურბინებიდან გადანასროლი
 მალე მზე ჩავა და დასავეალი
 ფარშავანგებათ შემოიმწკრივებს
 აუწყერელად დიად ფერადებს,
 ჩამავალ დისკოს ჩამავალ სხივებს.

გამოსცადე ყველაფერი,
 რაც კი ძალუძს კაცს თუ ჯადოს
 რაც კი ძალუძს მარტოობას
 ლამის ნისლში გამოსცადოს
 იგრძენ რაც კი შეიძლება
 ქვეყანაზე გულმა იგრძნოს,
 იცან რაც კი შეიძლება
 კაცმა ქვეყნად გამოიცნოს.
 მხოლოდ ერთი, სამუდამოდ
 საიდუმლოდ დაფარული
 ვერას ვზით ვერ გამოიცან
 კაცთა მეშხანური გული.

უცებ გაცოცხლდა ირგვლივ ყოველი
 ველებს აღელვებს ნიავის ბინდი
 ამოიშალა ძველი სიტყვები
 ახალი გზებით მიდის რაინდი.

ნუ იტყვირები გარეშემო
 ვით დასასჯელი
 გახსენი გული, უთხარ მეგობარს.
 უთხარ თავის თავს ყოველ წამში
 ათჯერ, ათასჯერ
 რომ გზა გაეხსნას
 ქაოსს ნაგუბარს.
 შენ თვით შენში ხარ, საცოდავო,
 დატყვევებული
 მარტოობაა შენი საკანი
 იყავ გულწრფელი,
 გაიგონე ხმა ანთებული
 და სასიცოცხლო რამე საგანი.

დღევას დაფარულს აღისფერ მტვერით
 სიმხურვალისგან ასე ფერმიხდილს
 შენ ესალმები წრფელი სიმღერით,
 წრფელი სიმღერით წაართმევ სიკვდილს
 ირგვლივ ფერადებს შემოიკერებ,
 რომ აღსდგეს მხდალი და დაცემული
 დიდხანს იმღერებ, დიდხანს იმღერებ,
 დიდხანს იმღერებ გატაცებული.

ერთხელ, მანქანავ, არ ვიცი რაზე,
 ისეთი როგორც ბუნება შენი
 შენი ბორბლების სიბუმბერაზე
 ერთად შეჰკონე და შეისვენე

მუდამ, მარადის მე მას ვატარებ,
 როგორც სიყვარულს, ძლიერს, გამოცდილს
 უვნებ ნიავსაც არ მივაკარებ,
 არც მე მაკარებს ზრუნვა ღამით ძილს
 გონება ირგვლივ ნისლივით უვლის,
 ბორბლებს სათუთად კარებს აფარებს
 ძმობა გრძნობისა და მეგობრობის
 შენდამი სურვილს თან დაატარებს.
 ვინ არ დაფიქრდეს ან არ აღელდეს
 გრიალი შენი რომელმაც ნახოს
 ინდუსტრიალურ აღფრთოვანებით
 რაც მებრძოლ გრძნობას სურს შეინახოს.

ჩვენ ყველას გვიყვარს: უზარმაზარი
 როცა გუგუნებს მსოფლიო ქნარი
 სტენს, ანადგურებს, ჰქმნის, კერპადა ხდის
 დაუძლეველი, სწრაფი მედგარი
 რისხვით ჰქუხს ცივი, ტალღათ გრეხილი,
 სწუხს სივრცეებში ფრთაატეხილი
 რად არ უგდებთ ყურს, სიხარული გვსურს,
 აღტაცება გვსურს გაუტეხელი.

პროექტორი
 გალტოლვილი,
 ფიქალ კლდეზე გაწოლილი,
 მალალ ღრუბელს მოეჩვენა

დროთა მრავალთ
გამოვლილი,
ვალმოხდილი და მოვლილი
მთვარის შუქი ცას ესვენა
ორი შუქი. ორი მძივი.
შედარებამ ჩვეულებრივ
ჩემს გულს
მძაფრად გაჰკრა ბრწყალი
ორმა შუქმა გაიელვა,
მიწა ცას გრძნობს
და ბუნებრივს
ხელოვნური ნაპერწყალი.

რადიოსა და ელექტრონის
ხანაში გრძნობით
შენ ბავშობის დროს გადაჰყევი,
ასე არ არის?
ტოლ-მეგობრებში ამაყობდი
შენ ზე-კაცობით
მაგრამ რა არის აქ ისეთი
მომსპობის დარის?
გესიზმრებოდა მუზა ქალად,
ნაზი, კეთილი
ხელში რომ ქნარად უკვდავების
ეჭირა ცნობა
ეხლა კი კლდე ხარ და ფოლადი
შემოქედილი

აგრე ადვილად არც მუზა გრწამს,
არც ზეკაცობა.

პატალოგია, ენა დაბმული!
გიცქერის ღამე სულგანაბული.
კარებთან მკვლელი. სარდაფში ჩახვალ
იქაც მკვლელია და ყრიამული
ამოხვალ, ქუჩით დაგედვენება,
დაუცხრომელი, მრავალთ-მრავალი
და ვერსად ქვეყნად ველარ ისვენებს
მთელი თაობა გარდამავალი.

თუ ყურს უგდებდი ბარიკადის
ხმას ჩასაფრებულს
თუ ყურს უგდებდი ყუმბარების
სიმღერას მწარეს
იგი ჰანგები ტალღას სცემდა
გულს გამძაფრებულს
იგი გვამცნევდა მისაწლომელ
ჰანგების არეს.
ვერა, ბუნებავ, სუსტი ენა
ვერ გამოხატავს
ცხრაას ჩვიდმეტის სიდიადეს
და აღმაფრენას
არ შეუძლია მის წინ რამ სთქვას
ენას მომაკვდავს

აღარ აქვს ძალა იმ ძალასთან
უბრალო ენას.
თუ ყურს უგდებდი ცეცხლს და გრიგალს
მრავალ შვენებით
განა ვერ ამჩნევ რომ მზის სხივი
მიმოიჟანტა
გავიდა ხანა. ეზლა მაინც ხარ
მოსვენებით
მაგრამ იგი დრო ენამ მაინც
ვერ გამოხატა.

ის ინდოეთი, საქართველო,
სპარსეთი, ტომი —
რომ შეერთდება ერთი გრძნობით
და ერთი მიზნით
მათი მარადი, ჰერალდის
ვეფხვი ან ლომი
თქვენ, აჩდილებო წარსულისა,
ველარ დაგიხსნით.
წარვლიან თქვენგნით მთელი ჯგუფები,
მთელი თაობა
სადაც არავის წაეჩხუბება
უკვდავებათა სხვადასხვაობა.

იქ მშვენიერი სუნთქვით სუნთქავს
მზეთა მაგია

სტრიქონებია ვით ციფრები
და ხანა ტოკავს.
ენლა მე მესმის, ყველაფერი
რაც კი კარგია
მომავალს რად სურს მიაკუთვნოს
ჩვენსა ეპოქას.
სმენა! თვალყური! ეპოქა ისვრის
ახალ ერესებს,
და იგი არის — დღეებს რომ გასცდა
უძლიერესებს.

ხავსი ედება კოშკებს უძველესს,
დრომ შუბლს ნაოჭი გადაუხარა
ვერაგინ აპყრის მტკიცე საფუძველს,
ჩვენმა დრომ ახალს რომ ჩაუყარა.

აღმოსავლეთი გვეჯეროდა ჩვენ
ყველაზე უფრო.
და დაჟინებით გავცქეროდით
ეფრატს და ნილოსს
შუა გაკვიმულს არაბეთის
ნახევარ კუნძულს
რომ ლტოლვა მისი არასოდეს
არ დაიჩრდილოს
თანასწორობა, მიწა საერთო,
დაე, ბორკილებს მას ნუ აღებენ

მშრომელს მიეცეს რაც მას წაერთო,
წყვიდადს უფრო ნუ აწყვიდადებენ.

ღრმა სიყვარული შრომისადმი.
თავისუფლება.
მეგობრობაში და მტრობაში
ძლიერად სრული.
თანასწორობის მწვერვალი რომ
ეალებლება
აი რა იყო, აი რაა
უკვდავი სული.
კლასის სიმართლე და სამართალი
ბევრის წამრთმევი, ბევრის მძლეველი
მუდამ დარჩება როგორც სარდალი
საუკუნეთა გაქროლების
დაუძლეველი.

იმ საგანძურებს, რომ არ ნდობდენ
ბარბაროსები
საუკუნეთა გაქროლების მოიტანს დალი.
აიშლებიან ამიდები
და ტაროსები
გადარჩენილი ნანგრევების
ჟერადი ბაღი.
გრძნობენ: ევროპა, საოცარი
რამე მოხდება

სანამ მსოფლიოს არ აღმოხდება,
ამდენ ცეცხლიდან მზეების თაღი.

ვარსკვლავთა ფიფქით გულია სავსე,
ელვარებს მთვარე
შავი ზღვის ზვირთთა სცურავხარ ნავზე,
შენ, შუქთა მხარე
კიპარისები, დაფნები, პალმა —
მოსჩანან შორით
და ნავთსადგური ცისფერმა ალმა —
დაბურა ტბორით
როგორც ეს გული, მიეცა ჯადოს
მიდამო მთელი
სულაც არ უშლის ქარიშხალს ღრიალს—
სიმღერა წრფელი.

ვისაც ელოდი მას აღარ ელი,
სდუმს ღამის ურნა
ქორწინების ხმა გასახარელი
მიდუმდა ზურნა.
ნუგეში მშვიდი სიბერის დღეთა,
ძვირფასო სახლო •
მიიღე, როგორც თავის შვილს დედა
სიკოცხლის ახლო.

მე გამახსენდა ქარი პირველი
მთებში რომ მღერის
სალამო ჩქარი და გამწირველი
უბანიერის
არ გამოითქმის გზად აღმართული
ის ბილიკები
და მდინარეზე ფიქრში გართული
ტყეთა რიგები...

იმისთვის მღერის ცეცხლმოდებული,
ის ცეცხლის ხმაზე
რომ მთლად იგონებს აზვირთებულს
დღის სილამაზე
მაგრამ თვითონვე ეს იცის განა?
გული, ტიალი!
უყვარს მთელი ზღვა, მთელი ქვეყანა
და ხეტიალი.

იყო ნისლი და უარეს
ხმით მორევი ბარბაცებდა
გემზე შენს თმებს მომღელღვარეს
ქარიშხალი იტაცებდა
იგი, ნისლი ამართულ მთებს
ერთმანეთში გაურევდა
აშორებდა მწვანე კალთებს
და შორიშორს აშურებდა

ქარიშხალო, მომაშუქე
შენი ბრძოლის სიხალისე,
გაგყვა ჩემი სიჭაბუკე,
მე მასთან ვარ ისევ ისე.

ტროპიკულ ხეებს შავიზღვის პირად,
ვაზებს დახლართულს
რომ მიყვებოდი ზღურმუხტისფერად.
ფიქრებში გართულს
ჩამავალ მზეში მას მხოლოდ სხვისი
ერქვა მამული.
ხან იშუქებდა, ხან ნელდებოდა
ცა მეწამული.

კავკასიონი სჩანს მიმზიდველი,
განთიადის ჟამს
შის შორთა ყინულთ ფრთები ტიტველი
იწყებენ კამკამს
და სიზმარივით ცივი, მსუბუქი
ნისლების კრება
ძნად მოხვეულით შემკრთალი შუქით
ირღვევა, ჰქრება.
რომ ცისფერია ის ყელსახვევი,
გულმა ვით არ სცნოს
რალაც სარკეა იქ შორეული;
მიყვარს ის ამ დროს.

უეცრად ტალღა აღშფოთებული
ქუხს და გრიალებს
ზღაპრული ნგრევა აგორებული
ფრთებს ატრიალებს
რისხვა ქაფს იყრის და მრისხანებით
ჰაერში არხევს
ვით ცეცხლის მარცვლებს საზარელ ხმებით
შიშის მთებს არყევს.

გადახვეული აფრა ანძაზე
მიმოფრიალებს
სტიქიის სული განგაშებს ზღვაზე
ღრეობს, ღრიალებს
ვერა, ვერ ითმენს იგი მონობას,
ყოფნასთან აფთრობს
ომში, გრიგალში, ათავსებს გრძნობას.

მკაცრია ამ ღროს.
თითქო პირველად შენ დაგიჩახე
ბრძოლის აჩრდილი
მას სტიქიური შვენოდა სახე
ჩადრგადახდილი
ცეცხლის შადრევნებს გადასცქეროდენ
თვალები შენი
და შენთან ერთად თითქო მღეროდენ
მთანი და ტყენი.

კმარა, ნუ ფიქრობ უბედობაზე,
გასწი, იარე ვით აქამომდე
ნუ დაგიმონებს, მგლოვიარება
თუ ულოდნელად ასალამოვდეს.
იქ უნდობლობა, კიცხვა და დევნა
მუდამ ახალი ალით ინთება
სადაც კი დიდი მიზნისთვის ბრძოლის
ნათელი შუქი გამობრწყინდება.

გუშინ ქარმა და გრიგალმა
ტყის ნაპირები დათელა
ეხლა ღამეა. აქ და იქ
ანათებს ციციანათელა.
გიგანტიური მუქიდან
კილოვატებში ცახცახებს
გათენებამდე ტურბინის
ძარღვს ეს გრიალი დასძახებს
დასცქერის მტკვარის ნაგუბარს
ვით ფანტასტიურ მონავეს
სანამდე ცისკრის ნათელი
მის ძალს არ დაიმონავენს.

ზღვა არ ბოზოქრობს დროგამოშვებით
სირენას ისმის ხმა გაბზარული
სდგანან გემები ფერად დროშებით
და შავი კვამლით გადაფარული.

• იღუმალეებით ისევ საესება,
ზღვის ცივი გული, ნისლი სოველი
გულხელ დაკრეფით, ბიჯგადადგმული,
დგეხარ, არსაით ხმას არ მოელი.
კრეისერებო უცხო ქვეყნების
ზღვა გადმოლახეთ მძლეთა მძლეველი
ნუ თუ იმისთვის რომ შეითვისოთ
მხოლოდ სიჩუმე დაუბრუნებელი?

როცა დაღამდა —
გადადაღავდა
ტფილისის არეს
ალების კალა
ფიქრებით ძველით
სუნთქავდა ველი,
ფინიკულიორი
და ნარიყალა
როცა გათენდა,
გადაადენდა
შუქს ნაძალადევს
მზე შემოდგომის
გაისმა ვრცელი
ქარხნის გუგუნე
და აიმართა
სასახლე შრომის.

დღეს მებაღემ სარებს ვაზი
 მიაკონა, მოაკონა
 მზემ მიდამოს მშვენიერი
 გაზაფხული მოაგონა.
 ახმაურდეს ყველა ჩანგი
 და გამძაფრდეს გულთა ძგერა
 ვერ დამაცხრობ, ვერ დამძალავ,
 ვერ გამისწრებ ვერა, ვერა.
 მაინც ვიცი, მაინც ვიცი
 ვერაფერი შესცვლის შვებას
 აღტაცებას იმედისას
 და მსოფლიო გამარჯვებას.

შენგნით იმედს შეუპყვრივარ,
 განცდა მომდევს გაბასრული
 ჩემ სიხარულს, აღტაცებას
 ეხლა არ აქვს დასასრული.
 გრძნობა ღებება უხილავად
 უტეხელი იმა ხმებით
 გაღვიძებულ ოცნებითა
 და აშკარა განახლებით.

განთიადისა პირველი ალი
 ნარიყალისა ნანგრევზე წვება
 ელექტრო ჰქრება და-შუქი მზისა
 იფეთქებს როგორც ახალი შვება.

ჰყვება ტფილისი სხვა და სხვა ჰანგებს,
ხმა სიშორიდან გულს ალვად ხედება
ჩემი სალამი გიგანტის ჩანგებს,
ბნელს სული ხდება სიბნელე ჰყვდება.

უკანასკნელად სხივები მზისა
იჯგუფებოდენ გულგაბობილი
როცა მცხეთისკენ მიმავალ გზისად
შენი გამოჩნდა ავტომობილი.
მშვიდობით — მითხრა უკანასკნელად
ირისისფერმა ქროლამა შარფის
გადამავიწყდა ეს განშორება
ვით მწუხარება დახრილი წარბის
დაღამდა, მთვარემ ამოაწათა,
ტყე შექითაა გადანალაქი
ახალ იმედათ, მშვიდობით, ესლა
განათებული მოსჩანს ქალაქი.

რა ჩრდილი აეროპლანის
ველებზე გადისრიალებს
გაზაფხულის დღეს დიადი
ტყე საიდუმლოდ შრიალებს.
მთაკლდენი უზარმაზარნი,
შესცქერენ: რა ამბავია?
მთიდან ჩანჩქერი გადმოქუხს
თითქო გრგვინვა და ზვავია.

ველი, მინდორი, ჭალები
გადაიქცევა თვალებათ
და თითქო არაფერია —
ის ჩრდილიც მიიმალება.

მოდუდუნებენ ზვირთნი მტკვარისა
სანამ ტფილისი შორით იგრგვინებს
სამხედრო გზაზე ოქროსთმიანი
აღვრთოვანება მაწვდის გვირგვინებს.
მე პოეტი ვარ. ვერარა ძალა,
შენს ოცნებაზე ფიქრს ვერ გამიქრობს
„საით წაიღებ შენ ამ გვირგვინებს“?
წარსული ამბობს, წარსული ფიქრობს.
ახალ ეპოქის ვარ მე მხედარი:
დრო საკმარისი მიჩნს უკმარისად
გზად იშლებიან თმანი ქარისა,
მიდუდუნებენ ზვირთნი მტკვარისა.

შენ ჩვენი დროის არ გაქვს გაგება,
შენ გული გეწვის და გედაგება,
დიდი ხნისაა სიზმარი ტკბილი
შენ სასომიხდილს მოელი სიკვდილს
თვითონაც მწარედ სასომიხდილი.
იყავ უგუნო, იყავ თავხედი,
სხვა ფერთაკონა გჯეროდა ბედი
შენ გქონდა გული უსპეტაკესი

სანამ ზღვასავით, სინათლით მწვავით
არ აელვარდა მძლავრი ზაპესი.

შენ მიდიხარ. შენის წასვლით
კიდევ უფრო დაგვალონე
რატომ წინად, რატომ ადრე,
სიტყვაც კი არ გაგვაგონე?
ვაი თუ გზაში დაიღალო,
თრთვილმა დაჰკრას ახალ მდელოს,
კარგი ბედის ნაცვლად ღამე
კიდევ უფრო დააბნელოს.

ორთქლმავალი სტვენს. შენ კითხულობ ტვენს
გადააგდე ის, გაიხედე წინ...
ბუჩქს შარფივით ბოლს, ორთქლმავალი ჰვენს
და გაისმის თან: რა-რა-რა-რა, ძინ!
ასწლოვანი ხე გაუპია მებს
ქორი მიაქვს ქარს, რალაც მიაქვს ქორს.
შეგვიძლია ჩვენ გზაზე გავყვეთ გლენს
მის ზრუნვას და ფაქრს უბოლოოდ შორს.

მშვიდი კოლხიდის მდინარეებზე
კვლავ არის მთვარე

სწორედ ის მთვარე, „პოეტები“ რომ
ებრძვიან მწარედ.
სადღაც მომხიბლველ საოცარ ჰანგებს
სტვენდა ბულბული
სწორედ იმ ჰანგებს, რომელთ სწყევლიან
სულშეგუბული
და მე მივქრევარ მოვერცხლილ გზაზე
უძლეველ რკინად
სწორედ ისეთი როგორიც ვიყავ
ოცი წლის წინად.

ეს ნატვრა იყო უკანასკნელი:
გაჰქრეს ცხოვრება მწარე და ბნელი
როცა ზღვა აღზდგა და მის ტალღებში
შთაინთქა ბედი გაუტანელი.
ხრიალ-ღრიალმა ქარიშხალისამ
სიცოცხლის ძალა იქ წარიტაცა
და მოელოდენ ახალ ცხოვრებას
გარინდებული ზღვაც და მიწაცა.

ჩვენ ხომ იმისთვის გავჩენილვართ
და ის გვაქვს მიზნად
მისცეთ სიცოცხლე თუ გაჰქრება
დღე უხამიანი,

შეუზღუდველად არსებობდეს
ამ სოფელქვეყნად
თავისუფალი და ძლიერი
ადამიანი.

მონა იყავი გარემოისა,
მონა უსახო, მონა ძლეული
ვით იქნებოდი გვირგვინი ქვეყნის
უსულო საგნად გადაქცეული?
მონა მტარვალი, უგულო მონა
უმოქმედობის და უგნურების,
თავისუფლებამ რომ მოგაშუქა,
ენლა რაღა გჯის ბედის მდურებას?

მშვენიერება ეს მანქანაა
დიზელის შუქით გასხივოსნება
ქარიშხლის ზუზუნს ის მომაგონებს
და გამიტაცებს მისი ოცნება.

მძიმეა მეტად, დიდია მეტად
ღელვათა ზვავი
იგი ცხოვრებას დაადგა სვეტად
მკაცრი და ავი,

რადაც გრძნეულად გარს ახვევია
ხვეწნა-მუდარა
რა საჭიროა? სულს არ სჩვევია
ნაეთ საყუდარი.

მწვერვალს ჩრდილი თავს წაადგა,
მთა ღრუბელმა გადმოთარა
და მწვერვალმა შენანების
კრემლი მშვიდათ გადმოჰყარა.
მხოლოდ როცა ღრუბლების ქვეშ
მწუხარებით ის თავს ხრიდა
მინდორქალებს მზე მაღლიდან
უხვად სხივებს უგზავნიდა.

უზარმაზარი კლდეს მიემსხვრა
მაღალი გემი
თავისუფლების, წინმსვლელობის
დიდი ემბლემით
გარემოების გულდახშულ და
უგრძნობელ ზღვაში,
ცხრაას ჩვიდმეტში ჰპოვეს იგი.
მშრომელთ ზეიმით
გამოაცურეს ნავთსადგურის
მქუხარებაში.

ვისაც სიხარულს ვუზიარებდით,
 ის ისევეა ამაღლებული
 და არ ვერწმუნოთ მას ამის შემდეგ?
 აღარ მივანდოთ სიცოცხლის გული?
 უნდა ვიცოცხლოთ, უნდა ვიცოცხლოთ!
 ცხოვრების მიზნად ის დავისახოთ.
 სულ იმედები უნდა ვიპოვოთ.
 სულ გამარჯვება უნდა ვიძახოთ.

სადღაც სადგურის მახლობლად მყუდრო
 დღე ეუბნება „მშვიდობით“ ივლისს.
 ორკესტრმა დაჰკრა ინტერნაციონალი
 და ჟრუანტელი სხეულში მივლის.
 მუდამ მალეღვებს ეს ჰიმნი ჩვენი,
 ეს ჟრუანტელი ჩვენი დროისა
 ადგილს რომ მოსწყდა კაცობრიობა
 და უფსკრულებში მიიმსხვრ-მოიმსხვრა.
 ამ ჰიმნმა დასძრა ძველი ტაძრები
 და ვარსკვლავები აჰყარა ცაზე.
 მწერვალს მოსწყვიტა სასახლეები
 და დააქანა მოლიბუღლ გზაზე.
 მე მომაგონდა არ ვიცი რატომ,
 როცა ორკესტრის ჰანგი მინელდა
 გამარჯვებამდე ტერორის მომხრე
 მტკიცე რაზმები იაკობინელთა.
 მე მომაგონდა არ ვიცი რატომ
 სცენა პარიზის საშინელ დღეთა.

ვერსაღელეების მიერ მხეცურად,
 კომუნარების რბევა და ჟღერა.
 მე მომაგონდა არ ვიცი რატომ
 ურანკო-პრუსიის მძვინვარე ომი
 საღვურის იქით უკრავს ორკესტრი
 და ემატება ფანტომს ფანტომი.
 აი პარიზის რიგები მუშის,
 აი გამოსვლა ტყვიის ზუზუნის,
 ჯერ გამარჯვება სიხარულისა,
 სისხლში ჩახრჩობა შემდეგ კომუნის.
 ისევ ამძაფრებს გრძნობას ორკესტრი,
 სანახაობა აღარ ახარებს.

ლუი-რუ, მამა და კალატოზი,
 აგებს სახლებსა და ყავახანებს.
 კისკისი ისმის უდარდელ ქალთა,
 მარჯნისფერ სასმელს სვამენ ფრანტები
 აი ვის უგებს სახლებს ლუი-რუ,
 თვითონ სარდაფში განალანდები.
 ლუი-რუს რვაას ორმოცდარვიდან,
 ახსოვს დღეები მწარე ივლისის
 როცა საშინელ გამძაფრებაში
 დაჰხვრიტეს ბევრი და მამამისიც.
 ლუი-რუ იღებს ხელში იარაღს,
 იგი მიიღო მუშათა რიგმა.
 მაგრამ დაეცა მალე კომუნა.

და სხვებთან ერთად ის მოკლულ იქნა.
 შემდეგ როდესაც კვლავ ხვრეტდნენ ტყვეებს,
 ქალმა კისკისამ — მოსიღმა შავში.
 მოჰკლა ლუი-რუს პატარა შვილი.
 ის, კომუნარი, ოთხი წლის ბავში.

მე მომაგონდა, არ ვიცი რატომ,
 რუსი ჟანდარმი, უბრალო გლეხი,
 ბუნებით ტკბილი და გულკეთილი
 და გულუბრყვილოდ მაინც უკმეხი.
 მეფის მთავრობა მას აიძულებს
 რომ სამარცხვინო იწყოს ხელობა
 გლეხს აიძულებს ეხლა იკისროს
 ჯალათობა და ციხის მცველობა.
 და ალექსეი პეშკოვის მაშინ
 მელოდიები სჩქეფს გაზაფხულის
 ჰიმნი მომავალ რევოლუციის,
 ჰიმნი მასისთვის მებრძოლი გულის.
 და ციხეები, გამოძიება,
 სასამართლოთა განაჩენები
 გადასახლება, რბევა, კატორღა,
 და შემუსვრილი მუშათ ფენები
 თითქო მიწისქვეშ ისმის გუგუნი,
 არალეგალურ სტამბათა ბორბლის
 ცხრაას ხუთი წლის მღელვარე ფონზე,
 საქართველოს მრავალი ორბის.
 იშლება პრესნის ბარიკადები
 და იღვრებიან სისხლის წყარონი,
 ორკესტრი გრგვინავს ვით გიგანტიურ
 ბორკილებისა მძიმე ჟღარუნნი.
 ორკესტრმა დაჰკრა ინტერნაციონალი,
 ეს ხმა არ არის მშვიდი და ნელი
 კოლოსალური, ძლიერი ხმაა.
 ეს ხმაა ცხრაას ჩვიდმეტი წელი.
 დიდი კულტურის ნამდვილ სამკედლოს,
 ახალი გზით რომ მიიმართება

შევეუწყოთ ხელი აღორძინებას,
 ვუსურვოთ წინსვლა და წარმატება.
 თქვენ მართო არ ხართ სადარაჯოზე,
 და თქვენთან ერთად იბრძვის ათასი
 ჩვენი და მთელი კაცობრიობის
 გაღვიძებული მუშათა კლასი.
 წადით პირდაპირ ამ გზით და მუდამ
 მალლა გექიროსთ წითელი დროშა
 ჩვენ კი ყოველთვის თქვენთან ვიქნებით
 გამარჯვებისა და ბრძოლის დროსაც.
 და კიდევ ბევრი ბრძოლის გადახდა
 ექვს გარეშეა ჩვენ წინ დაგვხვდება
 თუ მთელი ქვეყნის თავგასულობა,
 თავდასხმისათვის კვლავ ემზადება.
 ხანდახან გული გექნება მშვიდი.
 რომ მოიხედავ — ბრწყინავს მზეები
 რომ გაიარა თავისი დიდი
 ისტორიული ბრძოლების გზები.
 გვასწავლა ბრძოლა და გამარჯვება
 ათასმა, ბევრმა ათიათასმა
 ვინაც შესძლო და მოიგერია
 დაუნდობელი მტრების თავდასხმა.
 სად ათეული ათასი რიცხვი,
 რიცხვი უფრო მძლე და უფრო დიდი
 წინად ჯანსაღი და ღონიერი —
 დავრდომილია და ინვალიდი.
 წყლული მორჩება. არაფერია.
 ნუ უმორჩილებ სულ მუდამ გრძნობებს
 სამოქალაქო ომის პერიოდს
 და ცხოვრებისა მძიმე პირობებს.

მსხვერპლს კი ამოდ არ ჩაუვლია.
ესკადრილით, ხმალით და თოფით
კიდევ ბევრს ვნახავთ მტრის დამარცხებას
ერთი სურვილით და ნებისყოფით.
მუდამ მაღელვებს ინტერნაციონალი,
ეს ჟრუანტელი ჩვენი დროისა.
ადგილს რომ მოსწყდა ძველი ცხოვრება
და უფსკრულებში მიიმსხვრ-მოიმსხვრა.

დიდი ხანია მას შემდეგ განა
რაც პანსიონის ჰქუხდა კედლები?
რა ფერადებით სჩანდა ქვეყანა,
რა რიგ გვეძახდა სიცოცხლის ხმები.
პოეტის სული ირგვლივ უვლიდა
აბობოქრებულ მშრომელთა მხარეს,
ყვავყორნებს წყევლა-კრულვას უთვლიდა,
მათზე სატირებს თხზავდა მქუხარეს.
შენ ჩრდილოეთში გადაგასახლეს
და, წერილებში, გული გწყდებოდა,
გელირსებოდა ისევ ჩამოსვლა
თუ არასდროს არ გელირსებოდა.
მაგრამ იქუხა რევოლიუციამ,
შენც გამოჰყევი ხომ მოძრაობას?
მაშ სადღეგრძელო ავსწიოთ თასი:
ეს გაუმარჯოს მებრძოლ თაობას.

ო, ამერიკა; როდის იქნება
ოკეანეთა ნისლი — სუდარი
გაიფანტება და გამოჩნდება
ნიუიორკის ნავთსაყუდარი.

ყველა ქვეყნიდან — ქვეყნად დაუთვლელ
შენს სიმდიდრეებს უგზნებენ თვალებს,
სიმდიდრე ზღაპრულ სიღარიბესთან,
სიმდიდრე დღეს რომ მრავალს აწვალებს.
ესაა კუთხე; ედგაზს, უიტმანს,
უგრძნიათ ფეთქვა დიდი ხანია
„ვარ უიტმანი და ვარ კოსმოსი,
ჩემი სამშობლო მანგატანია!“

ქარხანა შრომობს, ბორბალი ბრუნავს,
წარმოებისთვის წამი არ იცდის,
საკაცობრიოდ იცვლება შრომად
ძველი ბუნავი კაპიტალისტის.
დაატრიალეთ მედგრად ბორბალი.
ამ მტკიცე ხმაში მკაფიოდ ისმის —
პროლეტარული ალჟრთოვანება
მოახლოვებულ სოციალიზმის!

ქალაქს აღვიძებს დილის
ხალისიანი კრთომა,
ქარხნის დაზგებთან ღვივის
თავგანწირული შრომა.

გადაიტანა დრომა
 ბევრი ღელვა და წყრომა,
 მინდორს ედება გლენი
 და ასკეცდება შრომა,
 აზრმაც დაიწყოს შვება,
 ლექსმაც დაიწყო ტყდომა,
 მთელ ქვეყანაზე ჰქუხდეს:
 შრომა, შრომა და შრომა!

ღელვის დროს გემზე „ტეოდორ ნეტტე“
 ანძები დატყდენ როგორც მშვილდები
 ფიქრებს მორევში რაც უნდა კეტდე
 ერთს მათგანს მაინც ვერ მოსცილდები.
 რომ დააყარა ქარმა ფაფარი
 უზარმაზარი გორების ეტლებს
 პოსეიდონის ძველი ზღაპარი
 ეხეთქებოდა ფოლადის კედლებს.
 ასფუთიანი ჩაქუჩის ცემით
 ცა ჩემზე ცდიდა ძალთა მოკრებას
 მან დაამზგავსა მგზავრობა ჩემი —
 ცხოვრების ჩემის აბობოქრებას.
 გადმონაგრეე შენი ზვირთები,
 რომ მხარეებმა მხარეს გაასწროს...
 იქუხე — გასწერი! არ ავტირდები
 არც შებრალებას ვითხოვ არას დროს.
 მე სხვანაირად ზვირთი მოვსახე,
 მზემ ჩემკენ შუქი რა მოიღერა,

ბოლოს ხომ მაინც მე შემოვძახე
 გამარჯვებული ბრძოლის სიმღერა.
 როგორ? მე ვქმნიდი იმედებს განგებ!
 და მისთვის მსურდა ვარდების ფენა,
 მისთვის ვფერავდი მრავალჯერ ჩანგებს
 რომ მხოლოდ მტრისთვის დამეტკბო სპენა?
 როგორ? გიგანტურ სიმებს და წკირას —
 გაუქმებული შუქი შვენოდა
 მისთვის რომ იგი უგულო ტირანს
 და ფილისტერებს ხელთ შერჩენოდა?
 მისთვის ავაგე კოშკები — მინა
 გამძლე დღეების ფოლადათ, რკინად,
 რომ გაიძვერას პოეტის ბინა
 გადაექცია საკუთარ ბინად?
 არა და არა! მრავალი სტანჯა,
 მრავალს დაუფრთხო სიმშვიდის ძილი
 ლექსი ყოველთვის იყო ხანჯალი,
 ლექსი მტრებისთვის იყო სიკვდილი.
 მოგხვდათ? იგრძენით? შევატრიალე
 თუ არა ნისლში მყოფი ბორბალი?
 იყო თუ არა ჭექა-გრიალი,
 ჩვენი დღეების ცა ნაჟორფალი?
 ო, შავო ზღვაო! ასწიე გემი,
 შუქი დაენტოს ქაფთა მოკრებას
 დაე; კვლავ გავდეს მგზავრობა ჩემი,
 ცხოვრების ჩემის აბობოქრებას.
 მაგრამ შორს ლურჯი გამოჩნდა მთები,
 ეხლა იქ მყუდრო ნავთსადგურია
 წყალში შთასული არის მითები
 და ძველისძველი დიოსკურია.

ნავსადგურიდან თავდება ხაზი,
 ერთდროს აქ იდგა მრავალთ-მრავალი
 სხვა წინაპარი ჩემი, აფხაზი,
 უძველეს დროის შთამომავალი.
 გენიალური, უკვდავი ტემა!
 პოეტებს, მსხვერპლებს ტლანქი ქუჩიის
 მე შემიძლია მივსცე პოემა,
 პოემა ახალ დიოსკურიის.
 მასში ცხოვრება ღვივის მედგარი
 უნდა ჩაემგა ზღვაში მსახავად.
 დახარბდებოდა თვითონ ედგარი
 იმ იდუმალი გზის სანახავად.
 ზღვის ფსკერზე ეხლაც მეზღვაურები
 ძველ კედლებისას ჰპოებენ ხვავებს
 ამოაქეთ ოქრო აუარება
 და საგანძურით ავსებენ ნავებს.
 ქალაქი წყალქვეშ მძინარი მხარის!
 როს შეღამდება ნაცრისფრად ასე
 მაგრამ სინათლე ჯერ კიდევ არის
 და აღმაცერად იშლება ზღვაზე —
 ნაპირებიდან კავკასიონის
 მთებამდე მოსავს ბინდები შავი
 მაშინ მძინარე პონტიის დონეს
 მე მიმაქანებს ფარული ნავი.
 ზღვის ფრინველების გამყივარ ხმაში
 თითქო სხვა მესმის იდუმალება
 ილიუზია! ჩვენება! მასში
 სულ ახლო, ახლო რომ იმალება.
 თითქო ეს ხმები ეკუთვნის არა
 მხოლოდ და მხოლოდ ფრინველთ გვიანებს.

მათში წყალქვეშა გუგუნებს ზარა
 და ხმა ეკუთვნის ადამიანებს.
 მივუყურადებ: ისევ და ისევ
 განმეორდება ხმა უცნაური
 ის იდუმალი ქალაქი სფინქსი,
 მეძახის უცნობ აურზაურით.
 ვგრძნობ თითქო ფსკერზე გეშვები ცურვით,
 ხელით ვეხები წყალქვეშა თხემებს
 წყალში დამარხულს ვიგრძნობ მომღურვით,
 ნანგრევებს, ლანდებს, იდეებს, სქემებს.
 აქ დაფარულა მთელი კრებული,
 და სიბნელეში ელავს თვალები
 ის ძველთაძველი შთამომავალი,
 ის უძველესი ფეოდალები.
 მათი ვერა გრძნობს ფიქრი და ბაგე,
 რომ მცხეთის ახლო ახალ ნათებით
 ელექტრონების გაჩნდა ქალაქი
 ათასეული კილოვატებით.
 იყო ქალაქი, იყო საგანი —
 ოდესმე მძლავრი და ალიერი
 ეხლა ცივია გზა შინაგანი
 და იდუმალი სიცალიერი..
 „ტეოდორ ნეტტე“ ეხლა ისვენებს,
 და ფრინველების დასცხრა გუნდები.
 მშვიდობით! ხსოვნათ დ რგულ ფენებს
 არასდროს აღარ დავუბრუნდები.

გრგვინავს ორკესტრი, სინათლეთ სვეტი
ხან გაიეღვებს, ხან იქუფრება.

ქარიშხალიანი ცხრაას ჩვიდმეტი
ცხრაას ოცდაშვიდს ესაუბრება
მძლავრი გამოდის ქუჩაზე მასსა
რომ უბრალოდ სთქვას გულის ნადები
მე ვიგონებდი სიმღერის ხმასა
წარმოვიდგენდი: ვაჰქრა, გათავდა
შიმშილის გრძნებათ, სიცივის შვათა
და დანგრევათა წელიწადები.

რევოლიუციის მუხეტმიდან
დაფიქრებული გვიან დაგბრუნდი
უცებ... სხვა ქუჩათ ყრუ სიჩუმიდან
მოჩვენებათა შემომხვდა გუნდი:

— ჩვენ პოეტები

ვართ არეული

ვართ შინაური

და გარეული

ჩვენ დებეშებით

მივიღეთ ომი

და ოქტომბერი

მზა-მზარეული.

— არა, ჩვენია

ბედი მთოვარი

მიწა და ზეცა

სწორ-უპოვარი

ჩვენია ბედი

და ყოველგვარი

რევოლიუციის

მონაპოვარი.

— ნება მომეცით ბგერის
ენა არა მაქვს მჭევრი
ვიყავ ბრძოლის და ერის
მხსნელ კომიტეტის წევრი
— ვიყავ მეხური რიხი
და ფაბრიკანტი ძელქვა!
— მე ეკლესია ვიყავ!
— მე აღმირალი მერქვა!
კვლავ ჰქუხს ორკესტრი, ვით წინანდელი
სამოქალაქო ომის ტეხილი
გაჰქრა ჩვენებათ კორიანტელი
წარსულ დღებთან გადაგრეხილი.

მაგია მზისა, მაგია მთვარის
იყო ამ ქვეყნად თუ აღარ არის
უჩვეულოა მაგია ზოგი —
როს სიბნელეში რენტგენოლოგი
ექებს და ამჩნევს ავადმყოფ მხარეს.
დარჩენილ ტყვიით—ტკივილებს მწარეს.
იგი ეპოქის არის მაგია —
მზეა, ჩვენია, ამხანაგია.

ბოძთან ტრამვაის უცდიდა მგზავრი
გათეთრებული თოვლიან მხრებით
და იყო ცხრაას ჩვიდმეტი წელი
თავის ქარიშხლით და ამბოხებით

უდგა თეთრ წვიმას ქროდენ ეტლები
 და ტრამვაების მიძიმე ტივები.
 ნისლში სახლები და გამვლელები
 მოსჩანდენ როგორც ნეგატივები.
 თოვლქვეშ კი, როგორც ქსოვილი ბადის
 მრავალ მიუვალ გზებით ფარული
 ათი ათასი ნაკადი გაჩნდა,
 მჩქეფი, ანკარა და მოხარული
 მიწისქვეშ გზები ვიდოდენ წყნარად
 და იქ სხვადასხვა ადგილას რგული
 ერთიმეორეს ეძებდა მარად
 ასიათასი მდინარის გული.
 გადათეთრება ზამთრის დროული
 ყველას სწყუროდა ზეცა მზიური
 და აი როგორც გადანათოვლი
 მიწით აღმოსკდა ხმა მაგიური
 გზებიც გაიხსნა მაშინ, ჰიალა!
 ჰაიდა, გასწი! მკაცრი, ულევო
 მეწყერად, რღვევად და ხეტიალად
 ამოიღვარა ნაკადულები!
 რა ხანა იყო! რა უკმარობას
 ჰქუხდა და გმობდა გააფთრებული
 რასაც მიწისქვეშ ჰფარავდა გრძნობას
 ასიათასი მდინარის გული
 არა მისტიურ ფრთებით ფარული,
 არა ოცნება და ზეფირები
 არამედ ნაღდი და რეალური
 დაჰქანდა ხიდი და ჯგებირები
 იყო მაშინ იქ და ეხლაც არის
 გრძნობა, რომელსაც ფარავს პოეტი

მთელი სიმძიმე ეპოქის ქარის,
 ყველა მდინარე და ოქროეთი.
 რა დაჟინებით, რა უკმაროაით
 გაიძახოდა გააუთრებელი
 რასაც იღუმალ ჰფარავდა გრძნობას
 ასიათასი პოეტის გული.
 და მაისის დღეს მაშინ და დღესაც
 და მომავლის ბედნიერ დროშიც
 უძლეველ გრძნობით ფრიალებს ალი
 ასიათასი ნათელი დროშის
 ბოძთან რომ ვაგონს უცდიდა მგზავრი,
 გათეთრებული თოვლიან მოხვრით.
 ამ გაზაფხულის დღეს იმავე მგზავრს
 ირონიულად და ამოოხრით —
 უფლება აქვს რომ შეხვდეს ძველს რუსეთს
 წლების სხვა წლებთან გადამწინდელი
 იმის კითხვაზე: ის დრო სად არის? —
 სთქვას: სადაც თოვლი შარშანწინდელი.

არტილერია,
 ტრანშეებში ჩაფლული ჯარო
 ყველა ქვეყნებში
 თქვენის სისხლით გაწითლდა ველი
 გინდათ თუ არა
 რომ ამოშრეს
 ეს სისხლის წყარო?
 ამოშრეს ეს სისხლის
 მაშინ ძირს ომი.
 ჩამოართვით ერთმანეთს ხელი.
 ცხენოსანთ ჯარო,

მოთარეშე ქარის სისწრაფით
თქვენ არ ხართ მტრები,
თქვენი მტერი ხანაა ძველი
გინდათ რომ ძმობა
გაიჭიმოს მაგარი ძაფით?
მაშინ ძირს ომი!
გაუწოდეთ ერთმანეთს ხელი
არტილერია,
უეცარი ცეცხლით ძლიერო
გაუბიჯის და
მორტირების გრიადი მწველი
იქ მიაშურეთ,
სადაც უნდა სამაგიერო,
აქ კი ძმებია.
გაუწოდეთ ერთმანეთს ხელი.
ჯავშნის გმირებო,
უძლიერესს რომ უძღვით ტანკებს
შემოაბრუნეთ
ჯავშნიანი მატარებელი
ნუ თუ ვერ ამჩნევთ
ამ თხრილებში თქვენ ამხანაგებს
რომ მოგიწოდესთ:
ჩამოვართვათ ერთმანეთს ხელი!
ავიატორო,
გამბედავო ესკადრილია
ციდან ტყვიების,
ყუმბარების და გაზის მღვრელი
გზა თქვენიც დედის,
თქვენიც დების სისხლის ჩრდილია.

ძირს მწარე ომი!
გავუწოდეთ ერთმანეთს ხელი
ინჟინერებო,
თქვენი მწარე ტექნიკა ომის
შხამია, რითაც
ისუსხება ქვეყნად ყოველი.
ი ანადგურებს
რაც ნაყოფი რამ არის შრომის.
მშრომელებისკენ!
ჩამოართვით ერთმანეთს ხელი.
დივიზიებო, კორპუსებო!
უცდით ბრძანებას
როდესაც შტაბი,
მუქთახორა ტახტების მცველი
მოითხოვს თქვენგან
თავგანწირვას და გაქანებას
მაგრამ არასდროს.
გავუწოდოთ ერთმანეთს ხელი.
რადიო ფოსტა,
ტელეგრაფი, მორზეს ანბანი
ბათალიონებს
უმაღავდა სად იყო გველი,
დღეს აგვისტოა.
მსოფლიოში ისმიან ხმანი
ძირს მწარე ომი.
გავუწოდოთ ერთმანეთს ხელი.

გუშინ რა ცეცხლი სწვავდა ქუთაისს!
 დღეს რომ ტფილისსაც სწვდეს იგივე ალი
 ჩვენი გული გრძნობს ცეცხლიან მაისს
 და ცრემლებს მაინც არ დაღვრის თვალი.
 გუშინ რომ ლარიბ მოსახლეობას
 გაუნადგურდა კერა და ნიში
 დღეს რომ იგივე დაატყდეს ტფილისს
 ჩვენს გულში მაინც არ შევა შიში!
 ჩვენ მივაშურებთ ლარიბ სადგურებს
 გულში არ იქნეს ლელვა და კრთომა:
 რასაც დღეს ცეცხლი გაანადგურებს
 ხვალ გულდაგული აღადგენს შრომა.
 გუშინწინ რაღაც სწვაზე დავიწყეთ
 ეხლა კი მასის გრგვინვა გაისმა:
 კერძო დარდები, სიგულმაღვიწყე
 გადაგავიწყოს ათმა მაისმა!..
 გვესმის შენი ხმა და გაფიქრება
 ო, გადამწვარო სახლო და შრომა
 რა თანაგრძნობით შენს წინ იხრება
 დღეს პოეზიის მაღალი დროშა.
 ჩვენ მივაშურებთ დამწვარ სადგურებს
 გულს არ ჩაიღო შიში და კრთომა:
 რასაც დღეს ცეცხლი გაანადგურებს
 ხვალ გულდაგული აღადგენს შრომა.

თაობას მისდევს კიდევ თაობა,
 გამბედაობის დიდო გენია,

აღმოჩენანი ახალ-ახალი,
 ქვეყნად, შეხედე, რაოდენია!
 თაობას მისდევს კიდევ თაობა,
 და მიღწევების დამახსოვრება
 ქმნის ახალი გზის, ახალი ქვეყნის
 ადამიანის ახალ ცხოვრებას.
 სხვაგან, სხვა მხარეთ განვითარება,
 რალაც უმიზნოს მიჰყავს დინებას
 ჩვენი ეპოქა მიზნად ისახავს
 კაცობრიობის აღორძინებას.
 ეს განსხვავება უფრო მკაფიო
 სინათლითაა ნაბინდბუნდები
 როდესაც მდიდარ საზღვარგარეთით
 ღარიბს ჩვენს მხარეს დაუბრუნდები.
 და შენ განიცდი დიად სიხარულს,
 სახლში, ყანაში თუ ქარხანაში
 შრომის სიხარულს, წინსვლის სიხარულს
 ჩვენი საქმისთვის, ჩვენი ქვეყანაში.
 სხვა ქვეყანაში დღის რვა საათი
 უფლებას იცავს ყველა ბრჭყალებით:
 ესკადრილის, დესანტებისა,
 ხერტის, დარბევის საშუალებით,
 კოლონიალურ მუშების ბედი
 ნუ დაესიზმროს ჯარს და ჯამაათს,
 იმ „კულტურული“ ბორკილის მუშა
 მუშაობს 14 და 18 საათს.
 კაპიტალიზმი სცდილობს ააგოს
 და განამტკიცოს თავისი ბედი
 მუშათა კლასზე გააფთრებული
 და გამარჯვებულ ბრძოლის იმედი.

კაპიტალიზმი ცდილობს დააბას
 მუშათა კლასი მაგარი ურვით
 მის ნერვებისგან კიდევ ზედმეტი
 ღირებულების მთლად ამოწურვით.
 კაპიტალიზმი ცდილობს ომისგან
 მოხდენილ კრიზისს გაართვას თავი
 და ემუქრება პროლეტარიატს,
 იგი, ბურჟუა, სულთამხუთავი.
 კაპიტალიზმი სხვა გამოსავალს
 ვერ ხედავს

მუშის დარბევის გარდა.

ჩვენში სხვა გვარი არის ეპოქა:
 აქ სახელმწიფოს თვით მუშა მართავს.
 ყოველმხრივი ზრდის და გამარჯვების
 თვითეული დღე არის ფაქტორი
 მხარეში, სადაც მშენებლობაა
 დღეს ჰეგემონი და დიკტატორი.
 ვინა სთქვა: საქმე სად გაიქცევა?
 ზოგია წრფელი გულის, ზოგია —
 ვერ წაუშლია გულით წარსული
 და თათქარიძის ფსიქოლოგია.
 მეცნიერების, ტექნიკის, ყოფნის
 და ხელოვნების დასაყრდენია
 გამბედაობა ახალ-ახალი,
 გამბედაობის დიდო გენია!
 გამბედაობის დიდო გენია!
 თაობას მისდევს კიდევ თაობა,
 გამბედაობა, გამბედაობა
 და ერთხელ კიდევ გამბედაობა!

დრო გაგაშორებს შეჩვეულ ბინას.
 ყუმბარების ხმა. ტყვიების ქროლა.
 ცეცხლის სახმილი გამოსცდის რკინას,
 ხოლო კაცის გულს მედგარი ბრძოლა.
 ნუ დაგალონებს, ნუ შეგაწუხებს.
 დროებითია ის მწუხარება.
 გადმოადუღებს ოქროებს ქურა,
 კაცს კი ბრძოლათა ცეცხლში ტარება.

ხელში გეჭიროს სიცოცხლის თასი.
 მასში მტევნები გრძნობის ჩასწურე.
 რასაც არა აქვს სიცოცხლის ფასი,
 დაღეწე, დასწვი, გაანადგურე.
 ხელისშემშლელი გაჰკვეთე ბინდი,
 ხვესს განშორების ცეცხლი აპკურე
 გათენებათა იყავ რაინდი —
 დასწვი, დაღეწე, გაანადგურე.

დრო აღარ დარჩა რომ ახალი
 იწყო ცხოვრება!
 არა! ყოველი წუთი გზაა
 თავისდაგვარი.
 ამ გზაზე ბევრი თანამგზავრი
 უცდის მომავალს,
 ბევრი გადივლის ქარიშხალი
 და ნიაღვარი.

კვლავინდებურად
ირხეოდენ ალვის ხეები
ცად ატყორცნილი
ყინვის მთები იდგენ მეფურად
კვლავინდებურად
შრილებდენ ხშირი ტყეები.
მხოლოდ ტაძარი
ალარ იდგა კვლავინდებურად.

მხოლოდ ეს გული,
ჩვენი გული, ისევ მსურვალე
გრძნობდა, რა ნამი
გადასუსხულ ველს ეპკურება.
მას გაზაფხული ენატრება
და არა ცივი,
საშემოდგომო, უიმედო
დაუძლურება.

კმარა!
რას გადასცქერიხარ
მდინარის ზვირთთა დენასა
წყალმა წაიღოს წყალისა,
დრო ლამობს გადაფრენასა.
კმარა
სიზმრები ჰაეროვანი!
შრომა სავსეა უეცარ შვებით

სიზმრებს ადგილი არ უნდა ჰქონდეს,
თუ გადაიარ გზას გამარჯვებით.

ვდარაჯობ იმ დროს როცა ძილიდან
გამოგაღვიძებს სულის მუდარა
რომ ხალხს ადგილი ექნეს იმ გულში,
ქამმა ხანჯალი რომ გაუტარა.

მიჰქრიზნ დღენი. გული არ გვწყდება
რომ რაც გვჯეროდა დღეს აღარ გვჯერა
თვალთ დევნებაში არ გვენანება
ის აღმაფრენა, ის გულის ძგერა.

ცხოვრებისათვის ძველ აღმაფრენით,
საუკეთესო ახალში ვცხრებით
ვიპოვეთ გზები და ამ ღრმა რწმენით
სიცოცხლისაკენ მივეშურებით.

ვიპოვეთ ქვეყნად ჩვენ მეგობრობა
და სიყვარულით გამთბარი სხივი,
თანამედროვე ცხოვრების გრძნობა,
მუდამ მართალი, მუდამ ხანგრძლივი.

ნუ თუ ღირს დროთა კვლავ მოგონება
წარსული წყლული რომ განიახლო?
არ გიცხოვრია შენ ქვეყანაზე,
შენ გაიარე სიცოცხლის ახლო.

შენ აარიდე ყველაფერს თვალი,
არ დაგინახავს წრფელი ღიმილი
ყველაფერს ირგვლივ რაც კი რამ გერთყა,
შენ დასცინოდი მშვიდი, გულგრილი.

სასწაულს რასმეს ელოდა ხული,
გეჟურ ფიქრებით, იკლავდი შენ თავს
შენ გაიარე სიცოცხლის ახლო
და სიცოცხლისთვის არ შეგიხედავს.

ყველაფერს მისწვდი შენს სიცოცხლეში
ბედნიერებით სიცოცხლეს გარდა.
რომ შრომა არის ბედნიერება —
ვერ იგრძენ — ისე დაეშვა ფარდა.

ძველი ქვეყანა! ნიშნად იმისა,
რომ მკაცრი იყო შენი სიმრუდე

შენს იდეებში ობობა ხლართავს
ქსელს, და მიკიოტს ჩაუბამს ბუდე.

როგორც მინდვრებში პიონერები
ნალარასა სცემს და ბუკს აყვირებს
შეფარებულა შვლის ნუკრი თხემებს
და უცნაური ეს ხმა აკვირვებს,
ისე სოფელის სმენას აოცებს
ხმა უჩვეულო ხმა გადაწნული
ჯერბრნახელი გამოგონება,
სიტყვა რადიოს ყელში ჩასმული.

ცა პირიდან წვიმას აქცევს
სერავს ელვის ნათებას,
ყურადღებას არვინ აქცევს
მის სამხედრო მზადებას.
ტყეში კრთომა არის ნუკრის
და გრიგალი ამავე დროს
ველად დაძრწის და თავს უყრის
თავის ძალებს სამხედროს.
გაჭჭრა ძველი დუბებითი
იბრძვის განამალები
საჰაერო და ქვეითი
დარაზმული ძალები.

ჩვენ დავხედეთ საზეიმო დატას.
გაზაფხული დაჩნევია მიწას
ოპტიმისტურ ფერადებით ხატავს
პერსპექტივებს მომავალი დღისას.

უნდა ბოლო მოეღოს
ამ წყრომას და ვაებას
ყველა ქარხნად გავიდეს,
ყველა მტვერში ჩაებას.

კაპიტალიზმის ობი,
აბა რისაა მდომი,
სად გავარდება თოჯი,
როდის იფეთქებს ომი.

ქუჩებს დროშები მოეფინება
და გაბრწყინდება სახეთა ღვარი
ინტერნაციონალის სიმღერით წავა,
ამ ქალაქებზე მუშათა ჯარი.

ფერადი ფერით შეიმოსება,
ყველგან სახლები გიგანტიური

ყველგან ელვარე გაზატსულია
და ვარდებია ყველგან მზიური.

პროლეტარიატს შუბლზე ჰფენია
ცხარე ბრძოლების ალი ჩქერებად
ბედნიერება შეიქნეს ქვეყნად —
სთქვა და იქნება ბედნიერება.

ჩვენ შევეჩვიეთ ბრძოლაში ყოფნას-
სიცოცხლით, მთელი შემოქმედებით.
თავზე ტყვიები დაგვფარფატებდა,
და გატაცება ჯოჯოხეთის ფრთებით.
ჩვენ შევეჩვიეთ ქარს და ქარიშხალს,
ბავშობიდანვე ჩვენი ცხოვრება
იყო მარტოდენ რევოლუციის
მქუხარე ძალთან დამეგობრება.
რომ გაგიჟებას გავდა დღეები,
მრავალფეროვან წამთა ფერხულში
წინ მივდიოდით და იმედები
გამარჯვებისა ხარობდა გულში.

დღეს გავიმარჯვებთ!
დღეს გავიმარჯვებთ.

ამგვარად ეფიქრობთ ჩვენ ყოველ დღილით
და საღამოხანს კვლავ ვიკრიბებით
აღფრთოვანებულნი დროით განვლილით
ეძალებიან მოგონებები
გაზაფხულისას გრძნობებს რჩეულებს
რა სიხარულით, რა სიამაყით
ვათვალიერებთ ახალ რვეულებს.
ერთი სტრიქონიც იქ ვერ ვიპოვეთ
რომ იმედებით არ სძგერდეს გული,
ყოველ სტრიქონზე შრომას დაუსვამს:
გამარჯვებული გამარჯვებული.

წინად მეტეხის ბურჯი
და ნარიყალა აგეს
ეხლა მძლავრი და ურჩი —
სიტყვა ეკუთვნის ზაგესს.
სიბნელე? არასდროს, არასდროს!
სიკვდილი წყვდიადის ჩრდილებს,
სინათლეს გაუმარჯოს,
სინათლის ყვავილებს.
დრო მიდის ნათელ გზით
რომ მტრობა დათრთვილოს,
სალამი ახალგზით
გაერთიანებულ საქართველოს.
სიბნელე? არასდროს, არასდროს!
სიკვდილი წყვდიადის ჩრდილებს,
სინათლეს გაუმარჯოს,
სინათლის ყვავილებს.

პაპას ზღაპრები შემოვლია,
 დიდდას კიდევ ამბები ძველი.
 სიტყვა ეკუთვნის ეხლა პიონერს,
 ხვალ რა მოხდება — კარგი თუ მწველი?
 მეურმეს გზაზედ წყნარი სიმღერით
 წისქვილისაკენ მიაქვს ხორბალი.
 კოლექტივებზე ჭრიალებს ღერძი
 და ტრაქტორებზე მღერის ბორბალი.
 ზამთრის ღამეა. სიჩუმის სახით
 გაწითლებული დადის ყინული.
 დიდი ზამთარი დაგვიდგაო წელს.
 გზა თოვლითაა გადაზვინული.

ო, საუცხოვო ახალი წიგნი!
 ადამიანურს ვამჩნევ მის თვალებს.
 ვერავითარი სიტყვის მოსმენა
 უფრო ძლიერად ვერ გამაწვალებს.
 მე არ ვკითხულობ ვისია გული,
 და სინარულის ცეცხლი ვისია.
 ჩემთვის ამ-მარად მშვენიერ წიგნის
 აღფრთოვანებაც საკმარისია.

არსად ჰკვდება წვეთი ოფლის.
 ჩვენ ხომ ჩვენის ქვეყნად მშობლის,
 ნაწილი ვართ წუთისოფლის
 სამუდამო, განუყრელი.

და ჩვენს ირგვლივ რაც კი ხდება,
ჩვენს გულებში იხატება.
და ისევე — ჩვენით ჩნდება
რაც კი არის. ჩვენ ვართ მქმნელი.

თვითონ დღეღაც როს წელდება,
და სიცოცხლე ქვესკნელდება
ის არსებობს. თუმც არ ჩნდება
და დუმილი ჟარავს ჭაობს.
მარად, მარად ჩვენი გული,
ბუდით საზღვარს გადასული.
ილტვის, სცოცხლობს და მოძრაობს.

დაფარული შედეგებით,
შედეგებში ბედს ვამწვავებთ.
სიცოცხლეს არ ვაშორებთ თვალს.
ნიადაგზე ვაყრით ხორბალს,
და ამ გვარად ყოფნის ბორბალს
ისევე ისე ვამოდრავებთ.

რადიოს ფრთებით დაჰქრის სიმღერა,
ფრთხილი რუბორით გადმონაცემი.
იგი იღვიძებს, იბრძვის, გრიალებს
ის სიმღერაა შენი და ჩემი.

გამარჯვებული ბრძოლების რიგით
მიდიან დღენი, მიდიან თვენი,
წელიწადები და საუკუნე.
და ის სიმღერა ჩვენია, ჩვენი.

ლამის ქალაქი,
გამოაღე სწრაფად ფანჯარა.
რომ ახმაურდეს
ტრამვაის და ეტლების ჯარა.
ალტაცების ხმა
მოიტაცოს და შემოდგაროს,
ლორთქი შუქები
მაგიდაზე მიჰყარ-მოჰყაროს.
ნათელი იგრძენ
და მუსიკის ხმობა მეშურე,
გამოერკვიე,
გამოფხიზლდი და გაეშურე.

ხარობს ღრუბელი
დაყრდნობილი ტყეების წარბზე
ქალაქისაკენ
მიმავალ ქალს რომ იცნობს შარფზე,
კისკისებს
შკოლის მოაჯირთან სოფლელი ქალი.
თავისუფლება,
სიხარული! გააღე თვალი!

შენ გძულს მთაბარი? გამოერკვიე!
 ნუ დაატარებ წამებულის ჯვარს,
 შენ ყურს არ უგდებ ინტერნაციონალს,
 ეგ იმიტომ რომ მასსა არ გიყვარს.
 წითელი დროშა არ გიმონებს შენ?
 გაზაფხულისას არ ემონვი ქარს?
 აჰ, უსაფუძვლო რაღაც შეიქმენ!
 ეგ იმიტომ რომ მასსა არ გიყვარს.
 შუალამისას მწარე დუმილში,
 შენ უზაპესოს დასცქერიხარ მტკვარს.
 გამოერკვიე. ასე არ უნდა.
 ეგ იმიტომ რომ მასსა არ გიყვარს.
 ვინ უწყს, რამდენჯერ ამოიოხრებ,
 და უცნაურად აამღერებ ქნარს.
 შენ სიცოცხლეში არავის ეძებ?
 ეგ იმიტომ რომ მასსა არ გიყვარს.
 შენ ყურს უგდებდი განცვიფრებული,
 და ეხლაც ისევ ისე გწადია
 ადგილი სადაც მყუდროებაა,
 სად დანგრეული ბარიკადია.

ის ყველგანაა, მთელ მსოფლიოში.
 ბარიკადებზე კლასს ებრძვის კლასი
 იცვლება. მიდის და ისევ მოდის
 მებრძოლთა წყება ათას-ათასი.

ყური დაუგდე ქარხნების გუგუნს,
ძველი ქვეყანა ჰქრება ვით ჩრდილი
უნიადაგო ჰქონდა სიცოცხლე,
სამარადუამო ექნეს სიკვდრლი.

წარსულს გუნდგუნდად გადაეფარა,
შავი ყორნების და გახრწნის სუნი
მხოლოდ განახლდა და ისევ სცოცხლობს
კარგი გუგუნი, შრომის გუგუნი.
კავშირმა, კლასმა მასში გახვია
თავისი სული, თავისი გრძნობა,
წელიწადები წელიწადს შეცვლის,
შთამომავლობას შთამომავლობა.
შრომის უწმინდეს სიდიადეში
დარწმუნდებიან მუნჯნი და ყრუნი,
სანამ ჰქუხს ახალ საქართველოში
მძლავრი გუგუნი, ქარხნის გუგუნი.

ელექტროსადგურს აშუქებს მთვარე.
ელექტრონისთვის ხსნა ქვეყნად არი.
დაუსრულებელ მდინარეებზე,
დაუსრულებლად ელავს მედგარი.
მას ენატრება გამოძახილი.
ის გაჩუმდება და დაუგდებს ყურს,
მღელვარე გუგუნს მოუცავს არე,

მღელვარე გუგუნს მოტორისებურს.
თესავს და თესავს. თან ნელი
ხმით მხიარულად ღიღინებს,
სწამს მხოლოდ შრომა მძლეველი,
მოსავლით დააგვირგვინებს.
გრძნობს, თესლი სად დაეცემა
სალ კლდეზე თუ ლალ მიწაზე
თესავს და თესავს თან მღერის
მთესველი მხიარულ ხმაზე.

მიდიან, თუმცა ძალუძთ ისევე
გაგვამხნევეონ და აგვიძრან ძალა.
მიდიან, რომელთ სული არა აქვთ
ძალი და ღონე გამოეცალა.
მოდიან, ვისიც სიცოცხლე, გვინდა,
აქ მრავალთათვის იქნეს მალამო.
მოდიან, მოაქვთ ახალგაზრდობა
და სიხარული სამარადეთამო.

ქალაქისგარედ, როს ძმაბიჭურად,
ერთად ხელიხელ გადახვეული.
კარს მოადგება ახალგაზრდობა,
გესმის არღნების ხმა დამტვრეული.
მათი იღუმალ ფიქრთა ნაყოფი,
მათი ცხოვრება და მათი გული,
შენთვის სამუდამოდ გასაგებია

როგორც სიცოცხლე და სიხარული.
არ დაფიქრდები: ახალგაზრდობას,
შენ რომ გეხვევა ირგვლივ ჩრდილებათ
თუ კი უყვარხარ—რად გიღერს დანას,
თუ სძაგხარ რისთვის გემორჩილება?
როდესაც ვნების მკაცრი გრიგალი,
თხოულობს შენგან სრულ თანაგრძნობას,
გკოცნის, გაგართობს, გეაღერსება
და ფეხქვეშ გიგებს უსაზღვრო ტრუობას,
რა შუაშია მერე ხანჯალი,
მერე რომ სისხლით აგივსებს უბეს.
ამდროს სადღაც შორს გრგვინავს ორკესტრი
და ელექტრონი აჩაღებს კლუბებს.

დღენო მშვენიერ სიყმაწვილისა!
აწ გარდასულნო სიმღერის დრონო,
ბევრი რამ დარჩა თქვენგან ძლიერი,
მაგრამ რომ დარჩა, არ მოვიგონო?
ო, ალელვებულ დღეთა შვენებავ!
მრავალ ახალთა იმედთა მფენო,
ბევრი რამ მომეც დაუვიწყარი.
არ შემიძლია, არ გაგისხენო.
იდუმალ ფიქრთა სახიერება,
თქვენს მოვლენებში ჩემთვის სრულია.
ბედნიერება წარმავალია.
სიცოცხლე მაინც სიხარულია.

წვეთი წვეთებზე გადადის,
 წვეთი წვეთებზე ირხევა,
 ერთ ადგილას სცემს მარადის,
 და ქვა შუაზე ირღვევა.
 ეს დაჟინების წყურვილთა
 მარადისია განგება
 როდესაც გული ძველისძველ
 ფიქრებით დაიჟანგება.
 სინათლეს უშვებს წვეთწვეთად
 კატაკომბებში სანთელი
 გული შუაზე ირღვევა
 როგორც ცა გასალანდელი.

იმედთა ძებნა გულის სიღრმეში,
 მე არასოდეს არ მომწყინდება,
 მგონია, არვინ არ გამილიმებს.
 უეცრად: შუქი გამობრწყინდება.
 მადლობელი ვარ ჩემო ვარსკვლავო,
 სხვა ვარსკვლავები შენთან მკრთალია,
 ჩემთვის ეს შუქი მოულოდნელად
 აღმოჩენილი კაპიტალია.

სიმღერა ახალ სახლების ახლო.
 იყოს ასფალტის გასხივოსნება,
 ახალგაზრდული აღფრთოვანების,
 ვინა სთქვა, თითქო მოკვდა ოცნება?

გაზაფხულისა დღეთა ძლიერი
ნაკადულები გულს არ ელევა,
ვიპოვეთ ჩვენი დაკარგული ცა,
და ჩვენი მიწის ამეტყველება.
აღმოვაჩინეთ ახალი მხარე,
სადმე იქ, გულის ახლო ეფლობა,
რომ გიგანტიურ კიბეებს აჭყავს
ახალ სიმღერათ აღმშენებლობა.

ბედო, იმისთვის იყავ მდუმარე —
მფლობელი იყავ, მე კი სტუმარი?
ღრო მცინარეა და მოხუმარი:
მე მიმღები ვარ, შენ კი სტუმარი.
გამოასწორე, ჩქარა, კუმარი,
ნაწვიმარი და ნასამუმარი.

მნათობი დადის ჩირალდნით ხელში,
თავზე დაადგა ჩვენს საქართველოს,
მისი დიდიხნით დაქრილი გული
რომ გაიგონოს და გაამრთელოს.
ჩანგის სიმებო! იუღერეთ მარად
სპეტაკ ახალის აღმადგენ უნით.
მიმოიფინოს ჩვენი ქვეყანა,
უბრწყინვალესი შრომის გვირგვინით.

ტბის ბროლება ელექტრონის
 სიცილს იჭერს
 არაგვიდან ატრიალებს
 შუქთა გიშერს.
 აქ ახალი სინარულის
 ხელმა ჩადო
 კილოვატთა ფოლადის და
 რკინის ჯადო.
 და მაღლიდან ცისარტყელას
 ალთა ცემა
 მუდამ მძაფრი და ნათელი
 არის-ტემა.

გაბედე გულში ჩახედვა,
 იქ ნაპერწკალი ცივდება
 მალე სხივები გრძნობისა
 ფერფლებად გადაცვივდება.
 უჩქარე ისევ გაღვივდეს,
 უჩქარე ისევ აენტოს,
 ის საჭიროა ხალხისთვის
 რომ სიბნელის დროს დაენდოს.
 ხალხი ჯერ ტკივილებშია,
 ოდნავ მოშუშდა იარა,
 იქ ხომ მძლავრმა და მქუხარემ
 გრივალმა გადაიარა.

გრიგალო, შენი ძლიერი ქროლა,
მიწას ანებებს შუოთიან საფარს,
უდაბურებად გაშლილ სივრცეებს
დაქრილ ლომივით მიაფენს ფაფარს.
რა აღტაცებით, რა სიამაყით
აღაგებს ბინას ნაპრაღთა შორის
შენთა ღელვათა გამოძახილი,
დაიგრიალებს მეხი მთაგორის.
სვეტად ავარდნილ ღრუბელთა ცაში,
გასწვრივ აენტე და აგუგუნდი
რა საარაკო სანახავია —
აუგრიალებულ ყორნების გუნდი.

მაშ გაუმარჯოს, დღევ დღევანდელი
შენს შეუცდომელ და მტკიცე რწმენას,
ჩვენ ხომ ვსცდილობდით ბედნიერების
თავისუფალი შრომით შერჩენას.
ჩვენ ხომ გვინდოდა აქ ნაპერწკალი
ქურის გულიდან ამორღვეული
ანთებულიყო თანაბარ შუქით;
ძირს, ძირს სიბნელე! იყოს წყეული!

ხანდახან, როცა გაზაფხულები
უახლოვდება ჩემს მხიარულ სულს,
მინდა ვიმღერო, როს იღუმალი
ძალა შუაზე სწყვეტს ამ სიხარულს.

რა მოხდა? ქარი, ქარიშხალია?
 როგორ უარვეყოფ ძალას ამ ხმისას?
 დიდხანია რაც რომ იმგვარად
 არ უმღერია ჩანისლულ მიწას.

დაე, შეეხას მკაცრად ჯარი ჯარს,
 ვიცი განანოთ ქცევა უცვლელი,
 სულყველამ იცის რა გვირჩევნია,
 თბილი საწოლი თუ ბრძოლის ველი.
 ულტიმატუმი? ძალიან კარგი!
 უნდა დაინგრეს სამყარო ძველი!
 შენ იმუქრები — თბილ საწოლიდან,
 სად საწოლი და სად ბრძოლის ველი?

ეს გაზაფხული გამძაფრებული,
 პატიმრობისას გაარღვევს საკანს
 გახარებული ხელის კანკალით
 არხევს ახალი სიცოცხლის აკვანს.
 გაცოცხლებულა ირგვლივ ყოველი.
 მფეთქავი ძალა არეს ჰფენია,
 სულ რომ არ იყო ქვეყნად ღიმილი,
 შეხედე ესლა რაოდენია.
 მჩქეფარე წყაროს, ამოყრილ ხეებს,
 მათ განახლებას ეუბნება ბანს
 ეს გაზაფხული უხარებს დღეებს
 და არხევს ახალ სიცოცხლის აკვანს.

დღემდე შენ თუმცა გქონდა
სასოწარკვეთა მწველი
მას მწუხარების გველი
ტკივილებისგან ღრდნიდა
მაგრამ წამება დიდი,
დაგუბებული გულში —
საშუალებას გგვრიდა —
გამწარების და წყევლის.
ის მწუხარება დარჩა,
მაგრამ ემსგავსა საულავს,
ჩლუნგი, დახშული, ცივი —
გადაეფარა ოჯახს,
ის მოძრაობას ბოკავს,
ის ნებისყოფას დამბლავს,
იგი მომავალს ავსებს
გაუშუქებელ ღამით.
თან შემოდგომა დადგა,
თან წამოვიდა წვიმა,
ქარმა დაჰბერა უცებ,
ბალიც გაშიშვლდა უცებ,
გულდარდიანი ისმის
ანმაურება ხეთა.
ღამეებია ბნელი,
ღამეებია ვრცელი.
უცებ დაბრუნდა შენთან,
გადაკარგული სადღაც,
ენლა გამხდარი, ჩუმი,
და ავადმყოფი — იგი...
ვერ გადაურჩა ყინვას,
ვერ გადაურჩა სირცხვილს,

„აი დაგბრუნდი“ — ამბობს.
 „დარჩი“ — პასუხი შენი.
 მხოლოდ ეს იყო თქვენში.
 არც ერთი სიტყვა მეტი.
 არც ერთი სიტყვა წარსულს,
 არც ერთი სიტყვა მყობადს.
 ერთიმეორის თვალწინ
 საბედისწერო დღიდან
 თქვენ ერთ ბინაში სდუმხართ
 და რალაცაზე ფიქრობთ.
 თქვენ შეიძლება უცდით
 სასწაულების მოსვლას,
 როცა გათბება გული
 პატიებით და გრძნობით:
 ან აღტაცებას უცდით?
 მაგრამ ამაო ცდაა.
 თქვენ ერთ ბინაში სდუმხართ
 და რალაცაზე ჰფიქრობთ.
 იქნებ გასრესილ ფიქრად
 მოგეზმანებათ თავი
 ერთი მეორეს უცქერთ
 და მხოლოდ ამას ჰფიქრობთ;
 შენ: ხომ დაამხვე ჩემი,
 ცივო ტიკინა, ბედი?
 ის: რომ გასრისე, გველო,
 ახალგაზრდობა ჩემი?
 თქვენში რომელი სტყუის?
 ან რომელია წმინდა?
 გამოიღვიძეთ, კმარა!
 ყოფნას გაჰხედეთ ახალს.

გაიფანტება ჩრდილი
გარდამავალი დროის.
საქართველოში, გრძნობდეს,
ყოველი ჩუმი სახლი.

რევოლიუცია თავისუფალი,
მთქმელი სიმართლის დაუფარავის,
ძლიერი სული გაბრწყინებული
არ ემონება ქვეყნად არავის.
მხოლოდ სიმართლემ დაიმონავეს,
ეს გაქანება, გრძნობა, გონება,
ბევრმა არ იცის რა რიგ ტკბილია
ეგ მძიმე ხუნდი და დამონება.

შრომით ისევ აღდგენილი
თვალუწვდენი მინდორ-ველი
შენი დიდი სიხარული
და შვენება შეუცვლელი,
შენი ხევი და გორები
შენი მთა და შენი სერი —
იყოს მრავალ, მუდამ მრავალ,
კიდევ მრავალქამიერი.

იქ სადაც მთანი დარაჯად დგანან,
ბიბინი გააქვს ზურმუხტის ქაელებს
სადაც არწივი მწვერვალებიდან
ღიად ბუნებას ხარბად თვალს ავლებს,
სადაც ფაზისი მოქუხს და გრგვინავს
ხან მკაცრი, ხანაც დაღონებული
დიდიხანია შრომის სახლი დგას
ძებნათა ეშხით დამონებული,
დრომ რომ წაიღო უბოროტესმა
აქ საწმისია იმ ოქროისა
მოვდივართ ახალ აღმოჩენისთვის
არგონავტები ახალ დროისა.

დაჰკარ, ორკესტრო! გული გააბე,
ნაპერწყლებია დღეს ყველას გულში
ეხლა განათლდა მის ჯურღმულებში,
იმის მაისში და სიხარულში
თვითეულ შუქში, თვითეულ ქვაში,
დაუძლეველი ღაღადებს გრძნობა:
ინტერნაციონალთან, ინტერნაციონალთან,
გვჯერა აღსდგება კაცობრიობა.

შენ მიატოვე მონობისაგან
გაკვალილი გზა. და გზა ნაცადი.
ახალ ბრძოლებში კი გამარჯვება
შენი ხვედრია, იარე, წადი!

ო, არ გატყდება არსად ეგ ნავი,
შენ შეგიძლია ტალღებთან შებმა,
არ დაივიწყო რომ მოგაწყევლეს
და სხვა სიტყვები გისაგზლეს სხვებმა.

გეყოფა ლურჯი ნაკადი ცისა,
ხალისიანი და გამჭვირვალე,
აი ეს თასი, ბრძოლათა თასი.-
თვალი დაჰხუჭე და გამოსცალე,
დაჩუმდი, კმარა! მალე გაიგებ
სხვა ოცნებისა იდუმალ ძგერას,
იქ, სადაც დროშა აღიმართება,
იქ სადაც სისხლი დაიწყებს ჩქერას.

გაბრწყინებული სიმშვენიერით,
მახვილით ხელში, დღის გათენება
აღმოსავლეთით სდგას ანთებული,
ხალხის ნუგეში და მოსვენება,
აღმოსავლეთით, აღმოსავლეთით!
თავისუფლებას ეძახის ქნარი
ფიქრი თვალს აწევს ზრუნვით აღესილი,
იზრდება რისხვა და ნიაღვარი.

დღემ გაიარა, დღემ გაიარა,
 ლაქადან ლაქას, ფერიდან ფერზე,
 არც უჩვეულო შრიალებს ქარი,
 არც ავი სული ხრიალებს სერზე
 არც ფერიაა, რომ სასიამო
 ამბავი ჰქონდეს რწმენა-სიმტკიცის
 დღემ გაიარა, ისვენებს შრომა,
 და მომავალიც მან შრომის იცის.

ყაყაჩოების გუნდი!
 საჩრდილობელი ფარდა,
 აყვავებული წალო,
 ბრძოლის დაუმცხრალ ჟინთა.
 გაჰქრა ბორკილი, ხუნდი.
 გაჰქრა ფრიალი ფართა.
 კვლავ განახლება, ქარო,
 გვწყურის, ვეძიებთ, გვინდა.
 გვწყურის, ვეძიებთ, გვინდა!
 არ გვენანება შრომა,
 ის მოწითალო კიდე,
 მსგავსი ელვარე ქურის,
 კაცობრიობა წმინდა,
 უსამართლობის კვდომა
 კიდევ, კიდევ და კიდევ
 გვინდა, ვეძიებთ, გვწყურის!

როგორ არ იცი თუ რა ძალაა —
 შრომაში მარად დაუთრგუნველი,
 კარგია შრომა ახალგაზრდული,
 თავგანწირული და უზრუნველი.
 იმედი კიდევ, ბევრი იმედი,
 გზა სხივოსანი მომავალისა,
 ეს სამუდამო აღტაცებაა
 დაუთრგუნველი შრომის ძალისა.

მწარე წარსულო, იგრძენი, შენი,
 გადამტყდარია ბედითი მშვილდი,
 აწმყო შრომაა, და მომავლო
 შენ მხოლოდ შრომას დაუმორჩილდი.

ხვალ მაისია. რა სიხარულით
 ჩვენ გავალთ ხალხში აფრთოვნებული.
 სადაა მტერი? ისევ მაისმა
 მას სასიკვდილოდ გაუპო გული.

ხვალ მაისია. წითელ დროშებით
 და ყვავილებით გამოვა მასსა,
 ის ღირსი იყო გამარჯვებისა,
 მაისმა გრძნობა გაუაღმასა.

გახსოვთ? რა ქარმა გადაიარა
 ეელი ბრძოლისა მძლავრად ფარ-ახლით.
 რა სიძლიერით ყოველმა მხარემ
 დაიგრიალა: შეიარაღდით!
 თითქო საზღვრები გადაიშალა.
 ორი ქვეყანა გიგანტის ტოლა
 გაიყო ორად და გაიშალა
 ორი მრისხანე სტიქიის ბრძოლა.
 მახსოვს ბრძოლისგან ნანთები სახე
 და ავარდნილი ზეცამდე ალი
 მწარედ დაქრილმა მე თვითონ ვნახე,
 ბარიკადებზე იბრძოდა ქალი.

ვინ იფიქრებდა იმნაირ დროში:
 ყინვა, ქარბუქი და ცეცხლის ალი
 რიგებში ზელში წითელი დროშით
 ბარიკადებზე იბრძოდა ქალი.
 გადიშალეს ცეცხლის ზოლთა
 უამი ბრძოლით შელახული,
 აიმტკიცე და სვე მებრძოლთა
 ჩვენს გულშია შენახული.
 გულს თუ კარი დარაზოდეს
 გადაქცეულს ბრძოლის ხმადა
 არ მსმენია არასოდეს
 მე იმგვარი კანანადა.
 ასე გასჭრას ჩვენმა ბედმა
 თუ არ არის ძველებური
 დაიმღეროს კიდევ გედმა

ცეცხლი გადაქენებული.
 რაღა დარჩა ძველ სამყაროს
 მეგობრად რომ მოაქვს თავი
 და სურს ჩუმად გაგვითხაროს
 ფეხქვეშ მიწა და საფლავი?
 ო, სირცხვილო, თუ მონებად.
 შევუქმნივართ ჩვენს წინაპრებს
 განა კი ღირს მოგონებად
 თუ დაუშვებთ ბრძოლის აფრებს?
 კარგო ქალო, ხსოვნა შენი -
 სხეულთან არ დამარხულა,
 საგმიროთა საქმეთ მჩენი
 ხალხის გულში შენახულა.
 ვინც გიგონებს ასე ამბობს:
 გამარჯვება დარჩა გულსო
 იგი გვანთებს, იგი გვათბობს,
 ქარიშხლებით დაღალულსო.
 შენ მუდამ ხარ და, და დედა,
 ეხლა აღარ შეწუხდები
 თუ ქვეყანას გადახედავ
 და ახალი გესმის ხმები.
 ქალებს ეხლა იგივე აქვთ
 საამაყო მზის შვენება
 ის გმირობა კიდევ სწამთ
 და იგივე ძლიერდ გრ
 მათაც შერჩათედ გრც ძველად
 გიტაცებდათ, ცყო ისმი გხვედათ
 ჩვენი დროის საგაველად
 მუდამ გგრძნობდა, მუდამ გხვდავთ.

იგი ქარხანის ერთგული შვილი
 ხალხისთვის გულსაც კი გაიპობდა
 და მანქანების გრიალი ტკბილი,
 ქალის ფიქრებთან მუსაიფობდა.
 თითქოს მუსიკის ჰანგების შრიალს
 მოტორი მხრებზე გადაიფენდა
 ღვედების რბენას, ბორბლების ტრიალს
 უსმენდა და ჰანგს მშობლურს ისმენდა;
 მაგრამ ელვარე ხმაღმა გალესა,
 შვილის და ყველა შვილების ბედი
 უცებ გაისმა ხმა გრიგალისა
 ქარხნებს მიაწყდა ცხრაას ჩვიდმეტი.
 „გასწიე, წადი—ისტუმრებს ის შვილს—
 მტერს ნურას დროს ნუ შეუშინდები
 და უნანებლად იდექ იმ ადგილს,
 სად შენი ძმების ისმიან ხმები.
 „რა საჭიროა! მდიდრის ქადებზე
 არ გაიცვლება თავისუფლება
 ყოველი გმირი ბარიკადებზე,
 დოველი გმირი დროშასთან ჰკედება“.
 ქუჩაზე იდგა. თოვლის ფენობებს
 ხმაური სდევდა მძაფრი, მრღვეველი
 სულ ახლო ცეცხლი ედო შენობებს
 და კაკანებდა ტყუილმფრქვეველი.
 ქალის სახეზე იყო შთქ
 იმ ქარიშხალთა ძლიერი ^{ც ბევ}
 ფიქრი მის შობლზე ^{მი გზავ}
 და ერთად ერთი საქვეყნო ^{მე}
 მებუთე დღეა რაც განცდის ^{მე}
 მებრძოლი შვილის სახე ტრიალებს,

უმაგალითო ბრძოლის ქარბუქში,
 სხვათ მისწრაფებებს ის იზიარებს?
 ვინ იცის იქნებ სასირცხოდ შვილი
 გასაქირს ასცდა და მიიმალა?
 როდესაც მის წინ იდგა სიკვდილი,
 იქნებ ლაჩრულათ დაჰკარგა ძალა?
 არა და არა. მტერთან ბრძოლაში
 არ შეშინდება იმ დედის შვილი,
 იგი მუშაა, ქურების აღში
 ქირნახული და გამოწრთობილი.
 რა არის მასთან სხვა ძლიერება,
 თუნდაც ვაება, თუნდაც სიკვდილი?
 სულის სიმტკიცე და სრული ნება
 სიყრმიდანვე აქვს თანდაყოლილი.
 ასე ფიქრობდა ქალი, როს ფერთა
 შემოიხვია საღამომ ჩრდილი,
 სახლთან საკაცით უცებ გაჩერდა
 ძველი, საბარგო ავტომობილი.
 დედას საკაცე სისხლში მოსვრილი
 შვილის სიკვდილზე ეუბნებოდა,
 ბარიკადებზე დაეცა შვილი:
 იცოდა ასე რომ მოხდებოდა.
 ქალი იგონებს გულგანგმირულ შვილს:
 არ სტირის გული განაგრძობს დაგვას
 ო, როგორ მწარედ გრძნობს იმის სიკვდილს;
 ო, როგორ მწარედ გრძნობს ამ დაკარგვას.
 გრძნობამ, რომ იყო ის ღირსეული,
 დედის თვალთაგან გაფანტა ნისლი.
 არ წყდება ბრძოლა ცეცხლმოდებულნი,
 ბარიკადებზე იღვრება სისხლი.

„პირველად კრემლთან მოგვისწრო მტერმა,
 და ქარიშხალი დაატრიალა,
 „ჩვენი სიმტკიცე რომ იგრძნო მტერმა,
 თითქო, ასე ჩნდა, დაჰკარგა ძალა.
 „მაგრამ როდესაც მან შეამჩნია
 ჩვენი სიმტკირე და სიცოტავე,
 მოჰკრიბა ძალა რაც კი გააჩნდა
 და ცეცხლი ისევ გაჩაღდა მწვავე.
 „რადას ვიზამდით. ოცი ერთ მუშას
 მოპირდაპირე ხვდებოდა მტერი,
 რას დააკლებდა მტერი ამ ხროვას,
 თუნდ უმტკიცესი, თუნდაც ძლიერი.
 „მებმება ენა. მას, ერთგულ გუშავს,
 არ ასცდებოდა ტყვია, ცხადია
 რადგან ის იყო ნამდვილი მუშა,
 მუშის მიზანი კი ღიაღია.
 „ვერრა გავაწყეთ, როგორც ავთარი
 მძიმედ დაჭრილი თვალს აცეცებდა
 ბევრს უიმედოთ დასცა თავხარი.
 თავს არ ზოგავდა, ხსნას არ ეძებდა.
 „ბარიკადებზე ჩვენი ამაღა
 დვას ამ ცეცხლებში და კარგავს იმედს,
 ელევა საზრდო, ტყვია-წამალი,
 პირდაპირ უცქერს აუცდენელ ბედს.
 მტერს, რა თქმა უნდა ის ველარ დასძლევს,
 თვით დაიძლევა ის, ვალ მოხდილი,
 ის გამარჯვებას სიცოცხლეს აძლევს,
 მაგრამ სილაჩრეს არ აქვს ადგილი.
 ბარიკადებზე ბრძოლაა რთული,
 გაცხარებული ალ-ამსახველი

ცეცხლს ეტანება სიცოცხლე, გული,
ცეცხლში ტრიალებს ტყვია, მახვილი.
გზიდან ყუმბარამ გადისრიალა,
სახლების თავზე გაინავარდა,
ცაწე ძლიერი ზოლი გაშალა
და შუა რაზმში მიძიმედ ჩავარდა.
ხმლები ეხვევა სისხლიან ალმებს.
სისხლში მრავალჯერ ამოვლებული
ბევრს წუთისოფელს გამოასალმებს,
საბოლოოდ სცემს მომაკვდავთ გული.
ბრძოლაა. შორით გამოჩნდა ცხენი,
მტრის რაზმს, ზღვადქცეულს შუაზე აპობს,
ხან თოფის კვამლის ედება ფენი,
ხან ყუმბარების ალში კიაფობს.
ხან მიაწყდება რომ მოდებულნი
გადაარღვიოს ალყათა რკალი,
დაუზოგველი თავდადებული
ბარიკადებზე იბრძოდა ქალი.
იქიდან რაზმმა დაიგრიალა!
ჩვენია — იცენეს მხედარი ქალი,
„მეშველენით“! მოსწყდენ ადგილებს:
გადაერიეთ, ჰკა მაგათ ხმალი.
აფრთოვნებულნი ხმალთა ვადიდან,
მებრძოლნი წამის დაკარგვის შიშით
გადავარდნილნი ბარიკადიდან
მტერზე მიდიან აწ იერიშით,
რა დააკავებს შეტევას ძლიერს.
თავს დაატეხენ მეხს და სიავეს
ბარიკადს იქით გამაგრებულ მტერს,
ეკვეთნენ, მოსპეს, გაანიავეს.

შებინდებისას დაჰქროლა ქარმა
 და დაიღვარა სუნთქვა შევებისა,
 სიმართლისათვის მებრძოლმა ჯარმა
 გაშალა დროშა გამარჯვებისა,
 აღმოხდა შუქი და გაანათა
 უსწორო ბრძოლით განვლილი კვალი,
 დაცლილი იყო ადგილი სადაც,
 ბარიკადებზე იბრძოდა ქალი.

თოვლმა და ქარმა თხრილი დასილა
 და აირია ქვიშა სადები,
 შუაღამეა. თოვლით ავსილა
 მიტოვებული ბარიკადები.
 ეძებენ დაჭრილთ ამხანაგები
 საკაცეებით, ვრცელი ჩრდილებით,
 სავსეა თხრილი და ბანაკები
 დაჭრილებით და დახოცილებით.
 ღონემიხდილი, დაჭრილი ქალი,
 თხრილებისაკენ კვლავ მიდის ნელა,
 უკანასკნელი მას აწევს ვალი,
 თუ კიდევ ძალუძს ვისიმე შველა.
 და შეიძლება იპოვოს შეილიც,
 უკანასკნელად მიიკრას გულზე,
 ის არ ინანებს სიტყვა უთქმელად
 მოჰკვდეს ამ ბედზე და გაზაფხულზე.
 აგერ იპოვა კიდევც — ის. ხელებს
 მაგრად უჭერდა იარაღს მკვდარი
 სახეზე აჩნდა საშინელი ბრძოლის
 იარა, სისხლი და ნატყვიარი.
 აწითლდა შორით აღმოსავლეთი,
 დაჰკრა საყვირმა განთიადისამ,

ქარხნებმა ცისკენ აუშვეს სვეტი
და განახლება კვლავ იგრძნო მიწამ.
ბევრმა დალია სული გმირივით,
უხლა ქალაქებს ეალუბლება,
ამდენი მსხვერპლით და თავგანწირვით
მოპოებული თავისუფლება.

ვინ არის მთვლელი მათი ამაგის,
შემქმნელის დიდი მომავალისა
რწმენის სიმტკიცის და სიამაყის
გრძნობას მარადის რომ ახალისებს?
პროლეტარიატს თუ აფოლადებს
და ერთის რწმენით უფეთქავს გული
და წინ მიიწევს, ისევ მხოლოდ ეს;
თვის კლასისადმი მძლე სიყვარული.
ბრძოლა მარადი, ბრძოლა მზადებით
სად კი ქალაქი და ხეგები
თუმცა არ არის ბარიკადები
და მხოლოდ მათი ნანგრევებია.
და იქ, სად ტყვიით გულალმაცერად
გაპობილია რკინა და რვალი.
ამართულია ძეგლი წარწერით:
ბარიკადებზე იბრძოდა ქალი.
რევოლიუცია! ვინ მოთვლის რამდენს
შენთვის გულიდან სისხლი უღვრია,
პროლეტარიატს ამ ახალ გზამდე
არასდროს ქედი არ მოუხრია.
ცხრაას ხუთიდან ჰანგებს ეძებდა,
დროის შესაჯერს, მებრძოლი ქნარი
მაგრამ არასდროს ის არ ყოფილა
მხდალი, უძლური და მოშიშარი.

რამდენჯერ ბრძოლით დასუსტებული
 იღვა მებრძოლი გულდამაშვრალი.
 და ამ დროს როგორც ზეშთაგონება,
 ბარიკადებზე იბრძოდა ქალი.
 ეხლა მოვიდა დრო განახლების,
 კვლავ ძალა დასცემს მოსულ ძალებს.
 მაგრამ აღდგენილ თავისუფლების
 დროშა იქნება და იფრიალებს.
 ძალას ვპოულობთ ქარიან ხმებში,
 ჰანგი სულს ხიბლავს და გულს იმონებს.
 და გვიყვარს, როცა ჩაქუჩით ხელში,
 მებრძოლი წარსულ დღეებს იგონებს.
 გამირული სული ცხრაას ჩვიდმეტის,
 რომელ ტილოზე არ დახატულა?
 გაუმარჯვნია აღფრთოვანებას,
 სასოწარკვეთა ბნელში შთანთქმულა.
 დაფიქრებული ამბობს მოხუცი:
 რას ფიქრობთ, მე კი არა ვგრძნობ, განა,
 რამდენი ახალ გამარჯვებისთვის
 გამოიცვალა ზნე და ქვეყანა?
 გვინდა ეს შუქი და არემარე,
 გვინდა ცხოვრება, გვინდა ბუნება,
 რაკი ხუნდები დამსხვრეულია,
 და მომავალი გვესალმუნება.
 გვინდა მარადი ძმობა-ერთობის
 ჰაერში დროშა დაფრიალებდეს,
 გვინდა სიმტკიცის და სიამაყის
 უკვდავი სული მხარეს აგზნებდეს.
 იქ, სადაც ერთხელ უმეტესობას,
 ერთი დიადი რწმენის აქვს გული,

აფოლადებდეს სულსა და გრძნობას
მომავლისადმი მძლე სიყვარული.
სადაც ერთხელვე შრომა და შრომა,
ემბლემად მშრომელ მასსას რგებია,
არვინ არ ნანობს წმინდა ტაძრების
ნაცვლად თუ მხოლოდ ნანგრევებია.
მამაკაცებო, დედაკაცებო!
მზემ გააშუქა, ასწიეთ თავი,
მზემ გააშუქა წინედ რომ რისხვით
ეფარებოდა სულთამხუთავი.
გვინდა ეს გრძნობა და გულის ძეგრა,
იყოს ახალი, იყოს უმანკო,
იმღერეთ ხალხო ეს ბედისწერა,
სასიხარულოდ აუღერდი ჩანგო.

ქვეყნად სახლებია, ზღვაზე გემებია,
ყველგან დირიჟორი არის ინჟენერი.
არჩევს ხელსაწყობებს, დაუჩემებია
არტეზიანების გული ნაშენარი.
მისით მანქანები აგუგუნდებიან,
მისით რკინისგზები გადაიხლართება,
მისით ხომალდები შორით ბრუნდებიან
როტული მექანიკა მწყობრად იმართება.
მიჰყევ, გაუგონე ბორბლებს სიარული
არის საუკუნე ინდუსტრიალური.

დავბრუნდეთ ხანდახან ალვებთან.

ჩვენს თვალწინ იგივე ველია
სადაც ჩვენ ოდესმე ვმღეროდით:

დელია, დელია.

წყალს იქით რომ ერთი სახლია

და მთების მაღალი ყელია

ის, ისე მგონია, ახლოა —

დელია, დელია, დელია.

ლიხს იქით რომ ერთი ალია,

— ანთია, მზესავით მწველია

ჩვენ დილას ვეძახით ალიონს,

დელია, დელია, დელია.

ოდეს სილაქვარდეს ნავი გადალახავს
ჰაერობლანების არის ესკადრები,
თქვენნი ელვარება, ავტომობილებო,
ცივი ასფალტების რკინებს ეკაწრება.
ახალ ტრამვაიდან, ახალ ტურბინებზე
ახალ რესსორებით უცდის შედარებას,
გასთხრი მაღაროებს, მაღლა კვლავ აიტან
დროის ქიმიური ფენის მშფოთარებას.
მიჰყევ, გაუგონე ბორბლებს სიარული,
არის საუკუნე ინდუსტრიალური.

გულში ვრცლადაა ჩარიგებული
განცდათა ჯარი

ქვეყნად კი არის გამეფებული
შრომა მედგარი.

გზა ახალ-ახალ გადამთოვრების
გაიხსნის დილებს,
ჩემი სალამი ახალ ცხოვრების
ხეს და ხეხილებს.

რკინა, ფოლადები, რკინა, ქვანახშირი
ქუჩის ხერხემალი, ქარხნის საფეთქელი
შრომით იბურება სუნთქვა განახშირი
როგორც მასალები ასაფეთქებელი.
დგანან მშენებლები როგორც ქვა-პიტალო,
არის ანგარიში მალალ სართულებით
მოსჩქევს ზაჰესიდან ალი მოწითალო
ბინდში გატანილი მწყობრი მავთულებით.
მიჰყევ, გაუგონე ბორბლებს სიარული,
არის საუკუნე ინდუსტრიალური.

რისხვიან გზაზე, რადგან მჯეროდა,
მე მძლავრ სიმღერას ყური მოგვარი
ეხლა მე ვიცი როგორ მღეროდა
მძაფრი ქარი და ზღვა ბობოქარი.
ეს იყო ბრძოლა. გამოდარების
ჰანგებით ჰქმნიდა ჰანგებს მქუხარეს.
გადაეფარა იგი მრავალ ხმას
და მოეფინა უმრავლეს მხარეს...

იქ, სად ცემენტის არის ბუდობი.
ამოზღვავება მიწიდან გველის
მრავალმილიონ ტონა ქვაკირის,
მრავალმილიონ ტონა მერგელის.
იქ სად ცემენტის არის ბუდობი,
და მუშაობა დაუმცხრაღია,
რომ გაწოლილა, იგი რიკინისგზის
დაუცხრომელი მაგისტრაღია.
ორასიათას ტონას წლიურად
ელის ქალაქი და აგარაკი
ორასი წლისთვის არის საკმაო
ამ მასალების დიდი მარაგი.

გადაეფარა საქართველოს გზებს
ინდუსტრიალურ რიცხვების გეგმა,
მისი ზრახვები და გატაცება
მიიღოს ქროლვამ გამოსადეგმა,
იქ, დიდუბეში, პანთეონს იქით,
მზით მიდამონი რომ იდაგება,
კამარა შეჰკრეს უზარმაზარი:
ლითონის ქარხნის იწყეს აგება.
ქარხნებს ამიერკავკასიისას
უპირველესი მიუდგა სწორი
ეს უდიდესი იქნება ძეგლი
ყველა ლითონის ქარხანათ შორის!
და კონსტრუქციის უკანასკნელის,
საქსოვ მანქანათ მოდის პარტია,
გზაფინის ვილიამ და სკოტი-ს ფირმა,

ეს ამერიკის მისამართია.
და კონსტრუქციის უკანასკნელის
მანქანებს ძაფით ევსება უბე
კვლავ ახალ-ახალ მანქანებს გზავნის
ფირმა „ლეკოლი“ ფირმა „დიუბე“.
და აწყობს მხოლოდ ერთი ფაბრიკა,
რომლის აგება მომავალს მართებს
ჩვიდმეტი ათას კილო აბრეშუმს,
და სამიათას ქალაქის ნართებს.

ბატარებში,
რომლებშიდაც ელექტრონია
რომ მიაქანებს
ამ რონოდებს, დაგვწვავს მგონია.
ანბანებით და
ნიშნებით რომ ხაზავს რეკლამას,
ვენტილიატორს
ატრიალებს ქარივით ლამაზს.
დინამოების
მანქანების მძლავრია ენა
გენერატორთა
სადგურები, ბუკი, სირენა.
იცოდეს ყველამ
სადაც დგამენ უმძიმეს ძრავებს,
რომ ესაუბროს
რკინისგზებს და მიმქროლ ტრამვაებს.
ყველგან გაისმის
ელექტრონის ზარის წკარუნი

კაბელების და
კამესტანის სჩქეფენ წყარონი.
ელექტრონული
ონკანების რბიან ბრბოები
მექანიკური
საზომები, ხელსაწყოები.
დააქროლებენ
კიდით კიდე ახალ სანათებს,
ლიქტებს უმაღლეს
სართულებთან ის ათანადებს.
მოდთან შორით
გაზეთები და ბარათები,
ელექტრონული
საკანტროლო აპარატები.
რა წარმტაცია,
რა მღელვარე ძალთ გადაცემა
ბოძების ჩუმი
დაფიქრება და აღტაცება.
ის მიიჩქარის
ვით კივილი ავტომობილის
იბრძვის სინათლე
და სიბნელე გულგაპობილი.
გამთბარ ღუმელებს
მხიარული გააქვს გუგუნე
რომ მათ ეკუთვნისთ
ელექტრონის ეს საუკუნე—
შუალამისას
მძაფრი გააქვთ სისინი სინებს,
ის ზეცაშიც და
მალაროშიც არ დაიძინებს.

ბურღავს მიწის გულს
 და შადრევნებს აისვრის ცაში,
 ბროლთა და მინათ
 საოცარი არის კაშკაში.
 რომ მოანატროს
 მიბნელებულ ღრუბლებს ფერები
 მათ ძალთა მთვლელი
 ჯგუფდებიან ინჟინერები.
 ელექტრო-თეატრს
 უხარია, რამდენად მეტად,
 თავს დაადგება
 შაყურებელს ფარვანის სვეტად.
 ელექტრო-საათს
 მიაქანებს თავის მატორი
 სადაც წამს უცდის
 ელექტრონის ტრანსფორმატორი.
 ელექტრო-ლინზას,
 სპეციალისტს, ელექტრო-მედიკს,
 უფრო უმაღლეს
 საუკუნის ესმის იმედი.
 უფრო უმძაფრეს
 იელვებენ ცივი ლანდები,
 ელექტრო-უთო,
 ტექნიკები კონსულტანტები.
 მბჟუტავი გაზი
 ილუნება ვით ბერიკაცი,
 და უფსკრულისკენ
 მიდის როგორც ძველი ბარკასი.

მოავარაყე შუქო, მზავთავი,
ოქროს სხივებით და მინანქარით
ჩვენი ყანების ოქროს თავთავი
აღელვებულნი ამ ზენაქარით.
დასავლეთიდან აღმოსავლეთით
გადაშლილია ოქროს ტყავები,
სად დაუხოცავთ ამდენი ვეფხვი,
სად აქვთ ამდენი სალებავები?

თითქო მხრებს ესხას ბრწყინვალე ჩოხა,
დღეთა უღმობელ სასაფლაოსთან,
ჩვენი ელვარე ოქროს ეპოქა,
ჰქმნის სულ სხვა ახალ ვეფხის-ტყაოსანს.
განთიადისას აღნაღვივები,
კრთომაკანკალით და მისალმებით
ფერებს ყაზბეგზე სწერენ სხივები
მარადიული ოქროს კალმებით.

მანდარნის და ჩაის ბალები!
როდის გახდება ღირსი ნახვისა!
საბედისწერო კარის გაღება
ის შეაკრთო და გამოაღვიძა.
მას თავზე ადგა ციხის ფარეში:
„ადექ, უ-ჩან-სუ, მომყევი ნებას.
ღვთის სამსჯავრომდე შენს სამარეში,
კიდევ მოასწრებ გამოძინებას!“

შევედით ვიწრო გამოქვაბულში,
სადაც მზის შუქი ვერ მოატანდა
მალე მაღალი მემადაროე
სანთლის კიაფში გადაილანდა.
მომყევით — გვითხრა, და ჩვენ გავყევით.
ლოდები იდგა სულთამხუთავი
აგერ მუშები და წერაქვები.
მრავალ სინათლეთ ალი მბჟუტავი.
მქუხარედ, როგორც რეგოლიუცია,
გადმოდიოდა ქვები ლოდებათ,
რომლის ქვეშ მალე დაიმარხება
კაპიტალიზმის გაბოროტება.

კოლონიალურ მხარეთ გენია.
ის აძლევს პასუხს შხამიან ენით.
განა ბრალი გვაქვს რომ მსოფლიო სწუხს,
სიმძიმისაგან გამწყდარი თმენით.
განა ბრალი გვაქვს რომ გემს აჩნია
ქარიშხლიანი იარა მწვავე
და ცისქვეშეთში ჩვენ გაგვაჩნია,
მრავალი სული მონათესავე?

აღთ კაშკაში.
ქარხანაში შუადღეა.
შრომის სხივით
აელვარებს, რკინად აღნობს,

ქურას ანთებს სიმღერაში.
შრომის ცეცხლით, შრომის ალით,
სავსე ცეცხლის მომავალით
მზის კაშკაში
დაგრილობს ქარხანაში.

მოტორი მღერის
აღღვებულს და წარმტაც ჰანგებს,
მოტორი ჰანგით
დაატყვევებს მანქანებს-მხეცებს,
მოტორი მთელი
სიამაყით ღამეს განაგებს,
მოტორი ისევ
იმ ადგილას ტრიალებს, ეძებს.
მოტორი ისმენს,
ისმენს ვნებით, ისმენს დუმილით.
ქარხანა ისმენს,
გამურულით სავსე კაცებით
ქარხანა ისმენს
თავის შრომას, ფიქრით-ღუმელით,
ქარხანა შრომობს
სიხარულით და აღტაცებით.

ტვილის მზეების დაეცა ტბორი,
გრილებს თერგი, არაგვი, მტკვარი.
კავკასიის მთებს გავსცქერით ორი,

სხვადასხვა გული, სხვადასხვაგვარი.
ან თემურლანგის, ან ჯარის სხვისის,
ცეცხლად რომ იქცეს მზეთა ეს ალი,
დასწვას, ანთოს მთელი ტფილისი.
დასწვას. ცრემლს მაინც არ დაღვრის თვალი.
შრომა აღადგენს გააფთრებული,
რასაც დაანგრევს სიმძაფრე ავი.
შრომით ტფილისის გაკაყდა გული.
აი, რა არის თავი და თავი.

სულერთი არის, სულერთი არის,
უნდა ვიშრომობთ; წინ მივდიოდეთ.
გუშინ ცხოვრება არ გვიბრალებდა,
და გზა მოცული იყო წყვედიადით.
წყვედიადი იგი გადაიფანტა,
სხვა აღტაცება მოვიდა ოდეს,
პოეტიც მარად, დაულალავად,
უნდა შრომობდეს, უნდა იბრძოდეს.
გვიხმობდა ცეცხლი და აღელვება,
ის გვიხატავდა სულ ახალ მხარეს
სადაც უფსკრულში შთამქვრეტი ცქერით
წინასწარ გრძნობდენ ხანას ეღვარეს.
შენ გადალახე ბრძოლით მთაბარი,
თავისუფლება დიდხანს ეძებე,
შენ არ ყოფილხარ ცის თანაბარი,
არც უსაგანო და მეოცნებე.
შენ არ იცოდი გზაჯვარედინი,
ევლინებოდი მტერს დამამხობლად,

შორს რომ მოსჩანდა გზა სასურველი,
ეხლა იგი გზა არის მახლობლად.

აგერ ვაზები, სიმინდები და ტყე მზიანი,
სალამოს ქარი მოძახილი იყო ახოთა.
აჩქარებული, მხიარული, თავაზიანი
„უნდა იცოცხლო“ — დედამიწა გაიძახოდა.

გათენდა დილა და აღისფერად,
შემოიბურა აღმოსავლეთი,
ყველგან ველია და ჟრიამული,
მხოლოდ ზეცაში არაა ღმერთი.
მხოლოდ ქვეყნების მაცოცხლებელი,
გადმოიღვარა სიცოცხლე — ძალა,
და აბობოქრდა, და აღტაცებით
შრომის სიმღერა დააგრიალა.

დაე ახალი, ახალი ცეცხლით
გადაიბუგოს უნდო სოფელი
გულში ვატარებთ შურიძიებას,
და ჩვენ ბევრი გვყავს თანამგრძობელი,
განახლებისკენ, განახლებისკენ
მიისწრაფოდეს ფიქრი რჩეული

საკაცობრიო გზათა ბრძოლაში
სიმშვიდის სიტყვებს გადაჩვეული.

შენ ვაჟკაცი ხარ? გსურს ისევ ტრფობამ
გული ანთოს, თვალი დაღულოს
განა ვაჟკაცი ქალს უნდა უჯდეს
და მუდამ იმას ესიყვარულოს?
არა, გათავდა! შენ არ სწერიხარ
მათში, ვინც ეძებს მოვალეობას,
სწორედ ისინი ებრძვიან ეხლა
გადაგვარებულს სულს და ზნეობას.
უნდა ეღვარე შრომის სხივებით —
ჩვენი ახალი მოვრთოთ მამული,
ავამეტყველოთ სიცოცხლის გერი,
ჯერ კიდევ ბნელში სულგანაბული.
დაე, ვისაც სურს ტკბილი ცხოვრება,
ნუ გამოგყვება. დასცხრეს, დამუნჯდეს.
ასეთი კაცი არ გამოდგება,
იგი ვაჟკაცი ქალს უნდა უჯდეს.

არ გვაშინებდა წვიმა და ქარი,
ჩამობნელებულ ეკლიან გზაზე
არც ქარიშხალი, არც ნიაღვარი,
არც ბორბოტება დედამიწაზე.
არ გვათრთოლებდა შური და მტრობა,
წყურვილთა შვება არ გვეცხრებოდა,

ყველა წაშალა თანდათანობამ
 და სიხარული მხოლოდ რჩებოდა.
 არ გვაშინებდა ვარდების გრძნება,
 დიდება, ღვინო, ალერსი ქალის.
 არცა სიმდიდრე და ფუფუნება,
 და არც გადახდა უძველეს ვალის.
 არც წამთა რბენა სხვადასხვაგვარი,
 მრავალფერობა, გიჟი ოცნება,
 არც გარდასული ყრმობის სიზმარი,
 არც მოგონებით გასხივოსნება,
 სულ არ ყოფილა ჩვენს ცხოვრებაში
 სიყვარულისა ლტოლვა და ვნება.
 ყველა წაშალა თანდათანობამ.
 შრომას ვერც ერთი ვერ შეედრება.

გაწოლილა მხარე ლეკის
 და შრიალი ისმის ყანის
 აქეთ შუბლი ყაზიბეგის,
 იქით მთები დაღესტანის.
 მიყვარს როცა ხმას იძლევა,
 მოგრიალე ხევის წყალი
 გველივით რომ შეუჭრია
 მოღუშული დარიალი.

ო, დღე არ გავა არ შემეყვარდეს
 ახალ სიტყვაში მყოფი სამყარო

თვითო იმედი გულს არ მიეცეს,
ან თითო რწმენა არ დავამყარო.
ახალი ყოფნა. ის ყველასია.
კორიანტელში ძლიერად ზრდილით,
გვინდა — ქალაქებს დაადგეს თავზე,
გიგანტიური მსოფლიო ჩრდილით.

სიცოცხლეო, როგორა ვქნა,
თუ კი დელავს გულში გრძნობა
არ აფუხსნა სიხარული?
არ შევჩვივლო უკმარობა?

ო, დაჰკარი, დაჰკარ ჩაქუჩს,
თავს ნუ იგრძნობ ეხლა ობლად,
რომ აენტოს ნაპერწკლები
აღელვებულ წუთისოფლად.
ცეცხლი ცეცხლზე გადინთება,
დაუბერავს მკაცრი ქარი,
და მოიარს ყოველ მხარეს
უკმარობის ნიაღვარი.

ქარის პირდაპირ! ქარის პირდაპირ!
გავშლით იალქანს, ზღვას მივეცემით,
ჩვენ არ გვჭირია არვის ედემი,

არც მშვიდობიანს დავეძებთ ნაპირს
რათაც არ უნდა დაგვიჯდეს, მარცხნივ!
ქარის პირდაპირ, ქარის პირდაპირ!

აღსდგა სიმღერა! ისევ სიმღერას
დიდი სიმაღლის ააქვს რეკორდი.
შენ შეეთვისე ამ სიმაღლეებს,
შენ ამღელვარდი და ამთავორდი.
მუდამ ეძებდი შენს სიცოცხლეში,
თანამგრძნობელებს, მეგობრებს ერთგულს,
მუდამ წყვილიადში ნათელს ეძებდი,
და უწოდებდი ცხოვრებას ბედკრულს.
დაცინვას, გმობას და დამცირებას
სიმართლისათვის ქვეყნად იტანდი.
ეხლა სხვა დროა, დიდო სიმღერავ;
კვლავ გაფოლადდი და გატიტანდი.
ისევ აენთო აღმოსავლეთი.
ისევ ბრძოლამაც იცვალა ფერი.
რაც ცხოვრებაში არის სიმართლე,
დაბრუნდა ყველა და ყველაფერი.
მზე, ამოსული აღმოსავლეთით,
დასავლეთით არ ჩაესვენება
ისევ რეალურ უკვდავებათა
ეპოქას მოაქვს მთელი შვენება.

იმ სიმძლავრეს, იმ სიმალღეს...
 ჯერ ძლივს ხედავს ჩვენი თვალი,
 რამდენ შვებას და სიცოცხლეს
 მოაქანებს მომავალი.
 ვერვინ შესძლებს ამ სტიქიას
 დაუკარგოს ფეროვნება —
 როს თანასწორ მზესთან მივა
 თვითეული ეროვნება.

ჰქუხდე, გულისთქმავ! სული მღელვარებს,
 გული მწვავ ცეცხლით კვლავ გაიმსჭვალა,
 გაშუქდი, სანამ მძლავრია გრძნობა,
 გაშუქდი სანამ გექნება ძალა.
 გაშუქდი, სანამ სიმნი შესძლებენ
 და სიღრმეს კიდევ ცეცხლი ექნება,
 მნათობნი სხივებს გადმოგაფენენ...
 გაშუქდი, დიდო ბედნიერება!

არის სიცოცხლის დიდი მიზანი
 და უფრო დიდი დანიშნულება:
 ფერფლი არ იყვეს ადამიანი,
 სანამ ახარებს თავისუფლება.
 ბედგანათებულს, სჯეროდეს ერთი,
 მზე თანაბარი კაცობრიობის,
 იბრძოლოს შრომის სუფევისათვის,
 იყოს მღერალი მზიური ყოფის.

არა, გასაჭირს არ შევეუკრთებთ,
 ვერ შეგვაშინებს ჩვენ ქარიშხალი
 სიმართლის დროშა მტკიცედ გვიჭირავს,
 გზა თუმცა ცივია და ნაშინშხალი,
 და პოეზიის სიმალღეები,
 ერთგულ მფარველად დარჩება თანა.
 რა არის მასთან სხვა ძლიერება,

რა არის მასთან თვითონ ქვეყანა.
 რაც არ ყოფილა — არის,
 გაჰქრა ზმანება ზანტი,
 იძვრის ნისლები ბარის,
 როგორც მფრინავი ლანდი,
 გამქრალ დიდების ნათელს,
 კოშკი იბურავს ძველი
 და მთელს ვაებას ათევს...
 მტრისას წერილი ჭრელი!
 ყალბი ბოგემა აგერ
 სივრცეს უცქერის უვრცესს
 გავს ის ძაფებით ნაკერ
 ძველი გაზეთის ფურცელს.
 უნდა გაზომონ სივრცე,
 მაგრამ რომელი ადლით?
 კაფეშანტანის გზით თუ
 ბუბნის ცხრიანის მადლით?
 დრომ გაიარა რაკი,
 ჩადგა ქარი და ბუქი,
 სწყვეტდა ათასგვარ საკითხს

აღმოსავლეთის შუქი.
შენ კი გგონია ბასრი
უთანაბრობის მკველელი
თანამედროვე აზრი —
მხოლოდ პრობლემა ძველი.

მინახავს ბრძოლის სიმშვენიერე,
მას არ უდგება ალი მწუხარე
კიაფებს არ გვამცნევს გადამწყვეტ ჟამად
გადარღვეული ცეცხლი მქუხარე,
ის ძლიერია... და ჩვენ ის გვიყვარს,
როგორც ათასთა ათასი ქნარო,
ჩვენს საუკუნეს სხვა ხანათაგან,
იგი გამოყოფს მარად მედგარი.

მრავალისთვის მკაცრ ბრძოლის დროს
გაუგმირავთ ტყვიით გული.
გმირს სიცოცხლე შეუწირავს
რომ დაეხსნა ძმა ჩაგრული.
მრავალს სოფლის უკუღმართი
ბრუნვა ვერას აზინებდა,
დღით არ სთვლემდა შურისგება
და ღამით არ აძინებდა.
მრავალს ქონდა წინათგრძნობა,
რომ სიკვდილს ვერ გადარჩება,
მაინც იდგა ბრძოლის ველზე,
მაინც სწამდა გამარჯვება!

განა ჩვენ გვსურდა ქვეყნად სიმდიდრე?
ჩვენ ხომ ვებრძოდით ძალმომრეობას,
ჩვენ ვქადაგებდით ერთმანეთშორის
მხოლოდ სიმტკიცეს, მხოლოდ მხნეობას.
ჩვენ ეხლაც გვინდა დაუნდობელად
ვკიცხოთ საკიცხი და საძაგები
ქვეყნის ნათელზე გამოვიყვანოთ
ყველა შარავზის ავაზაკები.
პირადათ მუდამ შიმშილი გვდევდა,
და არ გვინდობდა სიცივე ავი —
მხოლოდ სიმართლე გვასულდგმულებდა,
აი რა არის თავი და თავი.

ო, როგორ გვძულდა ჩვენ ბოროტება,
გვძულდა მტარვალი, გვძულდა მჩაგვრელი
მოსარჩლე ვიყავ დამონებულის,
დაცემულ მოძმის მწე და მფარველი.
ჩვენ შევებრძოლეთ უსამართლობას,
არ შევუშინდით მტრების მუქარას,
ჩვენგნით არცერთმა შეებრძოლებაში,
არჩეულ გზას არ გადაუხარა.
ამხანაგებო! გვწამდა — თანაბრად
გააშუქებდა მზე სულ ყველაზე,
ამ რწმენით, სულით დამშვიდებული
ჩვენ ავდიოდით საღრჩობელაზე.

მომაგონდება ძველი ცხოვრება
 და განთიადი ჩვენი ბედისა,
 ვფიქრობდი, როდის გამოაშუქებს
 მზე გათენების და იმედისა,
 როდის იქნება ხალხის ტანჯულის
 სამართლიანი ქვეყნად უფლება.
 თანასწორობა, შრომა, სიმართლე,
 ერთობა, ძმობა თავისუფლება.

ბოლო მოელო ხალხის წამებას
 და ფუჭ ცხოვრებას, უნაყოფობას
 ჩაშ რამდენ ღამეს მოელო ბოლო,
 რამდენ წურბელას, რამდენ ობობას.

კოშკიდან ერთი ნათობს სანთელი,
 უდაბურ მთაზე, უდაბურ ტყეში
 რა ცივად მოდის ქარი და თქეში
 რა მძაჟრად კენესის კორიანტელი.
 კოშკში კი მყუდრო ანთია კერა,
 ნაპერწკლებს ისვრის ყვითელი ალი,
 არ შესდგომიან საუზმეს ჯერა
 მთიელი ვინმე და მისი ქალი.
 დამშვიდდი ქარო, რა გემართება.
 ასეთი წვიმა ნეტა რა არი?
 და ქალი სწრაჟად მიემართება
 რომ გრიგალისგან ჩაკეტოს კარი.

ყვითლდება ჩალა შესაკონელი
და მიუღრმეებს ფეხქვეშ ეგება,
ვინ მოგზაურით რა საქონელი
ამ ბნელი ღამით მიირეკება?

მზემ მდინარისპირს მისცა საღამი.
აქ ნაცნობია სახე ყოველი
ფშნების ვარდებუ ტბების წალამი,
სიტყვები გულში ჩასაქსოველი,
უფლება აქვთ რომ გვთვლიდნ თავისად,
როცა არ უნდა ჰქონდესთ უფლება.
სანამ ყველაზე უუკვდავესად
მოდის მსოფლიო თავისუფლება.

ეხლა ქარი ანიაგებს
დახავსებულ დროის ფერფლებს,
ბევრი მსხვერპლი შეუწირავს,
ეხლა ვერვის ვერ იმსხვერპლებს.

ჩვენთვის ტკბილია
ქარიშხლიან წარსულის კრთომა,
არ გვეზიზღება
მოგონება შუოთიან დღეთა
იმ ჯოჯოხეთთან

მომავლისათვის გვიყვარდა შრომა
და არა შიში
ან ბრძოლის დროს სასოწარკვეთა.

ჩვენ არავის ვეკრძალებით,
ვერც ვერავინ დაგვაშინებს,
მედგრად გააქვსთ ხმაურობა
ხერხებსა და შალაშინებს.
ყველაფერი არის შრომა.
სოფლის ბრუნვა გაგვივია,
ბევრი ციხე დაგვიღეწავს,
შრომის კოშკი აგვივია.

როგორც ცხენოსანთა ჯარი
მზის ჯარია ღრუბლის ჯარში
როგორც ცხენოსანთა ჯარი
ხმალი ხმალთან შუბი ფარში
როგორც ცხენოსანთა ჯარი
სიმღერა ჰქუხს მთა და ბარში
როგორც ცხენოსანთა ჯარი
იხლართება ზარი ზარში
საომარი დროის მარში,

საომარი დროის მარში,
როგორც ცხენოსანთა ჯარი

აგრიალდა ისევ ქარში
გრიგალი რომ მწარედ სტვენდა
და ჩქარობდა სისხლის ღვარში...
საომარი დროის მარში,
საომარი დროის მარში.

ზანგებმა ზიზლით შეხედეს ლაქვარდს,
ზიზლით შეჰყვირეს მზეს ათრთოლებულს:
ახარებს შენი მკვეთრი ნათელი ყოველწმენცს,
ყოველ მცენარეთ კრებულს.
მაგრამ ის მზეა. იგია დედა
მთელი მსოფლიოს, მთელი ბუნების
უფრო ახლოა სასახლეები
მიზეზი თქვენი დაძაბუნების.

ასეთი კაცია
უყვარს თეზისები, კლასიფიკაცია.
ნურგინ ნუ ინებოს გაამხანაგება
მისი ტერმინების ისევ დალაგება.
კაცად მეგულები: თუ ხარ გულკეთილი
უნდა ფორმულები გქონდეს მოქედილი
არც ერთი სიტყვა ზედმეტი, დაგვიანებული,
არც ერთი შემთხვევითი, დანაგვიანებული,
სიტყვას გარშემო ხმა არ აქვს მონური
სიტყვა ეკრეჟიმია—რევოლიუციონური.

მოიგონე ძველი მეხი,
ცეცხლის დილა, ცეცხლის ბინდი.
ფოლად უზანგს მოსდე ჟეხი
და კვლავ მერანს მოაფრინდი.
ოცნებაო, მოიგონე
დღეები რომ ჰგვანდენ ზვირთებს
ის მერანი ისევ გიხსნის,
სადაც უნდა გაგიჭირდეს.

ის დროება სიზმარივით წავიდა
ოდეს ბავში იყავ მოხეტიალე,
რკინისგზებზე — სავსე სანახავითა
რონოდები ცივი, ოხერტიალი.
ნუ იგონებ მწარე თავგადასავალს
როს მშიერი, დასისხლული ფეხებით
მთელი ქვეყნის ასავალს და დასავალს
შენ სწონიდი მედგრად, გულგამეხებით.
ყველაფერი სიზმარივით წავიდა
როგორც ქარი, როგორც ყინვა და თოვლი
სავსე არის ახალ სანახავითა
ისევ ბრძოლა, ბრძოლა თანადროული.

ქარხნებს როცა დაგუგუნებს
მანქანები შრომის ხმაზე
შენში არის მებრძოლ ქალის
და მანქანის სილამაზე.

კარგი დღეა: მინის კრთომა,
ბრჭყვიალება მზისა თასთა
და იმ სხივზე უფრო მეტად
გინათს სახე ახალგაზრდა.
ვერ აშორებ ელვას თვალებს,
ამ ელვაში კი რაც არი
ახალგაზრდულ სიხარულის
შვენებაა საოცარი.

გორა-გორა, ვაზი-ვაზი
მთვარით მონამკედარი
ხევით ხევზე, მთიდან მთაზე
ეშურება მხედარი.
ფეოდალი ძველის-ძველი,
მეფეთ შთამომავალი
ვისიც იყო მთადაველი
და კოშკები მრავალი
ეხლა მიჰქრის, იგი მიჰქრის,
მერანს ცეცხლი ედება.
არა! ეს გზა არის ფიქრის.
ყველგან რომ ეხეტება.
ნანგრევს იქით, კოშკებს იქით,
სიზმარიც კი მკრთალა.
ეს შრომაა ლალის ჭიქით...
რა დროს ფეოდალია!

შრომით მოველ, შრომით წავალ.
მხოლოდ შრომა ამიერ
იყოს მრავალ, უფრო მრავალ,
კიდევ მრავალქამიერ.

არ შეიძლება ეხლა, გაიგე,
არც დაბრუნება, არც კვდომა შავი,
უნდა იპოვო ის კლონდაიკი.
იმ ნაპირს უნდა მიადგეს ნავი.

როცა სიხარული მოდის ალიონთა
რასაც წარსულიდან გული შეეჩვია,
ბედო თუმცა კიდევ გამიძალიანდი
ჩენი გამარჯვება მაინც უეჭვოა.

ო, ჩემო ჩანგო! ერთ დროს იყავი
მშვიდობიანი წესრიგის მტერი
არ შეიყვარო ის მყუდრო ნავი,
იმ ყვავილებზე როგორა მღერი?

როგორ მშფოთარებს,
როგორ გრგვინავს თვალუწვდენი ზღვა

სადაც გრიგალი
არის მხოლოდ ყოველის მპყრობელი,
ერთადერთ სიბრძნედ
მიმაჩნია რომ ამ გრიგალთან
ისე მოაწყო
იალქანი დაუცხრომელი
რომ ქარიშხალმა
წაიყვანოს სიცოცხლის ნავი
იქ, სადაც მთელი
მსოფლიოს ბრწყინავს ვარსკვლავი.

ჩვენ მივდიოდით, ჩვენ მოვდიოდით
როგორც ტალღები ზღვაზე რხეული
ვედიოდით ბნელში, ველოდით ბრძოლას,
ბევრი ჩინები. ბევრი ხვეული,
გადაგვილახავს ბევრი სიკვდილი,
ბევრი შეცდომა და დაბრკოლება
რომ შემდეგ ისევ გადარჩენისთვის,
სიცოცხლისათვის გვემღერა ქება.

წარვიდა გრძნობა როგორც ნისლები,
დილის ნაპირზე შემოხვეული
და მოგონებად დარჩა, რამდენი;
შეცდომებისა ხევი რღვეული
მაგრამ წარსული უბედურება,
მსუბუქ ოცნებით რომ გული ჰბუროს

აფროთოვანებით თვალს მიაყოლებს
ახალგაზრდობის მიმავალ ბურუსს

ჯექ ლონდონს რომ აქვს ერთი ამბავი
მოხეტე კაცის შეურაცხყოფის,
იმავე სიტყვებით მინდა გაიშვით
ამბავი ჩვენი ასოთამწყობის:
ასოთამწყობი სდგას მოშორებით,
მას საიდუმლო შორს მიაქვს ფოშტა,
ის მატარებელს უცდის უთმენლად;
მატარებელიც, აჰა, გამოჩნდა.
იგი შეახტა მიმავალ კიბეს.
ჩუმიად წავიდა და მიეფარა
ქვანახშირისგან გამურულ ვაგონს
სადაც ქვები და ხეტყე ეყარა.
რომ ის ვერაფერ ვერ შეამჩნია
ესიამოვნა და გაიცინა,
ბალიშის ნაცვლად თავქვეშ ხურჯინი
მან ამოიღო და დაიძინა.
მაგრამ ამჩნევენ კონდუქტორები:
ასოთამწყობის ფერი ფერია,
მხოლოდ საბრალოს იმ თავიდანვე
უჩინრად მოსდევს უანდარმერია.
კონდუქტორებმა სთქვეს: ხომ სჯობია
გავთავისუფლდეთ ახალ მსხვერპლიდან
და გადასწყვიტეს, სადმე, როგორმე,
ის ჩამოაგდონ მატარებლიდან.

ასოთამწყობი დანიშნულ ადგილს
 უნდა მივიდეს, ცხადია, ამბით.
 გამოელვია და იგრძნო: მიდის
 მატარებელი დიდის სისწრაფით.
 ასოთამწყობი ხედავს: გუთანზე
 გლენებს რომ უყვართ დალუნვა კისრის,
 ის ხურჯინიდან იღებს მთელ ბლუჯა
 პროკლამაციებს და ქარში ისვრის.
 გლენებმა ხელი გაუშვეს გუთანს
 და კითხულობენ ამ მოწოდებას.
 პროლეტარების უბადლო ბრძოლას,
 ბურჟუაზიის გამოცოდებას.
 ჟანდარმი შორით დაემუქრება;
 კბილების ღრჭენა, დაქნევა თითის;
 არ შეუძლია მას ახლო მისვლა:
 მატარებელი სისწრაფით მიდის.
 „მაშ, შემამჩნიეს!“ ასოთამწყობი
 მაინც არ არის შემხრელი წარბის.
 როცა ჩერდება მატარებელი
 ის ჩამოხტება და წინით გარბის.
 სად წინად იყო ასოთამწყობი
 იქ ჟანდარმები სწრაფად ჩნდებიან,
 იმუქრებიან, იგინებიან
 და რომ ვერ ხედვენ, გაოცდებიან.
 სად უნდა იყოს? და კითხულობენ
 პროკლამაციებს, კუთხეში ნაპოვნს.
 ასოთამწყობი კი ხელმეორედ
 სულ უკანასკნელს ახტება ვაგონს.
 და მიდის, მიდის მატარებელი.

გადაიარა ტყენი და მთანი,
 მატარებლის წინ სადღაც შორითშორს,
 კონდუქტორების მოსჩანს ფანარი.
 ასოთამწყობი ახალგაზრდაა,
 მას თვალები აქვს უშიშარ ქორის
 სწორედ ამიტომ არ ეშინია
 არც ჟანდარმების, არც კონდუქტორის.
 ღონიერია, მოხერხებული,
 თუმცა არ იცის ამ გზათა რიგი,
 მაინც გაიგო რომ ჟანდარმებმა
 კვლავ შეამჩნიეს ვაგონში იგი.
 სადგურთან ხედავს შეკრებილ მუშებს
 ის არც აცხელებს და არც აციებს,
 გადაიხრება და ხურჯინიდან
 აწვდის წიგნებს და პროკლამაციებს.
 ჟანდარმი ეხლა ისე იქცევა
 რითქო ვერ ამჩნიეს სულაც წყეული.
 ასოთამწყობი კი თვალადაა
 და ყურადღებად გადაქცეული.
 უცებ შუაგზად მოულოდნელად
 გააჩერებენ მძიმე ორთქლმავალს,
 ასოთამწყობი მისკენ მოქცეულს
 სულ ახლო ხედავს ჟანდარმებს მრავალს,
 აბა, მეორე ვაგონში ჩქარა!
 იქიდან გარბის ეხლა ისევე,
 ჟანდარმები და კონდუქტორები
 ეხლა შეერთდენ და მას მისდევენ.
 მატარებელი იძვრის. მღევარი
 ისევ ბრუნდება. საქმე არ ხდება

ასოთამწყობი მატარებელზე
უკანასკნელი კიბით ახტება.
მხიარული სდგას ასოთამწყობი,
და უცქერს როგორც გაბერილ ბუმბუტებს,
იმ ჟანდარმებსა და კონდუქტორებს;
როგორ უღერენ შორიდან მუშტებს!
შემდეგ სადგურთან მას სამივე მხრით
მოერთყმებიან: წამია ზუსტი!
ასოთამწყობი თითქო ვერ ამჩნევს,
მოახლოებას თანდათან უცდის!
ჟანდარმის ხელები გამზადებული
დასაჭერადა, დარჩა ჰაერში.
ასოთამწყობი სახურავზეა.
იქ მშვენიერად მოეწყო მტვერში.
მატარებელი მიდის. ჟანდარმებს
ბაგიდან წყდება სიტყვა ფაქიზი.
იგინებიან: ეს რა წყევლაა!
სულ „ო, მაგისი“, და „ო, მაგისი“!
ასოთამწყობი სახურავიდან
პროკლამაციებს უგზავნის მგზავრებს,
მგზავრები გრძნობენ სიამოვნებით
თუ ხელმწიფის ბედს რა დაამთავრებს.
ჟანდარმებს უნდათ რომ სახურავზე
ავიდენ, მაგრამ იქ ხომ ძნელია;
ისევე ქვეები და მისი ჯანი,
მაგრამ არ ხვდება, საკვირველია!
მალე იქნება წიფის გვირაბი.
სახურავი კი ეხლა შიშს ბადებს,
ასოთამწყობი ჩამოდის დაბლა.

უცებ... ვილაცა მხარზე ხელს ადებს.
შეკრთება მაგრამ მალე მშვიდდება,
იმის წინ მუშა-კაჩეგარია.
„ყოჩაღ“! ამბობს ის — ეხლა უშველვე
თავს, თორემ მეტად საშიშარია.
საშიშარია? სრულებით არა!
ის ჟანდარმები რამ გააშეშა?
ასოთამწყობი სწრაფად მოექცა
გაჩერებული ბორბლების ქვეშა.
ეხლა მშვენივრად მას შეუძლია
გათენებამდე ამ ადგილს მოცდა.
მატარებლის ქვეშ თავს მშვენივრად გრძნობს.
იქვე პლანშირთან, იქვე ტორმოზთან.
მხოლოდ იქ ძილი არ შეიძლება.
მაგრამ როგორც კი გზა გათავდება,
ხვალ ამხანაგებს მიუტანს ამბავს,
რომ მთავრობაძე, მგონი თავდება.

დრო რამდენაირს ატარებს სურნელს!
ყური დაფუგდოთ საბავშო ყურნალს:
სადგურის ქუჩას გზა გადაუჭრეს,
და ხალხს პანიკის მოჰყვა სტიქია,
სადგური იყო თეთრების ხელში,
როს რაზმი შეჰკრთა და დაიხია.
ტვისმფრქვეველი ზურგიდან უარს.
ხევში ჩასაფრდენ და იქ ისვრიან
სიმტკიცისა და გაბედულობის
ხმაზე გადასვლა ბევრს უკისრია.

ხალხი გვაკლია მოგვეციო ჩქარა,
 ჩავარდნილი ვართ რა საგონებელს,
 გამოვიწვევდით სათადარიგოს,
 მაგრამ გაუჟღდა ტელეფონები.
 სხვა ხელში იღებს ტელეფონის მილს:
 მომეციო რაზმი სათადარიგო,
 არავინა გყავთ? ახალგაზრდები?
 რაო? არ ძალგიდს რომ მოარიგო?
 ჩვენც არავინ გვყავს რომ მოგაშველოთ.
 მაშ დაიხიეთ, აბა, ჰარიქა!
 ეუბნებოდა შიკრიკებს თეთრი,
 წამია ეხლა მძაფრი და მკვეთრი.
 თქვენ წადით შტაბში და მოასხენეთ
 რომ დაქერილი გვყავს ბოლშევიკი,
 მას აღმოაჩნდა ორი ყუმბარა.
 და სულ კი... შვიდი წლისაა იგი.
 ბავში თვალთმაქცობს ისტერიულად:
 ო, შემბრალებო! ა, მეტანია!
 კეთილშობილი ვარ... მამაჩემი,
 მეორე რანგის კაპიტანია.
 მე ბოლშევიკი სულაც არა ვარ,
 ბარონესაა ჩემი ბებია.
 ნუ დამხვრეტო. ჩემი ნათესავეები,
 ყველა გრაფი და გენერლებია.
 მაშ კარგი, წადი! — გაუშვეს ბავში.
 და ეხლა იგი მიდის ქუჩაში.
 წითელი დროშა დაინახა შორს,
 და სიხარულით შემოჰკრა ტაში.

გაიარა რა პირველი ქუჩა,
 შესახვევიც გაიარა მრუდი
 მესამეს რომ მიაღწია ბავშვა,
 ტყვიამ თავზე ააგლიჯა ქუდი.
 მაინც მიდის. აგერ შტაბიც. მამა.
 ბიჭუნია სცნო წითელმა შტაბმა.
 შენ დაქრილი ყოფილხარო ხელში.
 აბა ბინტი, იოდი და ბამბა.
 შენ ნამდვილი ყოფილხარო გმირი,
 რომ შესძელი გამოგველო ბინდი.
 დედაშენი მთელი დღეა სტირის.
 აბა, ბამბა, იოდი და ბინტი.
 ბავშვს ახსოვს სარდაფი და უფრო დაბლა
 პატარა მაგიდის ოდენა სტამბა.
 ეს ბნელი სარდაფი არჩია ბინად
 მსოფლიო ამბების მომხდენმა შტაბმა.
 რამდენი შიში და რამდენი კრთომა,
 რამდენი სიცივის და ღამის დამბა.
 გადასწევს სარდაფი... და ახსოვს, ახსოვს
 პატარა მაგიდის ოდენა სტამბა.
 რა? რას ამბობ?—შეეკითხენ—სტამბა?
 იქიდან აქ მოვიტანეთ სტამბა,
 შენ ნამდვილი ყოფილხარო გმირი.
 აბა, ბინტი, იოდი და ბამბა.

ინგლისელს მწერალს მსურს ვუთხრა: მისტერ!
 თქვენ მსოფლიოში ხართ ისე თეთრი

რომ უფლება გაქვთ არ გაირიყოთ,
როგორც პოეტი და გეომეტრი.
თქვენი გახედვა სავსეა მოკვლით,
ის ჰიპერბოლებს არ აგვიანებს:
თუ ლონდონიდან სიტტის მონოკლით
მთვარეზე იკვლევს ადამიანებს.
და მერე როგორს? თვითეულს მათგანს
წარმოდგენისას აშორებს ფაზის
ჰიპერბოლებით დასერავთ ათგან;
თვითეულ მათგანს ეს დაღი აზის.
აი: იქ მცხოვრებს სწავლულს უდიდესს
შუბლი აქვს რაღაც უზარმაზარი.
მაგრამ როდესაც აინდის რიდეს,
სხეული მჭლეა და შესაზარი.
კოლოსალური, მძლავრი სპორტსმენი,
მსხვილი ძარღვები, კუნთები, მკლავი,
კოლოსალური სიდიდის ტანი
და უიმედოთ პატარა თავი.
ვარსკვლავთმრიცხველი სიბრძნეს შეება,
ქველთა ფორმულათ რისხვით დამშვენო
მას თვალები აქვს დიდი, ვეება
და ფიგურა კი ძლივს შესამჩნევი.
კვლავ შედარება უფრო იზრდება,
თქვენი გენიაც უფრო მკვეთრია,
და გვევლინება ჟურნალისტებათ,
რომელთ ხელები — კილომეტრია.
მისტერ! თქვენ ამბობთ მართლა ქაოსებს,
ჰიპერბოლებით ასე ჯვარცმულებს,
კიდევ გვაღელვებს, კიდევ გვაოცებს,
მაგრამ ვერასგზით ვერ დაგვარწმუნებს.

შეგისწავლიათ თქვენ მარსიც ასე
და რომანში გაქვთ სიტყვა ჩართული
რომ გიგანტები ცხოვრობენ მარსზე
და მათი ენა არის... ქართული!
გმადლობთ! აი ეს იქნებ სწორია.
უუძველესი ქართველთა მოდგმის
გცოდნიათ ენა და ისტორია,
მისი კულტურის, მისი გამოთქმის.
იქნება გვითხრათ, რომ უფრო სრული,
ამ აღმოჩენის იქნას, ეფექტი:
მარსზე გამოთქმა არის ქართული,
მაგრამ ქართულის რა დიალექტი?

საქართველო მსოფლიოში შესვლით
ბორკილების მეტს არაფერს ჰკარგავს
შეიცვალა ახალგაზრდა შეცვლით
და წინანდელ საქართველოს არ ჰგავს;
გადიფანტოს ფიქრებიდან ნისლი,
დაიხსომე კიდევ უფრო კარგად —
აზვირთებულ მსოფლიოსთან მისვლით
ბორკილის მეტს ის არაფერს ჰკარგავს.

რევოლიუცია არის გრიგალი,
რევოლიუცია არის სტიქია,
რომლის სისწრაფე და ძლიერება,
არ გწამს, არც გჯერა, არ გაგიგია?

რევოლიუცია არის ქარბუქი,
 იგი მაისის არის დამდეგი,
 რა დაუნდობლად განადგურდება —
 ყოველი მისი წინაამდეგი
 იგი ადვილსა და განჩინებას
 აუცილებელს მიუზღავს მის-მისს —
 მათი მიზანი ერთად ერთია —
 დასძრას ეპოქა სოციალიზმის.
 შორი მომავლის არაა ხანა,
 როს დალაგდება ღელვა რღვეული,
 ეს ლოზუნგია დღევანდელი დღის;
 ეხლანდელია და ძირეული.
 ასეთნაირი დიქტატურა ჰქმნის
 აუცილებელ გზას და პირობას
 მისცეს ახალი შარავანდელი
 ჩვენი ეპოქის უძლევე გამირობას
 იგი დაეძებს შესაძლებლობას,
 რომ მწარე დროის უარმყოფელი,
 მტკიცედ დაადგეს განახლების გზას
 ჩვენი ქალაქი, ჩვენი სოფელი.
 ეს მეტად ძნელი არის მიზანი,
 საჭირო არის დიდი მძლეობა,
 გამოიყენოს მუშათა კლასმა
 ისტორიული მემკვიდრეობა.
 ეს სულ არ არის ისე ადვილი,
 როგორც ჰგონია თვალებს მხიარულს,
 უცებ დაამხოს ბურჟუაზია
 აა შეხვდეს მხარეს ინდუსტრიალურს!

აი ფაშისტურ პოლონეთის ცას
 გადაეფარა შავი ბურული
 ღრუბლებს ცეცხლივით გაეკრა ელვა
 მრავალ სისხლიან ღამის მთევარი
 გავარდა მეხი! სწორედ იქ, ცენტრში,
 სად ქარხნის მუშა სდგას გამურული
 და დამჩაგვრელის ნახევარის წინ
 დღეს დაჩაგრული სდგას ნახევარი
 უნდა დაინგრეს და შეიცვალოს,
 უნდა განახლდეს ჩვენი პლანეტა
 განა არ კმარა: რაც ის მონობის
 გაუნელებელ ქარში იცდიდა
 სულ ცეცხლის ფერით შეივსოს ფერი
 !ილაყვარდეთა და სიმწვანეთა.
 გაუმარჯოს ლოდს, გაფიცვებისა
 და ბრძოლების დღეს რომ განიცდიდა.
 გაუმარჯოს დროს როცა ვეზუვის
 გული ამოხეთქს ერთხელ სრულიად
 პროლეტარული წყევლა და კრულვა
 რომ დააცხრება დღეებს საფსებით
 მრავალთა მხარეთ ეხლაც, შეხედეთ,
 ვა მოლოდინით დამურულდა,
 შემოსილია ფაშიზმის სუსხით,
 დაფარულია მღვრიე ხავსებით.
 აღსდექით, დროა! გამოფხიზლების
 ყველგან ნიშნები არის უდავო!
 იმ კაპიტალის მიძიმე უღლისგან
 არსად არ არის დარის დარება
 ყოველ მის ნაბიჯს, ეხლა კი დროა,
 ხურდა ხურდაზე გადაუთავო

ემზადე ბრძოლის დასაწყისისთვის,
 იქნება სუსხი და გამწარება.
 მრავალ ათასთა პროტესტის ჩუმი
 გამოღვიძების ბგერაა თვითონ
 თვითეული ხმა დაბუგულია
 აჯანყებათა მძლავრი ღრუბლებით
 ძირს მუქთა ხორა! სთქვით, მშრომელ
 ეს ბორკილები რად უნდა ზიდონ
 რისთვის არ უნდა ჰქუხდეს ქვეყანა
 პროლეტარული ძალაუფლებით
 ჩვენც თქვენთანა ვართ! დაკოჭრილ ხელთა
 გამწარებულთა წყება მრავალი
 იგი მუქარას უთვლის კაპიტალს,
 აი ბრძოლისკენ მიეჩქარება,
 კმარა დუმილი და მოთმინება.
 მისია მხარე და მომავალი
 ყოველ ასეთგვარ ქარიშხალს მოაქვს
 შრომის სუფევის აღიარება.
 გრანდიოზული ფაბრიკა-ქარხნის,
 მაჯების სუნთქვა უცებ დასრულდა
 არ ბოლავს მილი აშენებული,
 დამონებული ქვით და მიწებით
 ჩვეულებრივი დღეების რკალებს
 გასცდა გაფიცვა და გაბასრულდა
 მეორე დღისთვის დღე ემზადება —
 მოლოდინითა და მოწიწებით.
 უზარმაზარმა წინდის ფაბრიკამ,
 მოშორებულმა გუთანს და სახრეს
 ელვის სისწრაფით რო აისროლა,
 უკანასკნელი თავისი წინდა —

თითქო უეცრად მან ყური მოჰკრა,
რაღაც დიდებულს, რაღაც უაღრესს
უკანასკნელი დასძრა ქსოვილი
და სიჩუმეში იგი გაყინდა.

ბევრი ღიმილი მინახავს ქვეყნად,
ბევრჯერ დამწვია ღიმილით გული
ერთში დაგმობა გამოითქმოდა
და მეორეში კი სიყვარული.
მე ვიცი სახე, რომლის ნაკვთებზე
მხოლოდ სატანის სული კრთებოდა
შხამით და გესლით უძგერდა გული.
იგი კი მაინც იღიმებოდა.
ახლა შენ გახსოვს მისი ღიმილი,
მთრთოლვარე როგორც მაისის ვარდი
შენ არ უყვარდი და მაინც ისე
იღიმებოდი თითქო უყვარდი.
ხომ არის ხალხი: თვალწინ უწყევიათ
ცხარე ბრძოლაში მოკლული ძმები
ამ დროს ვინ უნდა იღიმებოდეს?
მხოლოდ იუდა და გამცემელი.
არის ნაღველი! ის მეფობს გულში,
ყოველ ფიქრთა და ნატვრათა მძლევი
მხოლოდ ნიღაბი ფარავს ამ ბოღმას:
ეს ღიმილია ნაძალადევი.
დადის ღიმილით საბედისწერო,
ეს ღიმილია ეხლა ჩვეული,
ის ისევე ნისლს მიეფარება,

ნისლიდან ოდნავ გამორკვეული.
 გაფიქრებს ბევრი იდუმალება,
 გაშინებს რალაც მაგრამ თან გზიბლავს
 იგი საესეა მიმზიდველობით
 რომ შემდეგ გული უფრო მოგიკლას.
 ჩვენ კიდევ ბევრი ვიციტ ღიმილი,
 არც მხიარული, არც მოწყენილი
 თითქო მტრედია მართლა უმანკო
 და გულუბრყვილოთ შემოფრენილი.
 გულს ჩავგრჩენია ერთი სიცხოვლე,
 ვერ წაშლის თვითონ სტიქიის ჩრდილი
 და არასდროს არ დაგვაფიწყდება,
 რადგან ის დედის არის ღიმილი.

რაც მწარე იყო წარსულისადმი
 უკანასკნელი შენი თაყვანი
 შენს სიყმაწვილეს სიბერე სცვლიდა —
 თავისუფლების შვილის აკვანი
 რა რიგ ბადებდა უიმედობას —
 უუძველესი ოჯახის ყინი
 საკუთარ რწმენას ქმარი გართმევდა
 და საკუთარ გულს ბავშვის ტიტინი.
 ეხლა (როგორი დაგვიანებით!)
 დრომ მოგაგონა შენ შენი ვალი
 ხარ თანაბარი ადამიანი,
 უფლებიანი მშრომელი ქალი.

როდესაც სოფლებს ვეთხოვებოდით
 მისი გვახსოვდა მწუხარე თვალი

ჩვენ გვესახოდა მებრძოლ ქალაქის
დიდი დიდება და მომავალი.

გვეძახდა დიდი რევოლიუცია,
გვეძახდა ქარხნის უძლევი უნი
გვეძახდა ბრძოლა, გვეძახდა ვნება,
დაუნის გვირგვინი.

ჩვენ წამოვედით, სოფელი დარჩა!

და გულში ვამბობთ რასმეს ნატერის გვარს
აწორდეს ქოხი ქირს, დამარცხებას,
ბედის დაცინვას მწარეს, მრავალგვარს.

გვეგონა განა რომ იქ მისვლამდე
ათასი ყანა, ათასი მდელო

გასწევდა იქით, საითკენაც გზა
კულტურულია და სამრეწველო?

ის როგორ მოხდა, რომ სოფლის გულში,
ადგილი არ გვაქვს, სულო ციურო.

აღარა შეგრჩა ძველი მიზანი,
აწ რადიოა სამაგიერო.

აღარ არსებობს იგი დემონი,
ის ბრძოლითაა დასუსტებული
იქნება ძალას იკრეფდეს ისევ
რომ დაუწეწოს მსოფლიოს გული?
სხვანაირ წიგნთან ჩაგვეძინება
და ძილში გესმის სხვაგვარი ჰანგი
გამოერკვიე! მგონი კიდევაც
კარებს მოადგა მუხლუხო ტანკი.

იყო ადვილი წარმოსადგენი:
 ყოველ საათის სწრაფად დღესაც,
 უფრო და უფრო იარაღდება
 ევროპის საქმე, ევროპის პრესა.
 სჩანს რომ არავინ დაპყრის იარაღს,
 ომს ადარებენ უტკბილეს ღვინოს
 მაგრამ ტურნირზე გააფთრებულზე
 არ წაუგია ბრძოლა ლიტვინოვს.
 და საბოლოო სიტყვით გამოდის
 მხოლოდ აჩრდილი თავმჯდომარისა
 ის გარეგნულად ზრდილობიანი,
 ამ დამარცხებას გრძნობს უარესად,
 ის ყველაფერით კმაყოფილია.

ლიტვინოვი კი, ცბიერი მარად,
 მადლობას უხდის მხოლოდ სამდივნოს
 და ერთა ლიგის მუშა-აპარატს.
 რაო? მადლობა? და კეშენდენი,
 ლორდი, მოკლული, ჰგავს რაღაც მინუსს
 ო, რა თქმა უნდა! ამ შემთხვევაში
 ის ეთანხმება ახლა ლიტვინოვს.
 ო, განცხადება კეშენდენისა,
 ეხლა ხომ მთელმა მსოფლიომ იცის
 უკანასკნელი შენი სიტყვები
 რისთვის იწვევდა მსოფლიო სიცილს.
 და ამერიკის კორიანტელში
 ხომ გაზეთებმა იკვილეს ბევრი:
 ამერიკული იყო მანევრი,

რა მშვენიერი იყო მანერო.

„ნიუ-იორკ-ჰერალდ-ენდ ტრიბუნ“—იდან

„ეს იყო ფარსი“ — ისმის ძახილი

ისეთი, ჯერ რომ არ გაჩენილა

მშვიდობიანი ყოფნის სახელით.

იქ ხომ ევროპის დელეგატები

იქცენ ფიქციად და ფერიებად

ვერ ჰქნეს ბენსტორფის და ლიტვინოვის.

იერიშების მოგვრება.

რა საჭიროა სიცხადის წერა?

თეთრი-თეთრია, მწვანე-მწვანეა

გავიდენ სუფთად ამ კამათიდან

მხოლოდ რუსეთი და გერმანია.

ვა“ —

„ნიუ-იორკ-ტაიმს“-მა გრაფში — „უნენე

ფართოდ გაშალა კინო-ლენტები.

რომ იქ ბერნსტორფმა და ლიტვინოვმა

გაანადგურეს ოპონენტები.

რაზე ფიქრობდენ ოპონენტები?

მათ, რა თქმა უნდა, ძლიერ ეწადათ

სესია ასე გამოეყვანათ

რომ დამარცხება არ განეცადათ.

ეხლა გააფთრდა პრესა პარიზის.

რა შეცდომაა—ლეღვს „ფიგარო“

ეს ხომ...ო, ეს ხომ პროპაგანდაა,

არავინ ახლო არ მიიკარო.

ღრო დაიკარგა, აზრი, პრესტიჟი,

ჰკივის „გოლუა“ ბუკს და ნალარას.

ამ ღრიანცელში დაესხა ლაფი,

ვაი, ევროპის სუფთა ჭალარას.

ო, ლიტვინოვმა სესიის მღვრიე,
 გაუშვა სისხლი გამოსადენი
 იქ კეშენდენის დიპლომატია
 რა ბედენაა — ამბობს „მატენი“.
 ეს ბრძოლა დათესა და ვეშაპს შორის,
 გათავდა დათვის სათადარიგოდ
 ზინოვიევის წერილებიდან,
 ეხლა სხვა აზრი უნდა გავიგოთ.
 „ჰიგარო“ „გოლუა“ „მატენი“ „ევრი“
 ამ ტურნირს შფოთად უხსნიან პარიზს
 ისინი კვენესენ, ჩუმ სიხარულში
 „ლუმანიტე“ ხომ არის და არის!
 ეხმაურება ტურნირს ბერლინი,
 ის, დაუესის პლანების კერძი
 თვალმაქცობაა ამ უენევაში,
 საბოტაჟია — ამბობს „ფორვერტსი“
 რა უდიდესი მოხდა ფიასკო!
 თეთრი-თეთრია — მწვანე-მწვანეა
 გავიდენ სუფთად ამ ტურნირიდან
 მხოლოდ რუსეთი და გერმანია.
 არის ადვილი წარმოსადგენი.
 ყოველ საათის საზრუნავ დღესაც
 უფრო და უფრო იარაღდება,
 ევროპის საქმე, ევროპის პრესა.

იცხედონ სანამ მოსწყინდებოდეთ.
 ან რას შეისმენს ქვა და კედელი
 არ მონახულა ჯერ კიდევ კაცი
 ქვეყნის ლაგამის გამომქედელი

ჩემს გვერდით, აქვე მდიდრულ დარბაზში
 მშვენიერ ასულთ წყება ცქრიალებს
 სიხარულია. აღტაცებაა
 და როიალიც მწარედ გრიალებს.
 სულ სხვა ხალხია! ნეტავი იმათ,
 რომ უზრუნველად ლხენით სტკბებიან
 და მეშჩანურად, სუფთად და წმინდათ
 ახალწელიწადს ეგებებიან.
 ის კი, ბოგემა, მწარე შიმშილის
 და სიცივისგან თუ დარჩა ტემა,
 კმაყოფილთადმი მარადი ზიზღის
 და ნგრევის ჰიმნებს შექმნის ბოგემა.

რამდენჯერ სძებნა ომში სიკვდილი.
 შეიქრებოდა. გულს დეღვა ჰფლობდა
 მტერს მუსრს ავლებდა ხმალამოწვდილი,
 მაგრამ მტრის ხმალი ვერ ჰპოულობდა.
 შეებმებოდა გუნდს მხოლოდ ერთი,
 ამჩნევდა: ხმალი დაგვიგვიანდა.
 თითქო სიკვდილის მოვიდა წამი?
 მაგრამ სიკვდილი არსაით სჩანდა.

ახალი გზაა ჩვენს წინ გაშლილი,
 ახალი შრომით — გადაუენილი

ჩვენ წინ მივდივართ, და მთელი ხანა,
ხომ გაკვლევულად არის შთენილი
არის გზა, ჩვენგან არჩეული გზა,
გაქანებათა ახალი ველი,
სადაც იწყება აღთქმული მხარე,
სადაც ქვეყანა თავდება ძველი.

მე ამ წიგნზე რა უნდა ვთქვა ბევრი,
შულგინია, რომ იმღერის ნანინას
სახელმწიფო სათათბიროს წევრი,
რედაქტორი გაზეთ „კიევიანინ“-ის.
მაგრამ ნიქის უჩვეულოს მქონე,
იკითხება წიგნი როგორც რომანი
თითქო სწერდეს სტიქიური ღონე,
მონარქისტის, სულ სხვა ეროტომანის.
გაღანგრეულ შენობას ჰგავს წიგნი,
სურათები სურათებს სცვლის მრავალი
როცა მძლავრი ომი იყო შიგნით
და იბრძოდა მეფეთ შთამომავალი.
აქ იშლება ცხრაას ოცი წელი,
შულგინი ხან დენიკინთან არის
ხანაც წითელ ოდესიდან ელის,
დაქროლებას სხვანაირი ქარის.
ხან ისევ თეთრებშია, კაცია,
ხან მის საზღვრად „მშვენიერი“ პოლშაა
ისევ დევნა ისევ ემიგრაცია,
იგი ეხლა კონსტანტინოპოლშია

იტრიალებს ის განცდათა მორევს,
 ისე ამბობს თითქო შენ განგიცდია
 მაგრამ მალე გრძნობები რომ მორევს;
 ის შულგინი მაშინ... მონარქისტია.
 რიდებები წიგნს გაყვება ზოლად,
 მას გამოჰყავს, რომ არავინ დაჰკმოს
 რომ წითლები აკეთებენ მხოლოდ
 მონარქიზმის უსაფუო საქმეს.
 რის წითლები, რისი თეთრი! ყველა
 ომებისა რომ გაივლის გროვა
 მისი აზრით, თუნდ წითელი ერქვას,
 ერთი კაცის დიქტატურა მოვა:
 რა შეაშია კოლექტივი, კლასი?
 ძვალბილში აქვს რუსეთს ერთი ქარი
 იმას გინდა რომანოვი ერქვას,
 გინდ სრულიად სხვანაირი გვარი.
 ასეთია ამ შულგინის „აზრი“
 და ამ აზრთან ღმერთმა შეაბეროს.
 მისი ბედი, რომ შორიდან ამბობს...
 საზღვარგარედ კი რაც უნდა—სწეროს!
 თუ ასეა, რად ზრ მოდის ახლო
 საზღვარს იქით გაქცეული ტურა?
 ნახოს რუსი როგორია ახლა,
 ვისი არის მართლა დიქტატურა.

ეხლაც თვალწინ იგივე
 ათასცხრაას ხუთია

მახსოვს, როცა ქალაქებს
ცეცხლმა შემოუტია
და დამარცხდა დროებით
დროშა სისხლით ნადები,
დასცხრა რევოლიუცია,
დასცხრენ ბარიკადები;
მაგრამ გმირმა დაქრილმა
იმ განწირულ გზიდანა
დროშა მტერს არ დაუთმო
და ჩვენ გამოგვიტანა
და ის კვენესით ამბობდა:
აბა, ჩქარა ცხენები
იმ მთას იქით, ტყის იქით
რომ არიან ჩვენები
დროშა გადაუტანოთ
მრავალბრძოლა-ნახული
საიდუმლოთ, დროისთვის,
ჰქონდესთ გადანახული
და ჩვენ ორი, იმ წამსვე
ლამის ფრთხილი ფიქრით
ძვირფას დროშის ამარა
ბნელი ღამით მივქრივართ,
ბნელი ღამით მივქრივართ,
მწარე სურათებია
დამსჯელ რაზმებს სოფლისთვის
მიუყურადებია,
გზაზე სახლი, ბედელი,
ყველაფერი სრულიად
გამხეცებულ აღისგან
განადგურებულია,

ბნელი ღამით მივდივართ.

მწარე სურათებია.

დამსჯელ რაზმს შევეუტყვივართ,

დაუყურადებია.

„ჩუ, ვინ მოდის? ესროლეთ;

ისინია? ისინი!“

ყურთან, თავზე, გარშემო

ისმის ტყვიის სისინი.

ჩვენ მიუშვით სადავე.

მოვინარეთ, აი და —

ამ ტრიალო მინდვრებში

ჰაიდაა! ჰაიდა!

ჰაიდა!

შემდეგ ტყიურ ყვავილებით მკობილს

ყურადღებით ვაკვირდებით სოფელს:

პაპა გასცდა ოყოჯიროს,

ქურს მოხადა ორგო,

ღვინით პირი გაისველა,

იქ მიაგდო ჯორკო.

იქ ფიჩხები მიასწორა,

აქ გამოსჭრა უვერი

იქ ლობესთან გადისროლა

ძველი ჩალის ღერი

თან ბუტბუტებს, ოოცა ბოჭავს

ნაფოტს, წარა-მარა:

ეშველება ასე ოჯახს?

არა, მამა, არა!

კერის ქვაბთან რბის ალების რგოლი

და კეცებთან ნაცარი და ტუტის

აირია მოზუშურე ბოლი
მთელი სახლი გაიბურა ფუტით.
აქ მტვერი და იქ ნაცარი,
ზანდუკების სიძველე
როგორც დოქის თავსაცავი,
ნაქურჩალის სისველე.
სახლის გულში ძველი ქისის
გაბერილი ჩრდილი
სადღაც ეგდო ვით სახნისის
დაუანგული კბილი.
თვით არ იცის როგორ, საით,
და ყოველდღე რატომღაც
ოჩაფება წეროსავით
ამ ტალახში დადოდღავს.
მოდის ჩოხანაბურავი.
ამოვარდა ზენა ქარი
მოაქვს საბან სახურავი.
დაიფელა წინაკარი.
იყო საღამო გრილი,
თივას ნამავდა ცვარი,
სახლს აწვალეზდა კრილი
და კრიალებდა მთვარე.
გაუღენტოილი ზენაწვიმით,
მოაქვს ლიჟლი შეშა
კერიასთან მძლავრს დაუღებს,
წვრილს მიატანს ქვეშა.
მამამისმა დაუტოვა
ორი ძირი ჟოლა
გოჯა მიწა, ერთიც ქოხი,

მომცრო ზვინისტოლა
 ორი ძველი სალადრია.
 თეფშიც ერთი ორი,
 ერთიც კიდევ, მართლაც კაი
 იმერული ჯორი.
 ოჯინჯალა თითქო ამბობს:
 ყნ რა გინდა აქანა,
 ასე, ანაგდებასავით,
 რომ აკეთებ, ბალანა.
 ამ პარტახმა როგორ გარგოს,
 რა შეგმატოს ფერი,
 დაილუბოს, დაიკარგოს,
 იქით ჩემი მტერი.
 ან რას უცდი ან ვის ელი;
 გარდა ორი ზეწარის
 ტანსაცმელი ერთი ხელი
 გაქვს და მხოლოდ ეს არის.
 მეზობლები რას მოგცემენ,
 მკაცრი, ენა-ბასრი?
 მათ ყოველგვარ მოვლენაზე,
 ხომ აქვთ თავის აზრი:
 „რაც შენია, ის შენია,
 წაიღე და წადო
 მე კი ჩემი მირჩევენია,
 თბილი ლადრის მქაღი.
 აგერ მდიდარსაც შეხედე.
 უყურე იმის ოინებს
 ნაფოტს არ გადააბრუნებს,
 დღეს ისე გაარონინებს.

იმასა ჰგავს, ეხლა ხმა რომ
ამოიღოს მუნჯმა,
უტიფარმა სხვების გულში
რატომ იცის ბუნჯგვა.
დაწყებული ადამიდან,
პირში სული გვედგა,
ეხლა სწორედ გადაგვიტანს
სოფლის გულის ხეთქვა.
ჩვენს შარავზაზე მიდიან
ჩამორებული კაცები
ცხენებს საპალნე ჰკიდია;
ლუკმა ოფლშია ნაწები.
რაჭის მთებზე ალბად ჰყინავს.
თოვლიც რა გვიანია
ჟერად ნაცარს დასცქერიან —
ცეცხლი ფიქრიანია.

შენდეგ...

გაიარა 16 წელმა და 19 საუკუნემ
დამონებულთა და გაბატონებულთა ეპოქიდან
გაიარა მძიმე ქუსლებით
გადატკეპნა კაცობრიობის საუკეთესო
აზრები და გრძნობები.
გასისხლიანებული ბორბალი ეპოქისა
მიგორავდა საშინელი სიძლიერით
ედებოდა ყოველივეს რაც ცოცხალი იყო
აწიოკებდა და შეუბრალებლად
ანადგურებდა, სპობდა
დასერა, გადაიარა მთელი ქვეყანა
ყოველგან ცდილობდა შავი ფარდის

ჩამოფარებას
ეპოქა კენესოდა,
ეპოქა დადგა ყალხზე,
იღუპებოდა
და სტოვებდა უკვდავ ალს —
ჯანახლებისთვის.

ეხლა სხვა ტემა გადავლოთ განზე
(კი არ დაღონდე!)
არწივთ თავდასხმა ჰაეროპლანზე
მე მომაგონდა.
ჩვენ მივფრინავდით სისხამა დილით
ჰაეროპლანით
შემოსილიყვნენ კლდეები ჩრდილით
ლურჯით და მწვანით.
ვაჰქრა თუ არა დილის ბინდბუნდი
ღამის ჩრდილივით.
თავს არწივების დაგვესხა გუნდი
მწარე წივილით,
ეს იყო ბრძოლა რომელსაც მკაცრი
შიეცა აზრი
ნისკარტი ბასრი, კლანჭები ბასრი
თვალეზიც ბასრი.
მაგრამ რა ძალუძს ფოლადთან სუმბულს?
მე მომაგონდა
რა ფერის სისხლი ფერავდა ბუმბულს
ქარს რომ გაჰქონდა.

როგორ არ ვიცი, ამგვარი წვიმა
ბრძოლის რას ჰქვია.

ძველი არწივი რკინის არწივმა
გამოარკვია

კლდეების მშვიდი და ობიანი
მათი ვედრება.

სდგანან. სდუმს თოვლით მშვიდობიანი
გადათეთრება.

ან კიდევ აგერ: ბრგე ჯორა-ხარი
მაგარი კისრით ბუღრობის მდომი.
მოულოდნელათ ქარივით ჩქარი
უზარმაზარი დააცხრა ლომი.

ღობე გორაზე იყო მაღალი,
ლომისთვის რაა მუხა ჯავართა?
ერთის ნახტომით ამ სიმაღლეზე
კბილებში ხარით ის გადავარდა.

რა საჭიროა ლიტერატურა

ან გაგრძელება ამბის, მითხარით?
თანამედროვე რას შესძლებს ტურა
რომ გადავარდეს ხახაში ხარით?

მაგრამ მე ვნახე: ძირს ნიადაგი
რომ გამოსცლოდა როგორც ფანტომი.
ღრიალით სძრავდა ჰაერს ჰაერში
გემზე ბაწრით რომ აჰყავდათ ლომი.

მატარებელიც მოიქრა თუჯის
 ბოლს ლეჩაქებად ჯაგებზე სტოვებ,
 იქ, სადაც მთები ეპყრა ელგუჯას,
 სად ველარ ნახავ იმავ ფანტომებს.
 უცებ ტრიერის გუგუნს მოისმენს
 დილა ლაჟვარდი და ნამიანი.
 იქ, სადაც ძველად ოდით-ოდესმე
 სთვლემდა კაცია-ადამიანი.
 ახალახალ გზად დაიწყებს კრთომას
 ავტომობილი ელვათა მჟუნნი
 სად მორბელაძეს, რაინდს სოლოშონს,
 ერთხელ ბელტებში წაეჭკა ცხენი.
 და სად სიკვდილი მოისხა ქონმა
 ის მწუხარება დარჩება გაღმა
 ქარხნების ბოლი ავა გამოღმა
 რომ ელექტრონმა იფეთქოს გაღმა.
 იქაც, სად სავესე არის მითებით
 ნადარბაზევი ან გუბაზეთი
 ჰაეროპლანის გაბედითებით
 მივა რადიო, კინო, გაზეთი.
 ყველაფერს ძველი ფერი წაერთო
 რაც კი რომ ახალ დროს შეეტოქა,
 რომ ყველაფერი იყოს საერთო
 ამისთვის იბრძვის ჩვენი ეპოქა.

ის მენდგრად ცდილობს
 ბორკილების ჩამოშორებას

ის ხედავს ლაყვარდს,
 ხედავს მიწას, ხედავს ყვავილებს.
 მას შრომა აძლევს
 ჯადოთაგან ხსნასა და შვებას
 შრომა ბორკილის
 მოცილებას მას უადვილებს
 მთის წიაღთაგან
 თუ ელვარებს თეთრი ნაკადი,
 წმინდა წვეთებში
 მისი ისმის სიმღერა ნელი,
 ის გადიდდება
 როგორც შრომა მძლავრი, ფერადი
 გადაეკვრება
 შავთულები დაუცხრომელი.
 აღფრთოვანება
 მშენებლობის გზასთან დიდდება
 როგორც აჩრდილი
 ყოველგან სჩანს შრომის დიდება.

ბათუმის მზე ჩასავალად ენთო,
 მშვიდი ქარი ხმაურობდა ზღვაზე
 ცხოვრებისგან დაღალული „დენდი“
 ვინმე შემხვდა და მიაგზო ასე:
 ერთი ქალი — ვერონიკა — ლალი —
 მიდიოდა გიაცინტიტ ხელში
 ორკესტრით და ხალხით ფეთქდა ბალი.
 ვერონიკას მოსწყენოდა შუბლი,
 ვერონიკას შუბლზე აჩნდა ზრახვა:

უცხო ქვეყნად მარტოობის ღრუბლი
არც შეხვედრა, არც ნაცნობის ნახვა.
მეგობრებში მე ყველაზე ადრე
უცხოელ ქალს ახალგაზრდამ, მკრთალი
სალამი და თაიგული ვკადრე
და ვიგრძენი მშვენიერი ქალი.
რა წრის იყო — იკითხავდა ვინა ?
ვადარებდით ვერონეზეს ნახატს —
სადმე ძვირფასს გადაგკრავდით ღვინოს
თუ ხელგაშლით ვთამაშობდით ქალაღდს.
შემდეგ მოხდა... პეტროგრადის ხანა:
აქ ნაცნობი არავინა მყავდა
მოწყენილი, მღვრიე ყავახანა
ჩემს უმიზნო მარტოობას ჰგავდა.
გამოვედი გზად, ბურანში მყოფი
ნევას ედგა შენისლების ბუნდი
ქალს ნაზ მხრებზე გადაეგდო თოჯი
და გარს ერტყა მეგობრების გუნდი.
ვერონიკა. ვერონიკა დადგა!
აჰ, საით სად! იგი გასცდა ხიდეს
რა თქმა უნდა ვერ შემიცნო, რადგან
კლასი კლასის წინააღმდეგ მიდის.
მე კი ვიდექ წყალთან საღამომდე
სადაც მღვრიე ირეოდა ღვარი
„უცხო ქვეყნად მარტოობას გრძნობდე
ნეტარება არის. რაღაც გვარი“.
გავცქეროდი კაფეებს და კინოს,
ვიგონებდი მოგონებათ ნაკადს,
როცა ძვირფასს გადაგკრავდით ღვინოს
და ხელგაშლით ვთამაშობდით ქალაღდს.

მეორე დღეს ისევ შემხვდა იგი
 და მომესმა საუბარი მისი:
 „საქართველო ეს ზღაპარი მზეა,
 უკეთესის ბედისაა ღირსი.
 ამ მხარეზე უფრო მეტი ვიცი
 იგი უფრო შეიქმნება მშვენი
 როცა ძალა და უფლება მტკიცე
 დამყარდება იმ მხარეში ჩვენი.
 მაგრამ გრძნობა მარტოობის მდევდა,
 ასე მოხდა — კაცია თუ ბედი
 სალამი და ყვავილების კონა
 არავისი მახსოვს, ერთის მეტი!
 ის დღე როგორც ახალგაზრდა მუხა
 საუცხოვო, ფრიალოზე ნარგი
 ის დღე ჩემთვის ყველაფერი იყო,
 ყოველ დღეზედ უჩვეულოდ კარგი.
 „ვერონიკა!“ მსურდა მეტქეა მაშინ,
 მაგრამ გრძნობამ შემაჩერა რაღაც
 ჩვენ ხომ... ძვირფასს გადავკრავდით ღვინოს.
 და ხელგაშლით ვთამაშობდით ქაღალდს.
 კლასი კლასის წინააღმდეგ! მკვეთრი
 ხმით დაძრა მესამე დღე რუხი.
 რა თქმა უნდა მე ვიყავი თეთრი,
 როს თოფების ატყდა ქახაქუხი...
 ვერონიკა მე ვიცანი გვიან
 რომ იქექა და ამღვრეულ ბოლში
 მკერდში, გულთან გამიარა ტყვიამ
 და დავეცი, სისხლიანი თოვლში.
 „ვერონიკა! — დავიძახე“ მაშინ
 და გაუვითრდა ქალის თვალთა ცქერა

რაღაცასი გახსენება სურდა
 და, ვერას გზით... და ვერა და ვერა.
 ან კი როგორ? სხვა სახელიც ერქვა
 ვერონიკას ხელთ თოფი რომ ებყრო.
 ქარხანაში უწოდებდნენ თურმე:
 გაბედული კალუგელი თებრო.
 ან კი როგორ? რომანტიულ სახეს
 და ლამაზ ხელს შრომა აჩნდა დალად.
 ჩვენ კი... ძვირფასს გადავკრავდით ღვინოს
 და ხელგაშლით ვთამაშობდით ქალაღს.

ეხლა, „დენდი“ დარაბის.
 ან „იყიდეთ“ ან „თუ კი...“
 ყვრის რძის და კარაქის
 გამყიდველის დუდუკი.
 ლაღი და მოყვარული
 მუშკოოპის მცვეღია
 სხვისთვის სასიხარულო —
 მისთვის ყრუანტეღია.
 გასკდეს გული ბარემის!
 მისი კაკაფონია.
 სასწრაფო დახმარების
 ეტღის ქროლა ჰგონია
 მისთვის ხმაა ბარაკის
 და საწოღის თუნუქი
 ერბოს, რძის და კარაქის
 დამტარებღის დუდუკი
 მისი ამ გამწარების

ბედს კიდეც რა ემართა
ბალო კომუნარების,
ბალო უმუშევართა,
სხვას კი დააქვს და დააქვს
რძე და თაფლი ნეტარი
მშიერს ნება რად არ აქვს
დახრას თვითონ ცხედარი?

ოცნება იგივე სინამდვილეა
თუ შრომის ხმებით გუგუნებს ქნარი
ელვარე სხივით განათებული
უფრო ხელმარჯვედ მიწა დასძარი.

თქვენი წიგნია: ქართველი ქალი
მშობლიურ ენას გადაჩვეული?
თქვენ გავიწყდებათ მეორე ენა,
შრომა, მომავლის ენა გრძნეული.
როს მსოფლიოში დაისადგურებს
თანსწორობა და აღმაფრენა,
ექნება ერთი ენა მსოფლიოს,
ვინ იცის, იქნებ „ქართული ენა“.

ახალგაზრდობა მომავლის ძალა
სწუხდა ჯვარედინ ფიქრში გართული.

თვითმპყრობელობის საშინელ სუსხში
შეურიგებლად დელავდა გული
და ვერ შელახა ცხოვრების ტალღამ,
თავისუფლების ფიქრი რჩეული.
გაგვასალკდევა იმ უდროობამ
აწ რკინადაა გული ქცეული.

ის ხელოვნება კიდევ აღდგება
გაანადგურებს ყოველგვარ მტანჯველს-
ჯერ დაუძრავი მაღალი მთები
უცდიან ახალ მიკელ-ანჯელოს.

ვისაც ვანდობდით სინარულს ჩვენსას.
ის დიადია, მამალებული
აღარ ვერწმუნოთ მას ამის შემდეგ?
აღარ მივიანდოთ გული ნთებული?

დღეს კარგი დღეა და სიყვარულით
სუნთქავს ტყვეელი
აღგზნებულ გულის ალერსისაა
მზე უღვეელი
გავსწიოთ შრომის და პოეზიის
სიელვარეში

მოულოდნელად დღეს აღმოჩენილს
ჩვენთვის მხარეში.

როცა ტფილისში ტყე მღელვარებდა
და ავჭალაში კიოდა ტურა
იმ ხანისათვის თუ ივარგებდა
თქვენი მხატვრული ლიტერატურა
ცულ ვარსკვლავზე ხართ ალბათ შობილი
სხვებს კი პოეტთა ვით ითხოვს წესი
იმ ტფილისიდან ავტომობილით
იმ ავჭალისკენ იწვევს ზაჭესი.

ახალი დროის არგონავტები
მიეშურებით კოლხიდის მხარეს
ოქროვ, შენ მაინც არა თავდები
თუ სხვა გრძნობები მიაქვს სამარეს.
ვით ძველი დროის არგონავტები,
ვით ძველი დროის არგონავტები
მიეშურებით კოლხიდის მხარეს
ახმაურებით და აზავთებით.
თქვენ არ გაშინებთ ზვირთების ლავა
დაბრკოლებანი გარემოისა
თქვენი ოცნება ნაპირზე ავა
არგონავტებო ახალ დროისა.

შენს ხომალდზე ავდარებში
მრავალ გრივალს უბერნია
ხან უმიწოდ, ხან უზეცოდ,
ან პადოლის გუბერნია.

დღეს ხერხემალი ღერძი და სული
გაუთავებელ ომებთან ომით
მათ დაამტკიცეს ჯერ თავის სისხლით
შემდეგ მედგარი და მძიმე შრომით.

ჩვენ ჩვენი ქვეყნის მარადისნი
არა ვართ მკვიდრნი,
მაგრამ მანამდის ხომ ჩვენია
და ჩვენნაირი
მაღალი მთების სილამაზე
და სიმდიდრენი,
იმისი ნავთი, ქვანახშირი,
ოქრო, ჰაერი.

დეკემბერია. ყინვა. რუსეთი.
სუსხი ამძაფრებს წყევლას და კრულვას
სად ბექტერევის დიდი გენია
კვლავ იგონებდა მრავალ ფორმულას.
უნდა იშრომო და უნდა შექმნა

ოცნებებში არ უნდა გაერთო
მეცნიერება მედგარ შრომასთან
ჯაჭვით გააბა და შეაერთო.
შრომა და შრომა და ისევ შრომა
აკადემია და ისტორია
მის ტვინს მოუვლის და შეინახავს
სხეულს კი იწვევს კრემატორია.
მე ვნახე სოფლად კედლის გაზეთი
ოქტომბრის სხივი სხივის ფერებით
აქ ყველაფერი არის: ამინდი,
ნაკლი, მიხწევა და ბებტერევი.

გულში ცეცხლია, ტყეშიც ცეცხლია
მიუდგომელი, გაურკვეველი
უჩინარია სანამ სიჩუმით
გარემოცული არის ტყე-ველი.
მაგრამ როდესაც ყაჩაღურ სტვენით
აგრიალდება მინდვრებში ქარი
ცეცხლი იფეთქებს, ტყეს მოედება
დასწვავს, დანაცრავს, დაუდგარი.

ჰანგთა სისწრაფეს და სიძლიერეს
ნუ მომაგონებ ძველი რიცხვებით
ჩვენ რასაც ვმღერით მას გული მღერის:
განუსაზღვრელი თავდავიწყებით.

მკათათვის მზე ამწვანებულს უვლის ველს,
აქა-იქ სჩანს დაშთენილი კიდევ ძნა
გაენთები მოგონებებს უდარდელს
დავიწყება არ იქნა და არ იქნა.
ხავერდით ამწვანებულ მდელიოზე
ცხენით მივქრი, გული იწვის და დნება.
მე ვოცნებობ ახალ საქართველოზე
ამ მინდვრებზე ხვალ რომ დაიბადება.

ეგ ყველა ერთი არ არის ჩემთვის
გაეხმაურე გულს მომავალს
რომ იქ არ დარჩეს არც ერთი ფიქრი
საბედისწერო და სავალალო!

ახალი მამა და ძველი შვილი.
ოთახში მეუობს სიჩუმე მკედრული
— მთლად გაფითრებულ ახალგაზრდა შვილს
თხვს ადგას მამა გაფითრებული.
გარედ მრისხანედ გრიანებს ქარი,
მთელი ტემაა თვალწინ გაშლილი
ახალი მამა და ძველი შვილი.

ახალი მამა და ძველი შვილი
ეუბნებოდენ — სოქვიო ზღაპარი.

ან რა იცოდენ რომ სინამდვილეს
შეუესებია იგი ზღაპარი
და დაუკარგავს ზღაპარს შეენება
და უპოვნია ზღვა თანაბარი...
რათა ზღაპარი?

აჰა, თენდება! ოქროსფერ სხივით
ენტობა შენი შარავანდელი
მტრედისფერ ცაზე სიხარულია,
მტრედისფერ ცაზე გამოჩნდა გელი.

მზისკენ-ვარდისკენ მისი სხივებით.
ანთებული და ფრთა-ნათუთქარი
ამოსაწუწუნად მიდის ღრუბელი,
ლურჯი ფუტკარი
ისარივით-ზე აინაგარდა
და ახმაურდა ცად პროპელერი
მზის სადიდებლად გუგუნის ისმის
განახლებული მღერის სოფელი.
ზეციდან ქვეყნად ეშვება ნისლი
ქვეყნიდან ზეცად მიილტვის გული
ო, ბუნებაო რა ჯადო არის
შენს სიმღერებში დამკვიდრებული.

მთელი ქვეყანა რომ გადაიწვეს
ცეცხლი მოედოს შრომას და ამაგს
ჩემი ერთი ხეც არ დაიწვება:
ერთი ხე რაა — ქვეყნად არა მაქვს.

ევროპა ვერცხლით აურაცხელით
ძუნწ მათხოვარს ჰგავს, დააცხრა ტახტებს
მის მდიდარ ჯიბეს თუ არ სწვდი ხელით
ხელიდან ის ჯოხს არ გადააგდებს!

რაა იმაზე მეტი სიბრიყვე
სიღარიბესთან, რომ სიმწვიდეა
მისით სიკვდილის კარებთან იყვე
და შაინც კენესდე: ღმერთი დიდია!

გამოსულა ტიტველი
და ბაზარზე დიდგულობს.
ერთი ნემსის მყიდველი
ბათმან რკინას კითხულობს.

შენ ფოლადივით ცივი თვალებით
უცქერ განვლილ გზას და არ ემდურია.

რად გინდა იყო დიდი პოეტი
თუ სიკოცხლეში ხარ უბედური?
აქვეყნებ ლექსს თუ თმას გადივარცხნი
გამოსვლის უმაღლეს როგორც შურდული
მოგესევთან მარჯვნივ და მარცხნივ
და წუთის უმაღლეს გაქურდული.
უმჯობესია გახდე ყაჩაღი
დინამიტისას სწევდე ჩაწყობას
გინემ იტანდე პოეტის ასე
დამამცირებელ შეურაცხყოფას,
შენ ფოლადივით ცივი თვალებით
უცქერ განვლილ გზას და არ ემდური
რად გინდა იყო დიდი პოეტი
თუ სიკოცხლეში ხარ უბედური?

კვლავ მოვარდება ახალი ერა,
სახელად დიდი მსოფლიო ომი.
კვლავ პროპელერის იქნება ბგერა
გაზებით კაცთა სიკვდილის მდომი.

მნატვარი ნაწილთ სივრცეში ტრიალს
კვლავ ამჯობინებს ერთად მოკრებას
გამოუდგება გრგვინვას და გრიალს
და ურავანულ აბობოქრებას.
გაილესება იგივე ზეავი
ზვირთთა მოწოლით გრიგალივით მწირ
გზაზე დადგება...-ორი მრისხანე,
ორი პირისპირ.
შეაცივდება თვალები თვალებს
თვალები თვალში კვლავ დაეფლობა

ერთი მეორეს კვლავ გააწვალებს
თვალთ დაშორების შეუძლებლობა.
მაგრამ ისვრიან ელვათ უკმეხი
ახალი ღელვა ნამდვილი მზიის
კვლავ იმძაფრება მედგარი მენი
მოახლოვებულ რევოლიუციის.
მეტეორიტის.

ბოლიდის ან მთვარის ნატეხის
დედამიწაზე
ჩამოვარდნას ჰგავს ერთი გრძნობა
რომელსაც რღვევის

კატასტროფის და გარდატეხის
წყურვილით სავსე

ჩემი გული ელის. ენდობა!
ახალი ხანა რამ შეატოკა?

როდის დამთავრდება ეს ეპოქა?

ეპოქა დამთავრდება
მსოფლიო რევოლიუციის
მოხდენის დღესაც
მემისი გული ვარ
და მონათესაცე.

